DATGANIAD O GYFRIFON
PRIF GWNSTABL HEDDLU GOGLEDD CYMRU
2021 – 2022

Tabl o'r Cynnwys

Adroddiad Naratif 3

Datganiad o'r Cyfrifoldebau dros y Datganiad Cyfrifon 22

Gwariant Dadansoddiad o Wariant a Chyllid 23

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr 24

Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd 25

Mantolen 26

Datganiad Llif Arian 27

Nodiadau i Ddatganiad Cyfrifon 28

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu 46

Datganiad o Bolisïau Cyfrifyddu 47

Rhestr o Dermau 62

Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2021-2022 65

Adroddiad archwilydd annibynnol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru 84

Adroddiad Naratif

Cyfrifon y Prif Gwnstabl – Cyflwyniad gan y Prif Gwnstabl, Richard Debicki

Mae'n fraint fawr dal swydd Prif Gwnstabl Dros Dro Heddlu Gogledd Cymru. Mae cyflwyno Adroddiad Naratif y Cyfrifon Blynyddol eleni yn rhoi'r cyfle i mi gydnabod mai un o fy mhrif ddyletswyddau ydy sicrhau bod yr adnoddau o dan fy nghyfrifoldeb yn cael eu defnyddio mor effeithlon ac effeithiol â phosib wrth i ni geisio cyflawni'r gwasanaethau plismona gorau y gallwn i gymunedau Gogledd Cymru.

Amlygwyd pwysigrwydd hyn eto yn ystod 2021-2022 wrth i ni wynebu ystod o heriau wrth i ni barhau gwasanaethu a gwarchod ein cymunedau. Rwyf yn falch iawn o'r ffordd rydym wedi addasu fel tîm i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd gennym.

Mae Heddlu Gogledd Cymru yn parhau'n ardal o harddwch, amrywiaeth, diwylliant a phoblogrwydd gwych gyda chymysgedd o drigolion sy'n gweithio yma ac ymwelwyr. Fel heddlu, rydym yn chwarae rôl bwysig wrth gynorthwyo a gwarchod pob rhan o'r gymuned.

Mae rhai o'r heriau a wynebwn yn gysylltiedig yn uniongyrchol â'n cyd-destun a lleoliad unigryw: gyda phoblogaeth o tua 0.7m, mae ardal Heddlu Gogledd Cymru yn cynnwys chwe sir sef Gwynedd, Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam ac yn cael ei wasanaethu gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a chan Wasanaeth ac Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru. Mae'r ardal hefyd yn cael ei gwasanaethu gan y Gwasanaeth Prawf ac Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru.

Mae'r ardal yn cwmpasu ardaloedd gwledig a threfol gan gynnwys dwy ddinas, Parc Cenedlaethol Eryri, dau borthladd o bwys sef Caergybi ym Môn a Mostyn yn Sir y Fflint, rhanbarthau diwydiannol a nifer o drefi prysur. Mae llawer ohonynt yn denu nifer fawr o dwristiaid yn ystod misoedd yr haf a chyfnodau prysur eraill.

Mae 2021-22 wedi cadarnhau unwaith eto os ydym am gyflawni ein rôl o gynorthwyo a gwarchod pob rhan o'n cymuned i'r lefelau rydym yn anelu atynt – waeth beth yw'r her rydym yn ei hwynebu - yna mae'n rhaid i ni sicrhau ein bod yn defnyddio ein hadnoddau mewn modd sy'n caniatáu i ni gyflawni yn y modd mwyaf effeithiol ar ein strategaeth. I gloi, ni fyddai cyflwyniad gennyf i yn gyflawn heb i mi ddiolch i'r tîm ehangach yn Heddlu Gogledd Cymru am eu hymdrechion diflino dros y flwyddyn ddiwethaf.

Cyfrifon – Cyflwyniad gan y Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau, Seb Phillips

Unwaith eto, mae Covid-19 yn amlygu ei hun yn fawr fel ffactor hanfodol yn dylanwadu digwyddiadau dros flwyddyn ariannol 2021-2022. Fel yn 2020-21, byddai'n hawdd i'r adroddiad naratif ganolbwyntio'n gyfan gwbl bron ar yr agwedd hon. Ond mae'n bwysig ei fod yn rhoi'r hyn mae i fod i wneud sef esbonio sut mae adnoddau wedi'u defnyddio'n fwy cyffredinol gan y sefydliad er mwyn cyflawni'r canlyniadau roedd yn ei ddymuno a chyflawni ei strategaeth er yr heriau a achoswyd gan bandemig Covid-19 ac erbyn hyn, dod allan ohono. Mae'r adroddiad yn destun craffu annibynnol gan ein harchwilwyr allanol penodedig. Y nod ydy creu adroddiad sy'n deg, cytbwys a dealladwy.

I'r perwyl hwnnw, mae'r adroddiad naratif yn dechrau drwy egluro cyfrifoldebau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Ceir adrannau ar Flaenoriaethau Strategol, Cyflawniad Gweithredol ac Ariannol, y Dyfodol a chynnwys pwysig yn ymwneud â'r prif Ddatganiad Cyfrifon sydd yna'n dilyn o fewn yr adroddiad.

O ran yr adolygiad o gyflawniad ariannol, mae angen cyfeirio at ffigyrau allanol i'r adroddiad hwn er mwyn cyflawni dadansoddiad cyffredinol o'r sefyllfa. Mae'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Llywodraeth Leol yn y Deyrnas Unedig 2021-2022 (CIPFA/LASAAC) yn rhoi arweiniad i ni ar sut y dylem baratoi ein cyfrifon er mwyn cydymffurfio â Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, ac yn unol â deddfwriaeth.

Tra bod rhaid i ni gydymffurfio gyda'r gofynion hyn wrth baratoi ein Datganiad Cyfrifon, at ddiben monitro ein hincwm a'n gwariant yn effeithiol, rydym yn mesur ein cyflawniad ariannol yn y flwyddyn drwy gymharu ein cyllideb gyda'n halldro (incwm a gwariant presennol yn y flwyddyn) ac effaith hyn yn y pen draw ar y gronfa wrth gefn ddefnyddiadwy ar lefel Grŵp.

Mae'r adolygiad cyflawniad ariannol yn yr adran ganlynol sy'n dilyn yn dadansoddi cyflawniad o ran y ffigyrau sydd wedi'u cyllidebu. Mae hefyd yn cyfeirio llawer at ffigyrau a ellir eu cysoni yn ôl i Ddatganiad Cyfrifon 2021-2022 y Grŵp (yn hytrach nac un y Prif Gwnstabl).

Teimlir bod paratoi'r adroddiad naratif yn y ffordd yma yn rhoi cipolwg gwell ar hanfod cyflawniad ariannol yr Heddlu dros y flwyddyn ariannol 2021-2022.

Yn dilyn arweiniad y Prif, hoffwn hefyd fynegi fy niolch i dîm ehangach Heddlu Gogledd Cymru. Nid fu dewis gennym ond parhau i addasu i'r amgylchfyd ond mae ymroddiad y tîm a'r sefydliad ar gyflawni o ran ein strategaeth ehangach ac amcanion penodol wedi bod yn ddiflino.

LLYWODRAETHU A CHYFRIFOLDEBAU

Gwnaeth Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 gyflwyno rôl Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr gyda'r strwythur newydd ar waith yn 201-2013.

O ran egwyddor, gwnaeth y Ddeddf sefydlu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fel corfforaethau undyn, gyda'r ddau'n endidau cyfreithiol ar wahân sy'n gallu cyflogi staff, llunio cytundebau a chymryd rhan mewn achosion cyfreithiol. Cyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw sicrhau bod yr heddlu yn effeithiol ac yn effeithlon a bydd yn comisiynu'r Prif Gwnstabl i wneud hyn. Mae'r Ddeddf hefyd wedi sefydlu Paneli'r Heddlu a Throsedd ar gyfer pob ardal blismona sydd yn gyfrifol am ddal y Comisiynwyr yr Heddlu a Throsedd yn atebol am eu penderfyniadau a'u gweithredoedd.

Yn ymarferol, mae'n ofynnol i'r corfforaethau undyn baratoi eu Datganiad o Gyfrifon statudol endid sengl ar wahân, yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol a'r Safonau Hysbysu Ariannol Rhyngwladol perthnasol. Mae hefyd yn ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynhyrchu set o Gyfrifon Grŵp. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael ei adnabod fel y sefydliad daliannol ac ystyrir y Prif Gwnstabl yn endid sydd yn eiddo'n llawn i'r sefydliad daliannol. Mae adolygiad manylach o'r trefniadau llywodraethu sydd ar waith wedi'i gynnwys yn ddiweddarach yn y ddogfen hon ar ffurf y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ond nodir natur strwythur y grŵp yn y ddeddfwriaeth ac mae'r gwaith o baratoi cyfrifon y grŵp yn unol ag arfer cyfrifyddu statudol.

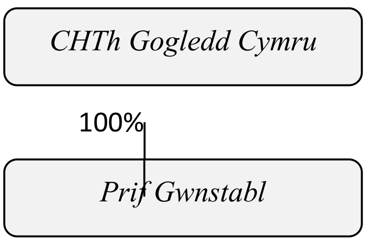

Mae'r Datganiad Cyfrifon ar gyfer 2021-2022 yn rhoi darlun o'r sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2022 a chrynodeb o'r incwm a'r gwariant yn ystod y flwyddyn tan 31 Mawrth 2022.

ADOLYGIAD PARTNERIAETHAU STRATEGOL GOGLEDD CYMRU

Etholwyd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd (CHTh) Andy Dunbobbin ym mis Mai 2021. Diwygiodd y CHTh y Cynllun Heddlu a Throsedd a gosod blaenoriaethau fel y crynhoir isod. Mae'r cynllun llawn ar gael ar wefan y CHTh.

SHAPING THE PLAN

MY PLAN

My plan sets out my vision for North Wales and how I expect the vision to be achieved. It is informed by public consultation and

MY VISION

North Wales communities are safe, victims and vulnerable people feel supported, crime and reoffending are low, and people have confidence in policing and the criminal justice system

MY PRIORITIES

DELIVERING SAFER NEIGHBOURHOODS

- Tackle and prevent rural and wildlife crime
- Improve the efficiency and effectiveness of police officers and police staff
- Improve Road safety

SUPPORTING VICTIMS AND COMMUNITIES

- Tackle and prevent domestic abuse and sexual violence
- Safeguard vulnerable people including children
- Tackle and prevent cybercrime
- Establish a victims panel
- Tackle and prevent Hate Crime

FAIR AND EFFECTIVE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM

- Introduce a North Wales Female Offender Strategy
- Increase the use of Restorative Justice
- Support and protect children and young people and divert them away from the Criminal Justice System
- Address the root causes of offending and support the rehabilitation of people who have offended

3

Roedd effeithiau parhaus pandemig Covid-19 yn parhau'n ffactor arwyddocaol yn nigwyddiadau 2021-22. Fel rhan o'r cynllun ymateb COVID, amlinellwyd pum canolbwynt pellach er mwyn ymdrin â'r sefyllfa argyfyngus yn gynnar yn 2020-2021. Parhaodd y rhain yn berthnasol yn 2021-2022. Y rhain oedd:

1. Sicrhau bod gan y Prif Gwnstabl adnoddau digonol er mwyn ymateb i'r argyfwng
2. Sicrhau, ar ran ein cymunedau, bod yr heddlu yn ymateb mewn ffyrdd sy'n angenrheidiol, digonol, cymesur ac yn foesol (yn dwyn i gyfrif)
3. Hwyluso partneriaeth effeithiol ymhlith asiantaethau a grwpiau yn gweithio ym maes diogelwch cymunedol a chyfiawnder troseddol
4. Comisiynu gwasanaethau, yn enwedig ar gyfer dioddefwyr trosedd, gan gynnig grantiau at ddibenion plismona a lleihau niwed
5. Sicrhau bod iechyd tymor hir Heddlu Gogledd Cymru yn cael ei warchod drwy fonitro cynllun a gweithgarwch adfer y sefydliad y tu hwnt i argyfwng Covid-19.

Gyda'r blaenoriaethu cyffredinol wedi eu gosod gan y Comisiynydd, bydd Cynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl yn gosod gweithrediadau penodol Heddlu Gogledd Cymru i gyflenwi'r blaenoriaethau hyn.

O bwys yw'r pwysigrwydd o weithio mewn partneriaeth i fynd i'r afael â nhw. Mae holl feysydd blaenoriaeth yn cyflwyno problemau sydd tu hwnt i blismona a gellir ond cyflwyno ymateb effeithiol fel yr adlewyrchir isod:

Amlinellir 'cynllun ar dudalen' y Prif Gwnstabl ar gyfer 2021-2022 isod:

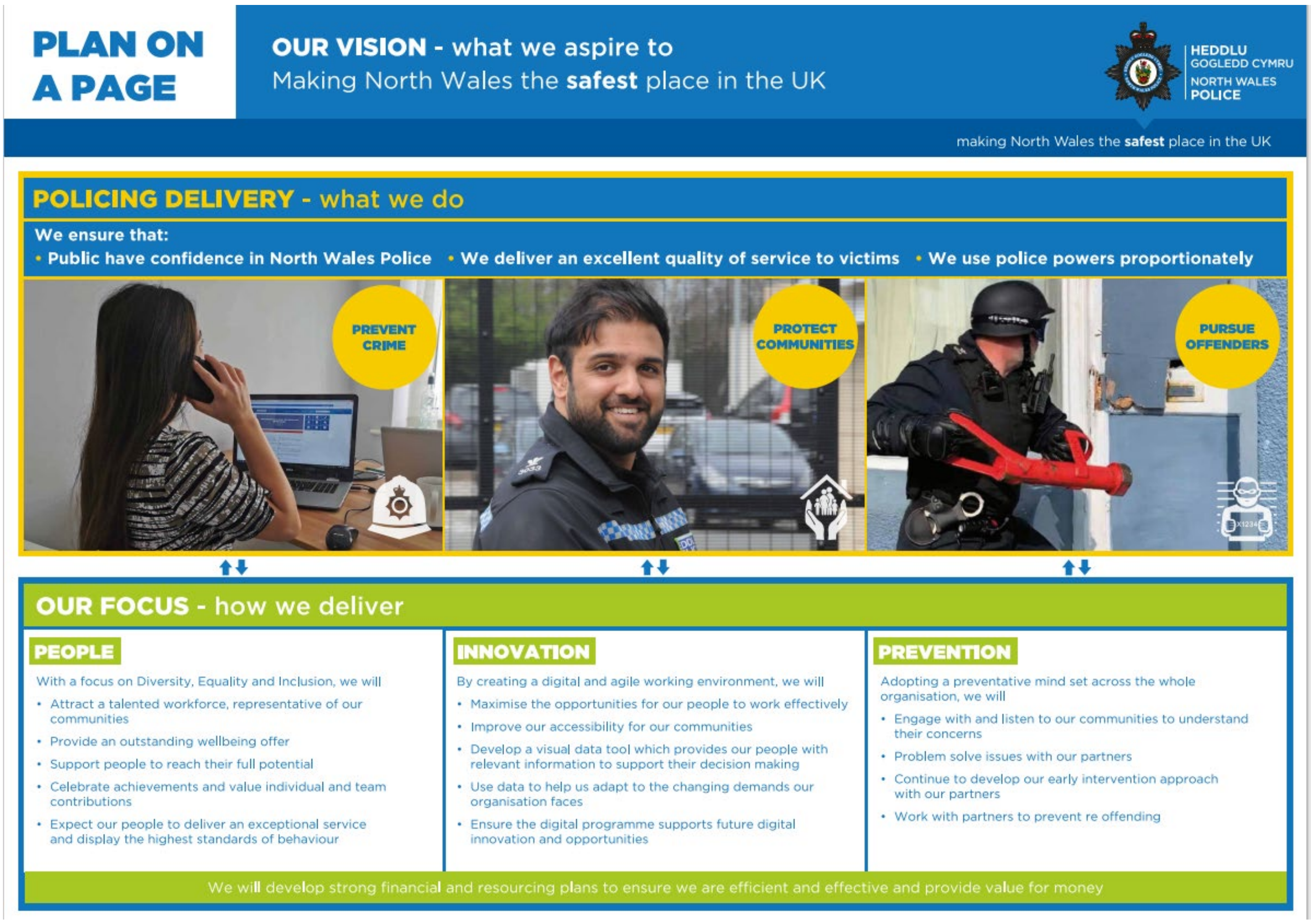

CYFLAWNIAD GWEITHREDOL

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn canolbwyntio'n bennaf ar gyflawniad ariannol y flwyddyn. Fodd bynnag, mae hefyd yn bwysig ystyried amcanion a chyflawniad allweddol a osodwyd yng Nghynllun Heddlu a Throsedd 2021-2024. Datblygwyd y blaenoriaethau yn y cynllun mewn ymateb i'r meysydd sy'n wynebu'r bygythiad, risg a'r niwed mwyaf yng Ngogledd Cymru yn dilyn proses ymgynghori helaeth. Er gwaethaf yr amgylchiadau unigryw a wynebodd yr heddlu gyda digwyddiadau parhaus pandemig Covid-19, parhaodd yr heddlu i ganolbwyntio ar werth am arian wrth iddo ddilyn ei ymdriniaeth ehangach tuag at gyflawni gwasanaeth.

Mae'r diagram isod yn cynnig arolwg syml o rhai o'r ffeithiau allweddol a ffigyrau yn ymwneud â'r adnoddau sydd angen i gyflenwi Gwasanaeth Plismona effeithiol:

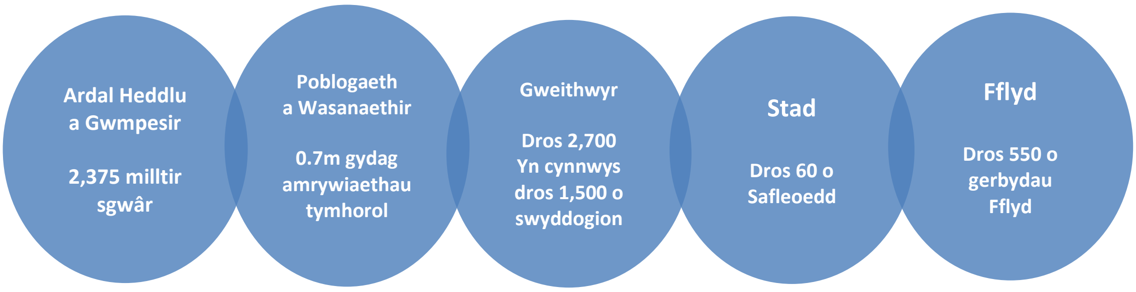

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn canolbwyntio'n bennaf ar gyflawniad ariannol y flwyddyn. Fodd bynnag, mae hefyd yn bwysig ystyried amcanion a chyflawniad allweddol a osodwyd yng Nghynllun Heddlu a Throsedd 2021-2024. Datblygwyd y blaenoriaethau yn y cynllun mewn ymateb i'r meysydd sy'n wynebu'r bygythiad, risg a'r niwed mwyaf yng Ngogledd Cymru yn dilyn proses ymgynghori helaeth.

Cafodd effaith Covid 19 a'r cyfnodau cyfyngiadau symud ddeilliodd o hynny effaith fawr ar y galwadau ar Blismona drwy gydol 2021-2022. Cafodd bob un o'r blaenoriaethau eu nodi gan newidiadau yn y galw neu ddylanwad llacio'r cyfyngiadau symud a dychwelyd i ryddid arferol. Fodd bynnag, gwelwyd sawl maes blaenoriaeth yn dychwelyd rhywfaint i lefelau arferol, ond dal i fod yn is na'r rhai cyn y pandemig yn 2019-2020. Mae hyn yn gwneud asesu cyflawniad yn fwy cymhleth i'w ddeall. Ar y cyfan, cynyddodd trosedd 24% dros y flwyddyn flaenorol. Fodd bynnag, roedd hyn yn bennaf oherwydd bod galw wedi'i atal i ryw raddau yn y flwyddyn flaenorol.

- Roedd galw cyffredinol dros yr haf yn uwch na'r arferol a dechreuodd yn gynt yn y flwyddyn, yn bennaf oherwydd y cynnydd mewn ymwelwyr o'r DU i'r ardal. Cynyddodd galw o ran galwadau 999 hefyd ac mae wedi parhau ar lefel uwch.
- Dychwelodd digwyddiadau traffig ffyrdd at lefelau mwy arferol a chynyddu dros yr haf. Fodd bynnag, dros y tymor hirach, mae'r nifer o bobl a laddwyd neu a anafwyd yn ddifrifol yn parhau i ostwng.
- Roedd byrgleriaethau preswyl yn parhau i gael eu hatal am gyfnod hir yn dilyn llacio cyfyngiadau symudol, o bosib yn berthnasol i fwy o bobl yn gweithio o'r cartref.
- Gwelodd adroddiadau am gam-drin domestig sawl cynnydd yn dilyn diweddu'r cyfnodau o gyfyngiadau symud. Cafwyd patrwm cyffredinol o gynnydd yng Ngogledd Cymru, yn bennaf oherwydd cynnydd mewn stelcian ac aflonyddu a phwyslais ar arferion recordio effeithiol.
- Mae dadansoddiad o batrymau cenedlaethol dros y cyfnod yn dangos newidiadau mewn galw yng Ngogledd Cymru yn bennaf yn unol â'r hyn oedd yn digwydd yng ngweddill Cymru a Lloegr. Mae hyn yn rhoi rhyw sicrwydd na chafodd Gogledd Cymru ei effeithio'n anarferol gan ail flwyddyn y pandemig.

Mesurau Cyflawniad Cenedlaethol

Yn ystod 2021-2022 gwnaeth y Swyddfa Gartref gyflwyno cyfres o fesurau cyflawniad cenedlaethol o ran yr hyn maent yn dwyn y Gwasanaeth Heddlu yn atebol amdanynt. Mae'r mesurau'n cynnwys dynladdiad, troseddau cyffuriau, troseddau seiber, cam-drin domestig a throseddau cymdogaethau. Y bwriad ydy gostyngiad yn y mesurau hyn fel y sylfaen cyn Covid ym mis Gorffennaf 2019. Rheolir cyflawniad drwy gyfres o gyfarfodydd o fewn y Swyddfa Gartref sy'n cynnwys y Gweinidog Plismona a'r Ysgrifennydd Cartref. Hysbysir y cyhoedd am y mesurau gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Diogelwch a hyder cyhoeddus

Cynhaliwyd yr arolwg hyder cyhoeddus ddiwedd 2021 ac roedd yn cynnwys cwestiynau am ddirnadaeth y cyhoedd am blismona a lefelau hyder:

- Gofynnwyd i ymatebwyr pa mor hyderus ydynt yn Heddlu Gogledd Cymru yn gyffredinol. Gwnaeth 84% o ymatebwyr fynegi hyder yn yr heddlu, gydag ychydig dros chwarter (27%) yn hyderus iawn yn Heddlu Gogledd Cymru. Er yn

uchel o hyd, mae dirnadaethau wedi gostwng yn anad dim ers 2020 o ran yr hyder sydd gan ymatebwyr yn Heddlu Gogledd Cymru yn gyffredinol (yn 2020, mynegodd 93% o ymatebwyr hyder yn yr heddlu).

- Mae naw allan o ddeg o ymatebwyr yn teimlo'n ddiogel rhag trosedd ac anrhefn yn Heddlu Gogledd Cymru. Mae pedwar allan o bump o ymatebwyr yn teimlo hefyd fod Gogledd Cymru yn fwy diogel o'i gymharu ag ardaloedd eraill o amgylch y DU. Mae'r ddau yn debyg o'i gymharu â chanfyddiadau 2020.
- Cytunodd naw allan o ddeg o ymatebwyr eu bod yn cael eu parchu gan yr heddlu pan maent mewn unrhyw gyswllt â nhw, y lefel uchaf o gytuno o ran dirnadaethau'r heddlu.
- Cytunodd dros 80% hefyd eu bod yn trin pawb yn gyfartal, pwy bynnag ydynt.
- Mae dirnadaethau ar eu hisaf, fodd bynnag, ynghylch trin mân droseddau, lle mae 62% yn cytuno y gellir dibynnu ar yr heddlu i ymdrin â nhw. Mae 67% hefyd yn cytuno fod yr heddlu'n ymdrin â phethau sydd o bwys yn y gymuned. Cytunodd 68% y gellir dibynnu arnyn nhw pan mae angen.

Bu galw sylweddol, a gwahanol iawn ar adegau, ar y gwasanaeth heddlu mewn yn 2021-2022, gan blismona o dan gyfyngiadau COVID yn ogystal ag ymdrin â'r bygythiadau mewn troseddau terfysgaeth, camfanteisio rhywiol a throseddau seiber. Oherwydd etholiadau'r CHTh ym mis Mai 2021 yn arwain at CHTh newydd i Ogledd Cymru, cyhoeddwyd Cynllun Heddlu a Throsedd y CHTh newydd hanner ffordd drwy'r flwyddyn ym mis Mai 2021. O ganlyniad, adolygwyd a mabwysiadwyd blaenoriaethau Heddlu Gogledd Cymru ym mis Rhagfyr 2021. Arweiniodd hyn at ychwanegu blaenoriaethau ar gyfer Troseddau Cefn Gwlad a Throseddau Seiber. Ar ben hyn, cyflwynwyd blaenoriaeth Trais yn Erbyn Merched a Genethod gan Heddlu Gogledd Cymru. Gan y cyflwynwyd y blaenoriaethau newydd hyn ran fawr o'r ffordd drwy'r flwyddyn, byddant yn cael eu hystyried yng nghyflawniad y flwyddyn nesaf. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn creu Adroddiad Blynyddol i fanylu cyflawniad ar gyfer y flwyddyn a geir yma.

RISG CORFFORAETHOL

Mae Fframwaith Rheoli Risg ar y Cyd yn cael ei rannu gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl er mwyn nodi, gwerthuso a rheoli'r risgiau a wynebir gan y sefydliadau priodol. Mae'r fframwaith yn diffinio'r camau sy'n ofynnol i gael y ddealltwriaeth angenrheidiol er mwyn cynorthwyo penderfyniadau effeithiol.

O dan y gwaith o graffu gan y Cydbwyllgor Archwilio, mae'r Heddlu wedi datblygu ei fframwaith rheoli risg dros y ddwy flynedd ddiwethaf. Yn ystod 2021-2022, mae'r cofrestrau risg corfforaethol wedi olrhain risgiau newydd yn dod i'r amlwg, cau risgiau presennol a newidiadau yn y lefel risg sy'n digwydd yn ystod y flwyddyn. Mae'r fframwaith rheoli risg ei hun hefyd wedi bod yn destun adolygiad blynyddol a oedd yn cynnwys datblygu datganiad Parodrwydd Risg yr Heddlu, cryfhau'r ddogfennaeth a'r dull gweithredu yn y maes hwn.

Fel y disgwylid, roedd risg Pandemig ar gofrestr risg yr Heddlu ac o ystyried digwyddiadau Covid-19, cafodd is-gofrestr risg Covid-19 hefyd ei monitro yn ystod y flwyddyn.

Ymhlith y risgiau corfforaethol allweddol eraill a nodwyd, a olrheiniwyd neu a fonitrwyd gan y fframwaith ar y cyd yn ystod 2021-2022 oedd: adnoddau ariannol digonol ar gael i gyflawni cynlluniau gwasanaeth; achredu unedau gwyddonol, cyflawniadau a datblygiadau TG, a recriwtio staff, ynghyd â sawl mater penodol.

CYFLAWNIAD ARIANNOL

Cyllideb 2021-2022

Gweithredodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gyda Chyllideb Refeniw Net o £173.365m ar gyfer 2021-2022 a osodwyd yn ffurfiol mewn cyfarfod o'r Panel Heddlu a Throsedd ar 2 Chwefror 2021.

Roedd hyn yn cyfateb i gynnydd o 5.9% yn y gyllideb refeniw sylfaenol o'r flwyddyn ariannol flaenorol, sy'n cynnwys:

- Cynnydd o 5.53% mewn praeseptau
- Cynnydd o 5.93% yng nghyllid y Llywodraeth, a oedd i gyd wedi'i gyfeirio at gynyddu nifer swyddogion drwy Ymgyrch Uplift.

Paratôdd y Prif Swyddog Cyllid gyflwyniad ac adroddiad ar gyfer y panel yn amlinellu'r cynnig praesept a oedd yn destun craffu yn y cyfarfod. Cymeradwywyd y cynnig praesept yn unfrydol.

Cafodd y cynnydd yn Grantiau'r Llywodraeth ei gyfeirio at recriwtio, hyfforddi, seilwaith a thâl am 62 o Swyddogion Heddlu ychwanegol (Ymgyrch Uplift), gydag unrhyw swm heb ei neilltuo yn 2021-2022 i'w ddefnyddio i ariannu costau Uplift yn y dyfodol. Roedd hyn yn cyfateb i £2.826m ar gyfer Heddlu Gogledd Cymru.

Alldro Refeniw Net 2021-2022 a Throsglwyddo Net i Gronfeydd wrth Gefn

Defnyddiodd y cynnig praesept a gytunwyd ar 2 Chwefror 2021 dybiaethau realistig a ystyriwyd yn briodol ar sail y wybodaeth ar gael ar y pryd. Ystyriodd hyn gyllid a ddisgwylid gan ffynonellau oni bai am y praesept a'r cynlluniau gwariant ar gyfer y flwyddyn.

Tra bydd amrywiadau o ran y gyllideb yn digwydd mewn unrhyw amgylchfyd dynamig, roedd y lefel o danwariant refeniw a ddigwyddodd yn 2021-22, tra y'i deallwyd yn dda, yn fwy na'r lefelau a welwyd mewn blynyddoedd ariannol diweddar. Felly, dadansoddir hyn ymhellach yn yr adran ganlynol. Roedd gwariant gweithredu net presennol ar gyfer 2021-2022 yn alldro o £165.037m gan arwain at drosglwyddiad net o £8.328m i gronfeydd refeniw Grŵp wrth gefn, sy'n 4.8% o'r Gyllideb Refeniw Net o £173.365m. Ar ben hyn, yn dilyn trafodaethau gydag Archwilio Cymru, trosglwyddwyd swm o £1.282m o Grant Plismona Cymdogaethau a ddaliwyd fel incwm o flaen llaw drwy'r cyfrif refeniw i Gronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd. Mae amodau'r grant hwn wedi'u bodloni'n llawn mewn blynyddoedd blaenorol. Y driniaeth gyfrifyddu gywir bellach ydy trosglwyddo'r swm fel cronfa wrth gefn. Cyfanswm y trosglwyddiad i gronfeydd wrth gefn ydy £9.610m, a ddyrannwyd fel isod:

	£m
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	6.691
Trosglwyddo Grant Plismona Cymdogaethau i Gronfa wrth Gefn a Glustnodwyd	1.282
Cydweithrediadau Rhanbarthol a Chenedlaethol	1.048
Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol	0.589
Trosglwyddo Net i Gronfeydd Wrth Gefn y Grŵp	**9.610**

Mae'r symudiad net cyffredinol mewn cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd (gan gynnwys y partneriaethau cenedlaethol a lleol mae Heddlu Gogledd Cymru yn gweithredu fel heddlu cartref iddynt) wedi'i grynhoi isod:

	£m	**£m**
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd ar 31 Mawrth 2021		**25.460**
Symudiadau Arfaethedig	1.943	
Symudiadau Eraill mewn Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	4.592	
Trosglwyddo Grant Plismona Cymdogaethau i Gronfa wrth Gefn a Glustnodwyd	1.282	
Partneriaethau a Chydweithrediadau	1.048	
Cronfeydd SCHTh wrth Gefn	0.156	
Symudiad Net		**9.021**
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd ar 31 Mawrth 2022		**34.481**

Dangosir dadansoddiad pellach yn dangos sut mae'r sefyllfa hon wedi dod i'r amlwg yn dilyn ein rhagolygon Ch3 yn y tabl isod:

Symudiad yn y Cronfeydd 2021-22	**Gwreiddiol** £'000	**Cynllun Ch3** £'000	**Presennol** £'000	**Amrywiant i'r Gyllideb** £'000	**Amrywiant i Gynllun Ch3** £'000
Defnydd a chyfraniad arfaethedig i gronfeydd wrth gefn	1,668	1,668	2,507	839	839
Cronfeydd ychwanegol a glustnodwyd ar sail Ch3	0	1,490	1,562	1,562	72
Cronfeydd wrth gefn ychwanegol ar ddiwedd Ch4	0	0	3,030	3,030	3,030
Cydweithrediadau Cenedlaethol	0	829	829	829	0
Partneriaethau	0	0	219	219	219
SCHTH	0	0	156	156	156
Cyfraniad i'r Fantolen Gyffredinol	0	0	589	589	589
Trosglwyddiad ychwanegol i'r Gronfa wrth Gefn a Glustnodwyd	0	0	1,282	1,282	1,282
Cyfanswm refeniw symud cronfa wrth gefn	**1,668**	**3,987**	**10,174**	**8,506**	**6,187**
Cronfeydd wrth gefn a ddefnyddiwyd i ariannu Cyfalaf					
Cronfa Gyfalaf wrth Gefn	0	0	-192	0	0
Rheoli Newid	0	0	-372	0	0
Cyfanswm Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn	0	0	**9,610**	0	0

Cyd-destun pellach ar gyfer y symudiad net wrth gefn a Glustnodwyd o £9.610m oedd:

- £1.943m yn symudiad net arfaethedig ac ymrwymedig o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd sy'n cynnwys cyfraniadau i'r cronfeydd Uplift (£2.826m), Rhwydwaith Gwasanaethau Brys (ESN) (£0.750m) a defnydd arfaethedig PFI (£0.188m), Rheoli Newid (£0.280m), Stadau (£0.288m), COVID (£0.313m) wrth gefn a chyllid cyfalaf (£0.564m)
- £4.592m yn gyfraniadau i gronfeydd wrth gefn er mwyn rheoli costau a risg y dyfodol, eitemau penodol Rheoli Newid a nodwyd (£0.874m), Cronfa Hyfforddiant wrth Gefn (£0.050m), Fframwaith Cymwysterau Addysg yr Heddlu (PEQF) (£0.250m), Cronfa Yswiriant wrth Gefn (£0.388m), cronfa wrth gefn Rheoli Newid amhenodol (£1.230m) a Chyfalaf (£1.000m) a chronfa wrth gefn newydd er mwyn lliniaru risg anwadalrwydd prisiau ynni (£0.800m)
- £1.048m yn ymwneud â chyfraniadau at gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn ymwneud â'r Rhwydwaith Ymchwiliadau Fforensig i Wrthdrawiadau a Minerva y mae Heddlu Gogledd Cymru yn eu cynnal ar ran yr holl ardaloedd Plismona, a phartneriaethau lleol a rhanbarthol eraill
- £0.156m o gronfeydd wrth gefn sy'n uniongyrchol berthnasol i SCHTh
- Trosglwyddiad grant o £1.282m a gadwyd yn flaenorol fel incwm cyn cronfeydd wrth gefn (mae amodau wedi'u bodloni'n llawn).

Mae'r cynnydd o £0.589m i'r Gronfa wrth Gefn Gyffredinol yn dangos y swm a ddisgwylir er mwyn sicrhau bod y Gronfa wrth Gefn Gyffredinol yn cael ei chynnal ar y lefel isaf o 3% o'r gyllideb refeniw net dros y pum mlynedd nesaf.

Dadansoddiad o Alldro v Cyfanswm Gwariant Gweithredol a Gyllidwyd

Cynyddodd gwariant gweithredu ar gyfer y flwyddyn 4.46% o'r flwyddyn flaenorol i £165.037m (2020-2021: £157.992m). Fodd bynnag, yn gyffredinol, roedd amrywiant tanwariant o £6.394m i wariant gweithredu wedi'i gyllidebu o £171.431m. Eglurir yr amrywiant hwn ymhellach yn ddaearyddol yn gyntaf ac yna hefyd linell wrth linell isod.

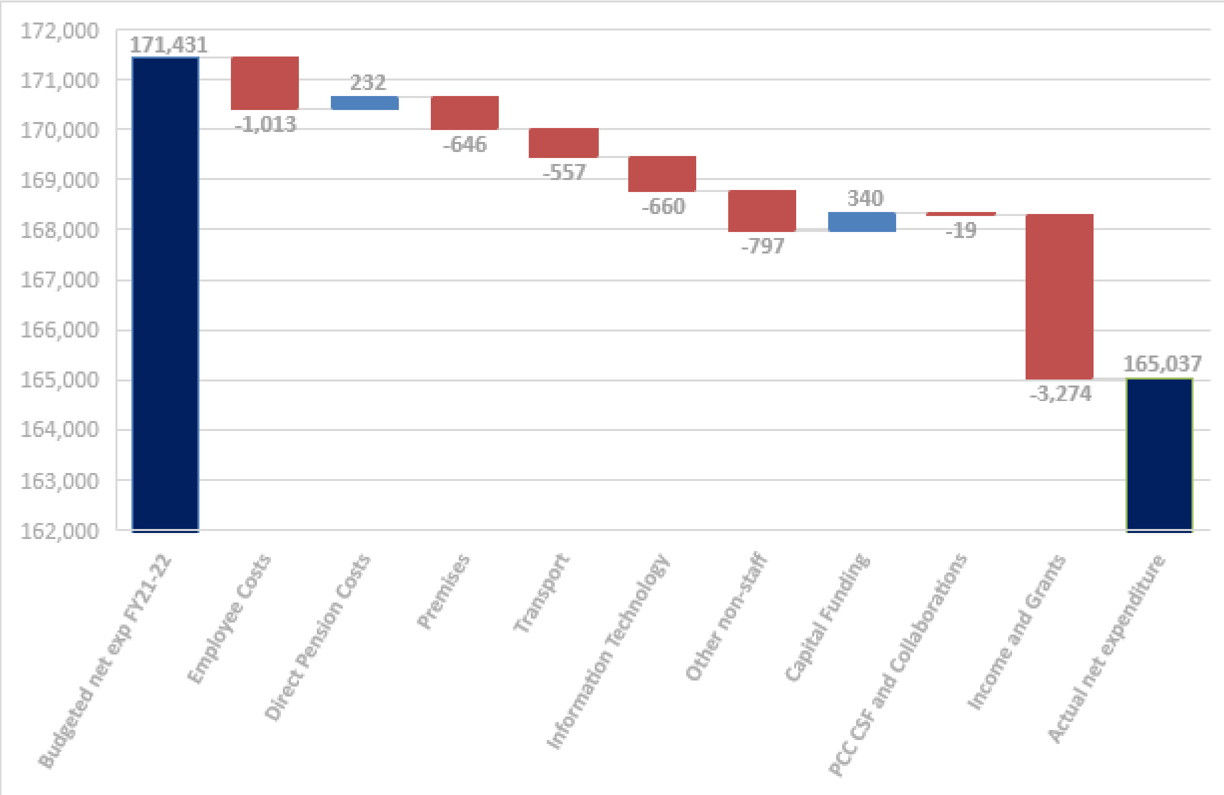

		£m
Costau Gweithwyr		-1.013
Costau Pensiynau Uniongyrchol		0.232
Eiddo	-0.646	
Trafnidiaeth	-0.557	
Technoleg Gwybodaeth	-0.660	
Costau arall nad yw'n staff	-0.797	
Cyfanswm nad yw'n staff		**-2.660**
Cyllid Cyfalaf		0.340
Diogelwch Cymunedol a Chydweithrediadau'r CHTh		-0.019
Incwm a Grantiau		-3.274
Cyfanswm tanwariant refeniw		**-6.394**

Darperir y sefyllfa alldro ar wariant ac ariannu yn y tabl isod gydag esboniad pellach o'r amrywiannau allweddol i'w dilyn:

PRESENNOL 2020-2021 £m	GWARIANT REFENIW	CYLLIDEB 2021-2022 £m	PRESENNOL 2021-2022 £m	AMRYWIANT + (-) £m
139.976	COSTAU GWEITHWYR	146.594	145.581	-1.013
3.462	PENSIYNAU'R HEDDLU	3.281	3.513	0.232
34.159	COSTAU RHEDEG I RAI NAD YDYNT YN STAFF	38.370	35.710	-2.660
4.799	CYLLID CYFALAF	4.354	4.694	0.340
0	CYLLID CYFALAF O GRONFEYDD WRTH GEFN	0.564	0.564	0
5.200	CRONFA DIOGELWCH CYMUNEDOL A PHARTNERIAID Y CHTh	5.550	5.531	-0.019
1.306	CYDWEITHREDIADAU CENEDLAETHOL	3.366	3.366	0
-30.910	INCWM	-30.648	-33.922	-3.274
157.992	**GWARIANT GWEITHREDU**	**171.431**	**165.037**	**-6.394**
5.485	TROSGLWYDDIADAU I/O GRONFEYDD WRTH GEFN A GLUSTNODWYD (REF)	2.498	8.303	5.805
0	TROSGLWYDDIADAU I/O GRONFEYDD WRTH GEFN A GLUSTNODWYD (CYF)	-0.564	-0.564	0
0.228	TROSGLWYDDIAD I'R/-O'R GRONFA WRTH GEFN GYFFREDINOL	0	0.589	0.589
0	TROSGLWYDDIAD O INCWM O FLAEN LLAW	0	-1.282	-1.282
0	TROSGLWYDDIAD YCHWANEGOL I'R GRONFA WRTH GEFN A GLUSTNODWYD	0	1.282	1.282
163.705	**GWARIANT NET**	**173.365**	**173.365**	**0**
	ARIENNIR GAN:			
78.715	CYFANSWM GRANTIAU	83.677	83.677	0
84.990	PRAESEPT Y DRETH CYNGOR	89.688	89.688	0
163.705	**CYFANSWM ARIANNU**	**173.365**	**173.365**	**0**

Dadansoddiad Pellach o Alldro Refeniw – Tanwariant £6.394m

Dyma'r prif resymau dros y tanwariant a amlinellir:

Costau Gweithwyr – Tanwariant £1.013m
Tâl i swyddogion a staff yw'r eitem unigol fwyaf yn y gyllideb, felly er bod y tanwariant ar gyflogau o £1.285m o fewn 1% i'r gyllideb flynyddol, mae hyn yn gyfran fawr o'r amrywiant cyffredinol. Roedd y tanwariant hwn o ganlyniad i dwf y cytunwyd arno yn cael ei weithredu yn ystod y flwyddyn, lle'r oedd y gyllideb yn caniatáu i staff a swyddogion fod ar waith drwy gydol y cyfnod. Gorwariwyd goramser £0.775m oherwydd gwaith cymorth cilyddol ychwanegol a gofynion ychwanegol oherwydd absenoldebau COVID. Gallwn anfonebu heddluoedd eraill pan rydym yn rhoi cymorth cilyddol, ac felly gwneir hyn yn iawn drwy incwm. Effeithiwyd hyfforddiant allanol gan COVID gan arwain at danwariant o £0.214m, gyda'r fantolen o £0.289m a ddefnyddwyr ar gyfer lwfansau a chostau staff eraill.

Roedd oedi i recriwtio i'r swydd dwf yn golygu fod yr heddlu angen blaenoriaethu dyrannu ei adnoddau i'r gorchwylion mwyaf arwyddocaol, gan flaenoriaethu drwy'r fforymau llywodraethu amrywiol er mwyn gwneud, lle bo'n briodol.

Costau Pensiynau Uniongyrchol – Gorwariant o £0.232m
Roedd hyn o ganlyniad i ymddeoliadau salwch ychwanegol, a CPI uwch na'r disgwyl, a gafodd effaith ganlyniadol ar daliadau Pensiwn Anafiadau.

Costau rhedeg i rai nad ydynt yn staff

Dadansoddir y prif amrywiannau isod:

- **Eiddo – tanwariant o £0.646m**
  Gohiriwyd gwaith penodol o £0.288m. Cafodd cyllidebau ynni eu tanwario £0.187m oherwydd cyfuniad o ddefnydd a phris ddim yn cynyddu cymaint â'r disgwyl. Mae'r gweddill yn cynnwys sawl swm bach ar draws penawdau amrywiol.
- **Trafnidiaeth – tanwariant o £0.557m**
  Bu tanwariant o £0.235m o ran lwfansau ceir a theithio wrth i swyddogion a staff barhau i weithio o'r cartref, gyda llai o angen teithio i gyfarfodydd neu ddim o gwbl. Bu tanwariant o £0.104m o ran costau rhedeg cerbydau. Y prif gyfranwyr oedd lleihau costau tanwydd a thrwsio wedi damweiniau. Yr elfen olaf oedd y cafwyd tanwariant o £0.220m o ran costau Cymorth Awyr Cenedlaethol yr Heddlu.
- **Technoleg Gwybodaeth – tanwariant o £0.660m**
  Mae'r tanwariant oherwydd sawl prosiect datblygu sydd heb eu gweithredu hyd yma.
- **Pobl eraill nad ydynt yn staff gan gynnwys cronfeydd wrth gefn – tanwariant o £0.797m**
  Roedd y mwyafrif o'r tanwariant hwn yn berthnasol i gronfeydd wrth gefn (£0.652m). Gan fod y mwyafrif o gyllidebau wedi'u tanwario, nid oedd angen dyrannu cynlluniau wrth gefn. Rheolwyd costau ychwanegol COVID o fewn y gronfa wrth gefn ddyranedig. Felly, rheolwyd cronfeydd wrth gefn fel y byddent ar gael ar ddiwedd y flwyddyn pe bai angen. Roedd y gweddill sef £0.145m ledled sawl pennawd.

Tra gwnaeth yr heddlu brofi tanwariant mewn sawl maes nad ydynt yn staff. Yn gyffredinol, gellid rheoli'r canlyniadau gyda threfniadau a gwasanaethau presennol yn parhau mewn lle yn y meysydd stadau, fflyd a TGCh a effeithir.

Cyllid Cyfalaf – Defnyddiwyd cyfraniad ychwanegol o £0.340m er mwyn ariannu gwariant cyfalaf. Bydd y defnydd hwn o danwariant refeniw yn lleihau benthyca yn y dyfodol.

Incwm – Incwm ychwanegol £2.165m.
Mae eitemau arwyddocaol sy'n gyrru'r amrywiant yn cynnwys:

- **Secondiadau ac incwm ail-daliadau eraill – £0.407m** mwy na'r gyllideb oherwydd secondiadau ychwanegol yn ystod y flwyddyn.
- **Incwm arall – £1.842m** mwy na'r gyllideb. Cyfrannwr mawr oedd incwm Mutual Aid o weithrediadau llai uwch na'r arfer ond hefyd lleoliadau mwy hefyd ar gyfer G7 a CoP26 (£0.647m). Cafwyd hefyd incwm ychwanegol ar gyfer digwyddiadau, hyfforddiant ac ad-daliad ardrethi unigryw. Mae hyn hefyd yn cynnwys y cyfraniadau dros ben gan y cydweithrediadau cenedlaethol gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Tra roedd yr adnoddau a roddwyd drwy gymorth cilydd yn sylweddol, ystyrir yr effaith gweithredol lleol ar gyfer lleoli sylweddol ar lefel Prif Swyddogion cyn cytuno. Mae hyn er mwyn sicrhau nad ydy gwasanaethau lleol yn cael eu peryglu drwy'r ddarpariaeth.

Incwm grant ychwanegol – £1.109m
Derbyniwyd sawl grant ychwanegol neu daliadau terfynol cynyddol am grantiau presennol yn ystod y flwyddyn. Roedd y mwyafrif yn Ch3 a Ch4. Er enghraifft – Partneriaeth Diogelwch ar y Ffyrdd £0.243m; Uplift £0.084m; SCCH £0.157m; Prentisiaethau £0.204m; POCA £0.154m; Troseddwyr £0.078m; Seiber £0.49m; grantiau llai eraill £0.096m.

Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd – Tanwariant o £0.156m
Yn gynwysedig o fewn y penawdau perthnasol ydy cost Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Y gyllideb ddiwygiedig ar gyfer y flwyddyn oedd £0.955m a'r alldro oedd £0. 885m. Roedd y tanwariant hwn o £0.070m yn ymwneud yn bennaf â'r gyllideb staffio. Profwyd tanwariant arwyddocaol arall mewn costau teithio a rhedeg swyddfeydd, gan fod y rhan fwyaf o staff yn parhau i weithio o'r cartref, ac roedd llai o ofyn teithio i gyfarfodydd wyneb yn wyneb. Cafwyd tanwariant pellach o £0.067m ar Checkpoint, ynghyd â thanwariant o £0.019m ar y gronfa Diogelwch Cymunedol.

Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sy'n gyfrifol am gomisiynu gwasanaethau i gynorthwyo'r Cynllun Heddlu a Throsedd, sef cyfanswm o £5.531m yn 2021-2022. Ariannwyd hyn o gyllideb a grantiau Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd gan gynnwys grant y Weinyddiaeth Gyfiawnder i gefnogi dioddefwyr troseddau, a chan Lywodraeth Cymru ar gyfer y rhaglen VAWDASV. Gweinyddwyd y gwariant hwn gan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ystod y flwyddyn ariannol.

Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig FCIN

Mae Heddlu Gogledd Cymru wedi cytuno cynnal yr FCIN er mwyn gallu achredu ymchwiliadau gwrthdrawiadau yn genedlaethol. Mae pob ardal Blismona yng Nghymru a Lloegr wedi llofnodi cytundeb cydweithio sy'n cynnwys ariannu'r FCIN. 2021-2022 oedd yr ail flwyddyn ar gyfer FCIN. Roedd cyfraniadau yn fwy na'r costau o £0.535m. Mae'r swm hwn wedi'i neilltuo o fewn y cronfeydd wrth gefn er mwyn ariannu costau FCIN yn y dyfodol a lywodraethir gan Fwrdd Cenedlaethol yr FCIN. Parhaodd nod cyffredinol y rhaglen yn ddigyfnewid er yr oedi mewn gwariant.

Dadansoddiad Pellach o Ariannu Cyfalaf

Y rhaglen gyfalaf wreiddiol ar gyfer 2021-2022 oedd £12.874m. Roedd ychwanegu llithriant yn cynyddu hyn i £15.794m o 2020-2021. Y canlyniad oedd Rhaglen rhy uchelgeisiol, yn enwedig gyda'r swm a ddygwyd ymlaen o'r blynyddoedd blaenorol ac ystyried effaith Covid-19 ar argaeledd adnoddau a chadwyni cyflenwi. Adolygwyd ac ailosodwyd y Rhaglen Gyfalaf fel rhan o'r broses gynllunio, gyda gwariant amcangyfrifedig o £8.325m ar ddiwedd Ch3. Fodd bynnag, gyda'r heriau parhaus ledled y prif feysydd gwariant cyfalaf, profwyd hyn yn or-optimistaidd. Cynhaliwyd adolygiad pellach ym mis Ionawr/Chwefror 2022 a chynhwyswyd y ffigwr diwygiedig terfynol o £4.740m ar gyfer 2021-2022 yn y Strategaeth Gyfalaf fel rhan o raglen gyfalaf 5 mlynedd ddiwygiedig a gytunwyd ym mis Mawrth 2022.

Tra mae hyn sylweddol wahanol i'r ffigwr arfaethedig gwreiddiol o £15.794, y realiti ydy bod sawl maes pwysig wedi symud ymlaen dros gyfnod y flwyddyn ariannol.

Ceir crynodeb isod gyda'r golofn amrywiant yn dadansoddi'r gwahaniaeth rhwng y Gyllideb Ddiwygiedig a'r alldro presennol:

Disgrifiad	2021-22 Amcangyfrif Ch3	2021-22 Amcangyfrif Diwygiedig £000	2021-22 Presennol £000	2021-22 Amr £000	2022-23 Amcan £000	2023-24 Amcan £000	2024-25 Amcan £000	2025-26 Amcan £000	2026-27 Amcan £000
Cyfanswm Gwaith Adeiladu	2,700	1,159	**1,133**	-26	5,310	6,777	5,168	2,100	2,100
Cyfanswm Cerbydau ac Offer Eraill	1,635	1,080	**889**	-191	2,820	1,667	2,441	1,797	1,341
Gwybodaeth Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	3,900	2,501	**2,218**	-283	2,974	10,172	1,925	310	4,085
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	**8,235**	**4,740**	**4,240**	**-500**	**11,104**	**18,616**	**9,534**	**4,207**	**7,526**
Cyllid:									
Grant y Swyddfa Gartref	171	171	**124**	-47	0	0	0	0	0
Cyfraniad Refeniw	2,208	2,225	**2,465**	240	2,536	3,963	2,886	2,897	2,731
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	2,959	1,421	**820**	-601	2,793	1,477	0	0	0
Derbynebau Cyfalaf	271	101	**60**	-41	536	100	750	100	100
Benthyca ar gyfer Ystadau	2,071	672	**638**	-34	4,239	6,677	4,418	1,210	2,000
Benthyca ar gyfer rhaglen newydd	555	150	**133**	-17	1,000	6,399	1,480	0	2,695
Cyfanswm y Cyllid	**8,235**	**4,740**	**4,240**	**-500**	**11,104**	**18,616**	**9,534**	**4,207**	**7,526**
Cyllid:									
Ffynonellau allanol	171	171	**124**	-47	0	0	0	0	0
Adnoddau ei hun	5,438	3,747	**3,345**	-402	5,865	5,540	3,636	2,997	2,831
Dyled	2,626	822	**771**	-51	5,239	13,076	5,898	1,210	4,695
Cyfanswm y Cyllid	**8,235**	**4,740**	**4,240**	**-500**	**11,104**	**18,616**	**9,534**	**4,207**	**7,526**

Amlinellir elfennau allweddol y rhaglen gyfalaf sy'n gyrru'r ffigurau isod:

- **Gwaith Adeiladu ac Ystadau** – cwblhawyd ac ailfeddianwyd Gorsaf Heddlu Pwllheli yn hanner cyntaf 2021-2022. Cwblhawyd gwaith y maes tanio Drylliau Tanio. Dechreuodd y gwaith ar y Ganolfan a Gweithdy Comisiynu Cerbydau yn Ch4 2021-2022 a bydd yn cael ei gwblhau'n gynnar yn 2022-2023. Bydd y gwaith ym Mhencadlys Rhanbarthol Caernarfon yn darfod yn gynnar yn 2022-2023. Er yr oedi mewn gwariant, mae trefniadau eraill yn parhau ar gael i'r heddlu wrth i'r rhaglen waith fynd rhagddi.

- **Cerbydau ac Offer** – Mae newid cerbydau wedi bod yn hynod heriol yn 2021-2022. Cyfuniad o'r cytundeb (a'r prisio) cenedlaethol terfynol yn cael ei gytuno yn hwyrach na'r disgwyl. Arweiniodd problemau cyflenwi oherwydd COVID, Brexit a phrinder microsglodion a lithriant sylweddol i 2022-20233 gyda lefel o ansicrwydd ar ddyddiadau cyflawni'n parhau. Eto, er yr oedi i gaffael cerbydau, mae'r heddlu'n parhau i weithredu fflyd sy'n cael eu cynnal yn dda ac effeithiol gyda ffigyrau argaeledd cyffredinol dda i'r fflyd greiddiol.
- **TG a Chyfathrebiadau** – Dechreuwyd rhaglen uwchraddio Digidol a TG drawsbynciol sylweddol yn 2019-2020 a pharhaodd yn 2020-2021. Roedd hyn yn cynnwys cyflwyno gliniaduron personol a chamerâu corff ar gyfer swyddogion a oedd gynt yn rhannu offer (bellach wedi cwblhau), prosiectau cenedlaethol, ac uwchraddio a datblygiadau eraill llai o fewn seilwaith yr Heddlu. Mae sawl ffrwd waith hanfodol wedi parhau i fynd rhagddi dros 2021-22 gan gynnwys meysydd uwchraddio system Reoli'r Heddlu, NEP, ac Ap Symudol, a chynnydd o ran llwyfan Rheoli Gwybodaeth a Warws Data'r Heddlu. Bydd llawer o'r gwaith hwn yn parhau yn 2022-23. Tra mae peth o'r oedi mewn gwariant wedi achosi oedi cyfatebol i wireddu'r buddion yn y pen draw o'r buddion a ddisgwyliwyd o'r gwaith. Mae'r oedi yn cael eu deall a'u rheoli'n dda yn gyffredinol. Mewn meysydd eraill mae cynnydd wedi arwain at fuddion cynyddrannol effeithlonrwydd, effeithiolrwydd a lleihau risg gwell.

CYSONI'R CYLLID SYDD AR GAEL A GAAP

Mae adrannau cynharach yr adroddiad hwn yn dangos sut y dyrannwyd y cyllid sydd ar gael i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd (h.y. grantiau'r llywodraeth a'r dreth gyngor) ar gyfer y flwyddyn i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r gyllideb wreiddiol a bennwyd. Ar y sail hon y rheolir y gwariant a'r incwm o ddydd i ddydd.

Fodd bynnag, mae'r prif gyfriflenni sy'n dilyn yn y Datganiad Cyfrifon yn cael eu paratoi a'u cyflwyno yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, ac yn dangos y gost gyfrifyddu yn ystod y flwyddyn yn hytrach na'r swm sydd i'w ariannu o drethiant. Manylir ar y gwahaniaethau yn Addasu Nodyn 7 rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau.

CRONFEYDD WRTH GEFN, DARPARIAETHAU, FFYNONELLAU INCWM A BENTHYCA:

Cronfeydd wrth gefn

Dangosir y symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn y tabl isod:

Symudiad mewn Cronfeydd wrth gefn 2021-2022	Gweddill ar 31 Mawrth 2021 £m	Trosglwyddiadau Allan 2021-2022 £m	Trosglwyddiadau i Mewn 2021-2022 £m	Cyfanswm Symudiadau 2021-2022 £m	Gweddill ar 31 Mawrth 2022 £m
Cronfa wrth Gefn Gyffredinol	**5.417**	**0**	**0.589**	**0.589**	**6.006**
Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd					
Cronfa Gyfalaf wrth Gefn	3.002	-0.192	1.000	0.808	3.810
Cronfa wrth Gefn Pensiynau Afiechyd	0.975	0	0	0	0.975
Cronfa wrth Gefn PFI	3.106	-0.188	0	-0.188	2.918
Cronfa Digwyddiadau Difrifol	2.435	0	0	0	2.435
Cronfa Yswiriant wrth Gefn	1.173	0	0.388	0.388	1.561
Diogelwch a Chynnal a Chadw Stadau	1.892	-0.288	0	-0.288	1.604
Cronfa Rheoli Newid wrth Gefn	6.976	-0.653	2.104	1.451	8.427
Cronfa hyfforddi wrth gefn	0.600	0	0.050	0.050	0.650
Cronfa wrth gefn Uplift	1.577	0	2.826	2.826	4.403
Cronfa wrth gefn ESN	0.158	0	0.750	0.750	0.908
Cronfa wrth gefn Covid	0.597	-0.313	0	-0.313	0.284
Cronfa wrth gefn PEQF	0.325	0	0.250	0.250	0.575
Cronfa Ynni	0	0	0.800	0.800	0.800
Cronfa wrth Gefn Plismona Cymdogaethau	0	0	1.282	1.282	1.282
Cronfa Gweddill Partneriaethau wrth Gefn	0.733	-0.024	0.243	0.219	0.952
Cronfa wrth gefn FCIN	1.080	-0.101	0.636	0.535	1.615
Minerva	0	0	0.294	0.294	0.294
Cronfa Diogelwch Cymunedol y Comisiynydd	0.508	0	0.073	0.073	0.581
Checkpoint (SCHTh)	0.016	0	0.014	0.014	0.030
Cronfa Gyfreithiol wrth Gefn (SCHTh)	0.106	0	0	0	0.106
Cronfa wrth Gefn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd	0.201	0	0.070	0.070	0.271
Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	**25.460**	**-1.759**	**10.780**	**9.021**	**34.481**
Cyfanswm Cronfeydd Refeniw wrth Gefn	**30.877**	**-1.759**	**11.369**	**9.610**	**40.487**
Cronfa Derbynebau Cyfalaf wrth Gefn	**2.084**	**-0.060**	**0.326**	**0.266**	**2.350**
Cyfanswm holl gronfeydd wrth gefn	**32.961**	**-1.819**	**11.695**	**9.876**	**42.837**

Cronfeydd Defnyddiadwy wrth Gefn – mae'r rhain ar gael ar gyfer gwariant yn y dyfodol (mae manylion pellach yn Nodyn 7 ac 8 o Ddatganiad Cyfrifon y Grwp).

Mae cronfeydd wrth gefn y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ofynnol er mwyn bodloni unrhyw ddigwyddiadau nas rhagwelwyd, ariannu cynlluniau refeniw a chyfalaf yr Heddlu a Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd dros y cyfnodau nesaf a hwyluso newidiadau a datblygiadau sy'n ofynnol i wneud effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd a bodloni galwadau newydd.

Mae gwaddol y cyfnod o lymder a brofwyd gan blismona rhwng 2010 a 2019 o hyd yn creu cyd-destun i'r heddlu. Tra ddim yn cael effaith uniongyrchol ar y ffigyrau yn 2021-22, mae arbedion sylweddol a gyflawnwyd mewn blynyddoedd ariannol cynharach yn golygu fod unrhyw orchwylion hawdd wedi'u cyflawni. Ar ben hynny, mae'r ansicrwydd parhaus ynghylch cyllid llywodraeth a phrosiectau cenedlaethol ar raddfa fawr yn cael eu gweithredu hefyd yn ychwanegu at gyd-destun lle mae rhaid i'r heddlu fod yn ddarbodus wrth reoli ei gyllid. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn parhau i weithredu strategaeth y gyllideb er mwyn cyflawni'r arbedion gofynnol dros y cyfnod. Fel rhan o'r arbedion hyn, nodwyd a chyflawnwyd £2.902 miliwn o arbedion yn ystod 2021-2022 gyda'r broses gynllunio yn gwrthbwyso'r cynigion o ran y lefelau risg y gwnaethant eu creu.

Fel rhan o'r strategaeth, ystyrir bod lefel y cronfeydd wrth gefn a'r darpariaethau a ddelir ar hyn o bryd yn ddarbodus ac mae'r gronfa gyffredinol wedi cynyddu i £6.006 miliwn er mwyn ei gynnal o fewn yr ystod dderbyniol o 3% i 5% fel y'i diffinnir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig sy'n cwmpasu'r 4 blynedd nesaf.

Roedd nifer o symudiadau o fewn y cronfeydd wrth gefn yn ystod 2021-2022. Rhestrir yr elfennau allweddol yn 2021-2022 i roi sylwadau arnynt mewn perthynas â Chronfeydd Wrth Gefn a chyllid tymor hir arall isod:

Cronfa Gyfalaf wrth Gefn – defnydd arfaethedig o £0.192m tuag at gyllid cyfalaf a chynnydd o £1m er mwyn lliniaru cynnydd disgwyliedig mewn prisiau yn y dyfodol yn deillio o bwysau chwyddiant ac ariannu buddsoddiadau newydd.

Cronfa wrth Gefn Pensiwn Afiechyd – heb ei defnyddio yn 2021-2022.

Cronfa wrth Gefn PFI – Mae gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd gynllun PFI ar gyfer y pencadlys rhanbarthol yn Llanelwy. Mae'r cyllid ar gyfer y cynllun hwn yn parhau i gael ei dalu'n rhannol o grantiau'r llywodraeth, gyda'r gweddill yn cael eu hariannu gan y gyllideb refeniw a chronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi. Gwelir manylion y cynllun a'r ddyled yn Nodyn 31. Mae hwn yn gyfraniad arfaethedig i wneud yn iawn am y gostyngiad blynyddol mewn grant.

Cronfa Digwyddiadau Difrifol – heb ei defnyddio yn 2021-2022.

Cronfa Yswiriant wrth Gefn – cynhaliwyd adolygiad yn annibynnol yn ystod 2021-2022, mae'r cyfraniad o £0.388m yn dod a'r gronfa wrth gefn i'r lefel a argymhellir ac mae'n cynnwys £0.2m a ddaliwyd yn flaenorol fel darpariaeth.

Diogelwch a Gwaith Cynnal a Chadw Stadau – fe'i sefydlwyd er mwyn talu am y costau sy'n gysylltiedig â'r Arolwg Cyflwr Ystadau a gynhaliwyd yn 2018-2019 ac unrhyw waith stadau sylweddol annisgwyl arall. Gwariant o £0.288m a ariannwyd yn 2021-2022.

Rheoli Newid – cynllunio codi £0.653m (gan gynnwys £0.372m o wariant cyfalaf cyllid) a chyfraniad cytundebol o £0.874m tuag at gostau penodol; a £1.230m pellach er mwyn ariannu gofynion newid yn y dyfodol.

Cronfa hyfforddi wrth gefn – £0.5m wedi'i ychwanegu at y gronfa wrth gefn o danwariant y gyllideb hyfforddi allanol. Mae'r gronfa wrth gefn ar y lefel iawn er mwyn ymdrin â'r ôl-groniad o hyfforddiant yn dilyn y gostyngiad mewn hyfforddiant oherwydd COVID yn ystod 2020-2021 a 2021-2022.

Cronfa wrth gefn Uplift – Cynghorodd y Swyddfa Gartref yn gryf y dylid rhoi unrhyw gyllid Uplift heb ei neilltuo o'r neilltu er mwyn ariannu recriwtio, hyfforddi swyddogion ar brawf a seilwaith yn y dyfodol. Cyfraniad o £2.826m yn ôl y bwriad.

Rhwydwaith Gwasanaethau Brys (ESN) – cyfraniad arfaethedig o £0.750m er mwyn ariannu gweithredu'r ESN.

Grant Plismona Cymdogaethau – Gall £1.282m a drosglwyddwyd o incwm o flaen llaw ei ddefnyddio er mwyn rheoli newidiadau ar fyr rybudd i amodau grant yn berthnasol i Swyddogion Cefnogi Cymuned yr Heddlu (SCCH) neu ariannu gofynion Plismona Cymdogaethau unigryw.

Cronfa wrth gefn Covid – cyhoeddwyd grant o £0.597m ar ddiwedd mis Chwefror 2021 tuag at gost ychwanegol plismona yn ystod y pandemig. Gan fod y cyllid ar gyfer y costau hyn wedi cael eu nodi eisoes erbyn yr adeg hon o'r flwyddyn, gosodwyd y swm ar gyfer costau COVID a chostau yn ymwneud ag adfer o COVID yn 2021-2022. Defnyddiwyd £0.313m o'r gronfa wrth gefn.

Gwybodaeth o'r Fframwaith Cymhwysedd Addysgol yr Heddlu (PEQF) – dechreuodd y swyddogion ar brawf gyda'r cymwysterau PEQF o fis Medi 2020. Wrth i nifer y Profwyr Gynyddu oherwydd Ymgyrch Uplift, felly hefyd y costau cysylltiedig lle bydd uchafbwynt yn 2023-24. Drwy greu'r gronfa wrth gefn, gellir defnyddio hyn er mwyn ariannu'r uchafbwynt, fel nad oes angen cynnydd yn y gyllideb. Mae'r cyfraniad o £0.250m i'r gronfa wrth gefn yn deillio o incwm a ddarperir gan LlC/Swyddfa Gartref a thanwariant ar yr elfen PEQF o'r gyllideb Hyfforddiant.

Cronfa Ynni wrth Gefn – cronfa wrth gefn newydd wedi'i sefydlu er mwyn lliniaru'r risg o anwadalrwydd mewn prisiau ynni. Mae £0.800m wedi'i gyfrannu.

Balansau partneriaeth – nifer o bartneriaethau a chydweithrediadau rhanbarthol llai lle caiff balansau eu cynnal, a fydd yn cael eu defnyddio er mwyn ariannu gwariant yn y dyfodol.

FCIN – mae'r Heddlu wedi cytuno cynnal y Rhwydwaith Ymchwiliadau Fforensig i Wrthdrawiadau er mwyn hwyluso'r gwaith o achredu gwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig yn genedlaethol. Roedd cyfraniadau yn fwy na chostau o £0.535m

yn ystod y flwyddyn gyda'r swm hwn yn cael ei neilltuo o fewn y cronfeydd wrth gefn ariannu costau'r FCIN yn y dyfodol a lywodraethir gan Fwrdd Rheoli'r FCIN.

Minerva (partneriaeth rhwng 26 o heddluoedd a Thechnoleg Niche) – Cytunodd Heddlu Gogledd Cymru gynnal y bartneriaeth o 2021-2022. Y gweddill a drosglwyddwyd oedd y net o £0.331m a drosglwyddwyd o'r heddlu cartref presennol sef Heddlu Sussex sef llai na £0.037m a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn.

Cronfa Diogelwch Cymunedol – cyfraniad o £0.073m yn mantoli'r cyfraniadau a chostau'r gwaith amrywiol a gomisiynwyd gan y CHTh.

Cronfa Checkpoint wrth Gefn – £0.014m wedi'i ychwanegu ar gyfer amnewid cerbydau yn y dyfodol.

Cronfa Gyfreithiol SCHTh wrth Gefn – Dim symudiadau yn 2021-2022.

Cronfa wrth gefn SCHTh – gweddill o £0.050m ar gyllideb SCHTh.

Cronfa wrth Gefn Derbynebau Cyfalaf – gellir defnyddio hwn er mwyn ariannu gwariant cyfalaf yn unig. Ychwanegwyd elw o werthu Gorsafoedd Heddlu Benllech a Gresffordd, a defnyddiwyd £0.060m er mwyn ariannu gwariant cyfalaf.

Gwelir manylion llawn o'r gwariant ac ariannu cyfalaf yn Atodiad A.

Effaith pensiynau ar Gronfeydd Wrth Gefn

Mae gan y Prif Gwnstabl gronfa wrth gefn negyddol ar ei Fantolen yn codi o drin Budd-daliadau Gweithwyr IAS 19. Roedd hyn yn berthnasol i Gynlluniau Pensiwn Swyddogion Heddlu a dyledion Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu. Mae hyn yn cyfateb i ddiffyg o £1.950 biliwn ar 31 Mawrth 2022. Nid yw'r Cynlluniau Pensiynau Swyddogion Heddlu yn cael eu hariannu ac mae'r nifer a ddangosir yn y gronfa wrth gefn o -£1.888 biliwn yn dangos y swm a fyddai'n ofynnol i gael cynllun a noddir yn llawn. Tanysgrifir y ddyled hon gan y Swyddfa Gartref. Mae gan Gynllun Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu gronfa er mwyn ariannu dyledion y dyfodol. Mae'r gronfa wrth gefn o -£0.062 biliwn yn adlewyrchu'r diffyg rhagamcanol yn y gronfa ar ddiwedd mis Mawrth 2022. Dangosir manylion yn Nodyn 34 yn y cyfrifon. Roedd Cynllun Pensiwn yr Heddlu yn destun ailbrisio actiwaraidd ym mis Mawrth 2019 a Chynllun Llywodraeth Leol Staff yr Heddlu yn amodol ar ailbrisio actiwaraidd ym mis Mawrth 2020. Mae canlyniadau'r rhain wedi'u cynnwys yn y Datganiad Cyfrifon.

Balansau a Chronfeydd Cyfalaf wrth Gefn:

Mae'r tabl canlynol yn rhoi crynodeb o'r balansau cyfalaf a'r cronfeydd wrth gefn a gedwir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd:-

BALANSAU A CHRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN	BALANS AGORIADOL	SYMUDIAD	BALANS CLO
	01/04/2021		31/03/2022
	£'000	£'000	£'000
CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN DEFNYDDIADWY			
Cronfa Derbynebau Cyfalaf wrth Gefn	2,084	266	2,350
CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN ANNEFNYDDIADWY			
Cronfa Adbrisio wrth Gefn	21,155	-642	20,513
Cyfrif Addasu Cyfalaf	19,330	225	19,555

***Ffynhonnell**: Datganiad Cyfrifon Grŵp 2021-2022 - Nodiadau 19 a 20*

Yn ystod y flwyddyn adolygodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd brisiadau asedau 7 eiddo o fewn y portffolio.

Darpariaethau

DARPARIAETHAU	AGOR BALANS £'000	SYMUDIAD £'000	CAU BALANS £'000
CRONFA YSWIRIANT	771	-117	654

Dangosir dadansoddiad pellach yn Nodyn 18 o'r cyfrifon Grŵp. Mae'r symiau a ddangosir ar gyfer hawliadau dyled hysbys.

Benthyca

Ni chymerwyd unrhyw fenthyciadau tymor hir na thymor byr allan yn 2021-2022. Cyfanswm y benthyciadau a oedd yn weddill ar ddiwedd y flwyddyn ariannol oedd £8.908 miliwn (2020-2021 £9.410 miliwn).

RHAGOLYGON Y DYFODOL

Fel y crybwyllwyd yn yr adran naratif yn dadansoddi sefyllfa cronfeydd wrth gefn yr heddlu, mae ansicrwydd ynghylch lefel ac effaith bosibl setliadau ariannu'r dyfodol yng Ngwasanaeth yr Heddlu yn mandadu'r angen i barhau i sicrhau ein bod yn cynnal llwyfan ariannol sefydlog ac yn parhau i adolygu a thrawsnewid ein gwasanaethau. Mae'r rhyfel yn Wcráin, effeithiau COVID, lefelau uchel presennol chwyddiant ac adolygiad posibl o Fformiwla Ariannu'r Heddlu yn y dyfodol yn cynyddu'r lefelau presennol o ansicrwydd ymhellach.

Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn amlinellu'r gofynion ariannol dros gyfnod 2021-2026. Mae'n cysylltu blaenoriaethau'r Cynllun Heddlu a Throsedd â'r strategaeth ariannol a gellir ei weld ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi ymrwymo i sicrhau bod gwasanaeth yr heddlu yng Ngogledd Cymru yn addas i'r diben ac yn rhoi gwerth am arian i bobl Gogledd Cymru. Rhan hanfodol o hyn yw'r angen am gronfeydd wrth gefn digonol, bodloni heriau i ddod ac amddiffyn gwasanaethau rheng flaen yn y pen draw. Mae cael llwyfan ariannol cynaliadwy yn hanfodol bwysig ar gyfer darparu gwasanaethau yn y dyfodol. Mae gan y broses cynllunio strategol rôl hollbwysig i'w chwarae hefyd o ran sicrhau bod adnoddau'n cael eu dyrannu i'r meysydd sydd bwysicaf i fodloni'r gofynion y mae'r sefydliad yn eu hwynebu, mewn ffordd effeithiol sy'n rhoi Gwerth am Arian yn y broses.

Er y tanwariant mewn refeniw yn 2021-22, mae elfennau sylweddol hyn yn anghylchol gyda gwariant yn dychwelyd 'ar y gyllideb' unwaith mae adnoddau priodol mewn lle ar gyfer blynyddoedd y dyfodol. Ar ben hyn, mae'r model cynllunio yn anelu ceisio gwerth am arian yn barhaus, gan sicrhau fod bob maes gwasanaeth yn adolygu ei sefyllfa a'i effeithlonrwydd gan wybod y cedwir cyllidebau wrth gefn ar lefel yr heddlu, os oes digwyddiadau digynllun yn y flwyddyn.

Pennwyd Cyllideb 2022-2023 gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, ac fe'i cymeradwywyd gan Banel yr Heddlu a Throsedd ar 31 Ionawr 2022, sef £182.268 miliwn. Roedd hyn yn gynnydd o 3.68% yn y Dreth Gyngor a chynnydd net cyffredinol o 5.14% o'i gymharu â chyllideb 2021-2022 o £173.365 miliwn. Mae'r cynnydd yn cynnwys dyrannu 82 Swyddog Heddlu ychwanegol o gam 3 Ymgyrch Uplift a fydd yn cynyddu nifer swyddogion 20,000 yn genedlaethol. Mae buddsoddiadau sylweddol wedi'u gwneud mewn cyflawni cymdogaethau diogelach, cynorthwyo dioddefwyr a chymunedau, a system cyfiawnder troseddol effeithiol. Ar ben hyn, roedd cynnydd sylweddol oherwydd chwyddiant a chostau strwythurol eraill na ellid eu hosgoi. Rhoddodd y Prif Swyddog Cyllid gyflwyniad ac adroddiad i'r Panel Heddlu a Throsedd yn amlinellu'r cynnig praesept a oedd yn destun craffu yn y cyfarfod. Cymeradwywyd y cynnig praesept yn unfrydol.

Yn ystod chwarter olaf 2019-2020 lledaenodd y Coronafeirws yn rhyngwladol gan arwain at y DU yn dechrau'r cyfnod clo ar 23 Mawrth 2020. Roedd yr effaith ar gyfrifon 2020-2021 yn sylweddol. Fodd bynnag, prin iawn fu'r effaith ar y sefyllfa ariannol gyffredinol oherwydd cymorth y llywodraeth ac ail-ddyrannu cyllidebau presennol. Cafodd y pandemig effaith sylweddol yn 2021-2022. Ychydig o gostau ychwanegol a gafwyd, ond arweiniodd y tonnau amrywiol at absenoldebau o ran adnoddau'r heddlu ac effeithiau ar gadwyn gyflenwi'r heddlu, yn enwedig yn chwarter olaf y flwyddyn. Tra hefyd ond yn effeithio ar chwarter olaf 2021-22, effeithiodd argyfwng Wcráin ar brisiau a chadwyni cyflenwi (disgwylir mwy o effeithiau sylweddol yn 2022-23 a thu hwnt). Roedd yr effaith gyffredinol ar gyfer 2021-22 yn llai na'r disgwyl o ran gwariant. Cynhwysir datgeliadau ychwanegol lle bo hynny'n briodol. Mae'r effaith tymor hir ar gostau plismona sy'n ymwneud â'r pandemig yn cael ei fonitro a'i reoli yng nghyllidebau a chronfeydd wrth gefn 2022-2023. Mae'n ansicr ar hyn o bryd pa effaith tymor canolig neu dymor hir y bydd y pandemig yn ei gael yn weithredol neu'n ariannol. Gwnaeth yr Heddlu sefydlu Grŵp Adfer er mwyn rheoli unrhyw broblemau a sicrhau yr ymgorfforir goblygiadau i'r cylch cynllunio. Mae cyfleoedd tymor hirach o newidiadau mewn arferion gweithio, fel gweithio o'r cartref, yn cael eu gweithredu.
Bydd cynlluniau ariannol yn y dyfodol ar gyfer yr heddlu, ac yn wir cynigion praesept y dyfodol a gyflwynir, yn seiliedig ar ystyried yr holl ffactorau hyn er mwyn sicrhau fod cynllun ariannol yn sefydlog a chynaliadwy yn cael ei gyflawni yn y dyfodol.

POLISÏAU CYFRIFYDDU

Gwneir newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu pan mae angen gan arferion cyfrifyddu priodol neu mae'r newid yn rhoi gwybodaeth mwy dibynadwy neu berthnasol ynghylch effaith trafodion, digwyddiadau eraill a chyflyrau ar y sefyllfa ariannol neu'r perfformiad ariannol. Mae mân newidiadau wedi'u gwneud er mwyn diweddaru'r polisïau. Nid yw'r rhain wedi cael unrhyw effaith berthnasol ar y cyfrifon ac felly nid oes angen ailddatgan cyfrifon y flwyddyn flaenorol.

CYDWEITHIO â CHYRFF ERAILL

Anogir Comisiynwyr Heddlu a Throsedd i edrych ar feysydd lle gallent gydweithredu ar gyflwyno gwasanaethau, un ai gyda heddluoedd eraill neu ar lefel leol gyda chyrff cyhoeddus eraill.

I'r perwyl hwnnw, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gweithio'n agos gyda Heddluoedd eraill Cymru a Rhanbarth y Gogledd Orllewin er mwyn edrych ar feysydd ar y gellid cydweithredu. Ystyrir y gost, manteision, risgiau a chyfleoedd posibl y mae pob cydweithrediad yn ei ddangos. Er mwyn cynorthwyo'r broses hon, mae'r Rhaglen Gydweithredu Cymru Gyfan wedi sefydlu ffrwd gwaith cynhyrchiant ac effeithlonrwydd ymroddedig sydd â chylch gorchwyl ynghylch sicrhau fod cydweithredu yn y maes hwn yn cyflawni gwerth am arian.

Mae'r Heddlu wedi bod yn cynnal y Rhwydwaith Ymchwiliadau Fforensig i Wrthdrawiadau cenedlaethol ers 2020-2021. Mae hwn yn gydweithrediad arwyddocaol rhwng yr holl ardaloedd plismona yng Nghymru a Lloegr gyda nod o gael achrediad a sicrhau'r safonau uchaf mewn ymchwilio i wrthdrawiadau yn genedlaethol. Roedd yr FCIN yn faes gwaith arwyddocaol i'r Heddlu yn ei rôl fel heddlu cartref yn ystod 2021-22.

Ar 1 Ebrill 2021, trosglwyddwyd y prif gyfrifoldeb am Minerva, cydweithrediad yn cynnwys 27 o heddluoedd sy'n aelodau o Minerva ar sail eu defnydd cyffredin o System Rheoli Cofnodion Niche (NicheRMS365), i Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

Dangosir holl drefniadau cydweithredu presennol yn Nodyn 21.

DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Ar adeg y cyflwynwyd y Datganiad Cyfrifon i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 31 Mai 2022, mae holl ddigwyddiadau addasu neu ddim addasu sylweddol oedd angen cael ei gynnwys yn y Datganiad Cyfrifon wedi'u hadlewyrchu o dan Nodyn 6.

DATGANIAD CYFRIFON Y PRIF GWNSTABL

Mae'r Ddeddf a dogfennau deddfwriaethol eraill yn nodi mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddylai ddal cronfeydd wrth gefn y grŵp a chyfrif ar gyfer incwm a geir. Felly, bydd Cyfrifon y Prif Gwnstabl yn cynnwys Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn cynnwys symudiadau sy'n berthnasol i'r cyfrif absenoldeb cronedig. Adroddir ar symudiadau sy'n ymwneud â'r holl gronfeydd wrth gefn eraill ar lefel Grŵp ac maent yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Grŵp Cyfrifon.

Mae'r cyfrifon yn cyflwyno darlun manwl o faterion ariannol y Prif Gwnstabl ac yn cynnwys: -

- **Datganiad o'r Cyfrifoldebau** (Tudalen 22).
  Mae'n pennu cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon ac yn cadarnhau bod y cyfrifon wedi cael eu paratoi'n unol â gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

- **Dadansoddiad o Wariant a Chyllid** (Tudalen 23).
  Mae'n dangos sut y caiff gwariant blynyddol ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (grantiau llywodraeth, praesept treth cyngor ac ardrethi busnes) gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Grŵp yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut y dyrennir y gwariant hwn at ddibenion cyfrifyddu rheoli. Cyflwynir incwm

a gwariant y cyfrifir amdanynt o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

- **Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr** (Tudalen 24).
  Mae'r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi trethiant er mwyn talu am wariant yn unol â gofynion statudol ac yn defnyddio'r incwm hwn i ddarparu cyllid o fewn y grŵp i'r Prif Gwnstabl. Gall y costau a ariennir gan drethiant fod yn wahanol i'r costau cyfrifyddu. Mae'r sefyllfa trethiant i'w weld yn y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yn ogystal â'r Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd.

- **Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn** (Tudalen 25).
  Mae'n crynhoi'r symudiad yn ystod y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd sydd gan y Prif Gwnstabl wedi'i ddadansoddi'n gronfeydd defnyddiadwy (y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant) a chronfeydd annefnyddadwy eraill (cyfrifyddu technegol yn bennaf).

- **Mantolen** (Tudalen 26).
  Mae'n dangos gwerth asedau ac ymrwymiadau a gydnabyddir gan y Prif Gwnstabl ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Prif Gwnstabl (asedau llai dyledion) yn cyfateb i'r cronfeydd wrth gefn sydd gan y Prif Gwnstabl. Dim ond cronfeydd annefnyddadwy wrth gefn sydd gan y Prif Gwnstabl h.y. na ellir eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau.

- **Datganiad Llif Arian** (Tudalen 27).
  Mae'r datganiad yn dangos y newidiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn.

- **Nodiadau ar y Datganiadau** (Tudalennau 28 i 45).
  Dyma'r holl nodiadau esboniadol sy'n berthnasol i'r datganiadau.

- **Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu** (Tudalen 46).
  Manylion y trafodion incwm a gwariant sy'n gysylltiedig ag incwm a gwariant Pensiwn yr Heddlu.

- **Datganiad o Bolisïau Cyfrifyddu** (Tudalen 47).
  Mae'r datganiad hwn yn cefnogi'r cyfrifon ac yn rhoi manylion am yr egwyddorion, y rheolau a'r arferion penodol y bydd y Grŵp yn eu defnyddio wrth baratoi a chyflwyno'r datganiadau ariannol.

Datganiad Cyfrifoldebau'r Datganiad Cyfrifon

Diben y datganiad hwn yw pennu cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddog Cyllid a'r Prif Swyddog Cyllid mewn perthynas â'r Datganiad o Gyfrifon.

Cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl

Mae gofyn i'r Prif Gwnstabl:-

* penderfynu ar weinyddu ei faterion ariannol yn iawn a sicrhau fod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn y sefydliad hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Cyllid (Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau).
* rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau,
* cymeradwyo'r datganiad cyfrifon.

Cymeradwyaf y Datganiad Cyfrifon hwn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022.

Richard Debicki (Prif Gwnstabl Heddlu Gogledd Cymru) Dyddiad: 11 Hydref 2022

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Cyllid yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad Cyfrifon yn unol ag arfer priodol a osodwyd yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig ('y Cod').

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:

* dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna wedi'u cymhwyso'n gyson,
* gwneud barnau a rhagamcanion a oedd yn rhesymol a darbodus,
* cydymffurfio gyda'r Cod Ymarfer.

Bydd gofyn i'r Prif Swyddog Cyllid hefyd:

* cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a oedd wedi'u diweddaru,
* cymryd camau rhesymol ar gyfer atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y PRIF SWYDDOG CYLLID

Mae'r datganiad cyfrifon wedi'i baratoi yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon Llywodraeth Leol ac Archwilio (Cymru) 2014. Mae'n adlewyrchu fformat a chynnwys Cod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol 2021-2022 a Chod Ymarfer Hysbysu Gwasanaeth.

Rwy'n ardystio fod y Datganiad Cyfrifon hwn yn rhoi golwg gywir a theg o sefyllfa ariannol y Prif Gwnstabl ar y dyddiad hysbysu ac am ei incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddiweddodd 31 Mawrth 2022.

Mae'r dystysgrif archwiliad yn ymddangos ar dudalennau 84 i 87.

Seb Phillips (Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau) Dyddiad: 10 Hydref 2022

<u>Gwariant Dadansoddiad o Wariant a Chyllid</u>

Amcan y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid yw dangos i dalwyr y dreth gyngor sut mae'r cyllid sydd ar gael i'r Prif Gwnstabl am y flwyddyn wedi'i ddefnyddio wrth ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan y Prif Gwnstabl yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid hefyd yn dangos sut mae'r gwariant yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Cyflwynir incwm a gwariant y cyfrifir amdanynt o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	Gwarian Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 3)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	Gwarian Net sy'n daladwy i'r Gronfa Gyffredinol	Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu ac ariannu (Nodyn 3)	Gwariant Net yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr
	2020-2021			2021-2022		
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Plismona	195,051	6,545	201,596	205,417	13,859	219,276
Cost Net Gwasanaeth cyn trosglwyddiad oddi mewn i'r grŵp	**195,051**	**6,545**	**201,596**	**205,417**	**13,859**	**219,276**
Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	-195,051	0	-195,051	-205,417	0	-205,417
Cost Net Gwasanaethau	**0**	6,545	**6,545**	**0**	**13,859**	**13,859**
Incwm a Gwariant Arall	0	39,171	39,171	0	39,436	39,436
Gweddill(-)/Diffyg(+) ar ddarparu gwasanaethau	**0**	**45,716**	**45,716**	**0**	**53,295**	**53,295**

Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr

Mae’r datganiad hwn yn dangos costau cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r gost net cyffredinol yn ddim gan fod y gost weithredol o blismona yn cael ei ariannu drwy drosglwyddiad o'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r Prif Gwnstabl. Mae'r sefyllfa ariannol cyffredinol yn cael ei nodi o fewn Datganiadau Ariannol y Grŵp.

Gwariant Gros #Ailddatganedig 2020-2021 £000		**Gwariant Gros 2021-2022 £000**
67,630	Swyddogion Heddlu	70,986
40,105	Staff Cynorthwyol	40,850
53,726	Pensiynau*	67,857
1,208	Lwfansau	1,240
1,088	Treuliau Gweithwyr Anuniongyrchol	1,773
6,388	Eiddo	6,579
2,419	Treuliau Cludiant	2,571
22,475	Cyflenwadau a Gwasanaethau	23,323
8,756	Taliadau Trydydd Parti	9,623
176	Gwasanaethau Cymorth	98
-5,506	Gwariant y CHTh ar grantiau a mentrau	-5,553
3,131	Twf absenoldebau heb gael iawn	-71
201,596	**Cost Gwasanaethau:**	219,276
-195,051	Costau comisiwn (Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp)	-205,417
6,545	**Cost Net Gwasanaethau**	**13,859**
39,171	Incwm a Gwariant ariannu a buddsoddi	39,436
45,716	**GWEDDILL(-)/DIFFYG(+) AR DDARPARU GWASANAETHAU**	**53,295**
181,762	Enillion (-) / colledion (+) actiwaraidd ar asedau / dyledion	-65,673
181,762	**Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall**	**-65,673**
227,478	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp	-12,378
0	**Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall**	**0**

At ddibenion cymharu, mae ffigyrau 2020-21 wedi'u hailddatgan £7,776k er mwyn adlewyrchu ailgategoreiddio costau pensiwn IAS19 yn 2021-22. Mae hyn rhwng y llinellau Swyddogion Heddlu a Phensiynau ac nid yw'n effeithio'r Cost Gwasanaeth Net.

*Adlewyrchir holl addasiadau IAS19 o ran y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yng Nghyfrifon y Prif Gwnstabl gan nad ydy staff y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cyfrif ar wahân fel aelodau'r Cynllun Pensiwn hwn.

<u>Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd</u>

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd wrth gefn sydd gan y Prif Gwnstabl.

	Gweddill Cronfa Gyffredinol £000	Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy £000	Cronfeydd wrth Gefn Annefnyddadwy £000	Cronfa Wrth Gefn y Prif Gwnstabl £000
Gweddill ar 31 Mawrth 2020	**0**	**0**	**-5,301**	**-5,301**
Symudiadau yn y cronfeydd wrth gefn 2020-2021				
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Hollgynhwysfawr	45,716	**-45,716**	**42,586**	**-3,130**
Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau (Nodyn 4)	-45,716	**45,716**	**-45,716**	**0**
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net yn 2020-2021	**0**	**0**	**-3,130**	**-3,130**
Gweddill ar 31 Mawrth 2021 a gariwyd ymlaen	**0**	**0**	**-8,431**	**-8,431**
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn ystod 2021-2022				
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Hollgynhwysfawr	53,295	**-53,295**	**53,366**	**71**
Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau (Nodyn 4)	-53,295	**53,295**	**-53,295**	**0**
Cynnydd (+)/gostyngiad (-) net yn 2021-2022	**0**	**0**	**71**	**71**
Gweddill ar 31 Mawrth 2021 a gariwyd ymlaen	**0**	**0**	**-8,360**	**-8,360**

Mantolen

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth asedau ac ymrwymiadau a gydnabyddir gan y Prif Gwnstabl. Sefyllfa asedau defnyddiadwy net yw dim gan fod y trafodion o fewn y grŵp yn trosglwyddo'r asedau a'r rhwymedigaethau i mewn i gyfrifon y Grŵp/Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Nid yw'r Prif Gwnstabl yn cadw unrhyw gronfeydd wrth gefn i gyflawni unrhyw rwymedigaethau gan fod y rhain yn cael eu cadw gan y Grŵp ac mae'r sefyllfa ariannol gyffredinol yn cael ei nodi o fewn Datganiadau Ariannol y Grŵp.

31 Mawrth 2021 £000		**31 Mawrth 2022 £000**
1,962,371	Dyledwr Tymor Hir gyda CHTh (Nodyn 17 – Pensiwn)	1,950,063
1,962,371	**Asedau Tymor Hir**	**1,950,063**
534	Rhestrau (Nodyn 10)	394
1,158	Talu o flaen llaw (Nodyn 11)	1,332
7,988	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp (Nodyn 1)	9,657
9,680	**Asedau Presennol**	**11,383**
-16,419	Benthyciadau Tymor Byr (nodyn 12)	-18,017
-1,692	Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp (Nodyn 1)	-1,726
-18,111	**Dyledion Presennol**	**-19,743**
-1,962,371	Benthyciadau Tymor Byr (nodyn 17)	-1,950,063
-1,962,371	**Dyledion Tymor Hir**	-1,950,063
-8,431	**Asedau Net**	**-8,360**
-8,431	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	-8,360
-8,431	**Cyfanswm Cronfeydd wrth Gefn Annefnyddadwy**	**-8,360**

Datganiad Llif Arian

Mae'r datganiad Llif Ariannol yn dangos y newidiadau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn ystod y flwyddyn. Cedwir yr holl arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac fe'u dangosir yng Nghyfrifon y Grŵp.

2020-2021 £000		2021-2022 £000
45,716	Gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau	53,295
-45,716	Addasu gweddill (-) neu ddiffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau sydd ddim yn arian parod	-53,295
0	Addasu ar gyfer eitemau a geir yn y gweddill (-) neu'r diffyg (+) net ar ddarparu gwasanaethau sy'n buddsoddi ac ariannu gweithgarwch	0
0	Llifoedd arian parod net o Weithgarwch Gweithredol	0
0	Gweithgarwch buddsoddi	0
0	Gweithgarwch Cyllido	0
0	**Cynnydd (-) neu ostyngiad (+) mewn arian parod ac arian parod cyfwerth**	**0**
0	Arian parod ac arian parod cyfwerth ar ddechrau'r cyfnod hysbysu	0
0	**Arian parod ac arian parod cyfwerth ar ddiwedd y cyfnod hysbysu**	**0**

Nodiadau i Ddatganiad Cyfrifon y Prif Gwnstabl

1. Trosglwyddiad Oddi mewn i'r Grŵp

Mae'r trosglwyddiad o fewn y grŵp yn cynrychioli'r symiau tymor byr sy'n ddyledus i gredydwyr, rhagdaliadau, rhestrau ac addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail ariannu a dderbyniodd y Prif Gwnstabl ar 31 Mawrth 2022.

2. Ail-ddatganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a Datganiad Gwariant

Nid oes newidiadau sydd angen ail ddatganiad Datganiad y flwyddyn flaenorol**.**

3. Nodiadau i'r Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu

Addasiadau rhwng Sail Ariannu a Chyfrifyddu 2021-2022			
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd yn y symiau Incwm a Gwariant Datganiad symiau	**Newid net ar gyfer y Pensiynau Addasiadau (Nodyn a)**	**Addasiadau Eraill (Nodyn b)**	**Cyfanswm Addasiadau**
Prif Gwnstabl	13,930	-71	13,859
Cost Net Gwasanaeth	**13,930**	**-71**	**13,859**
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	39,436	0	**39,436**
Gwahaniaeth rhwng gweddill/diffyg y Gronfa Gyffredinol a gweddill/diffyg Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar ddarparu gwasanaethau	**53,366**	**-71**	**53,295**

Addasiadau rhwng Sail Ariannu a Chyfrifyddu 2020-2021			
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd yn y symiau Incwm a Gwariant Datganiad symiau	**Newid net ar gyfer y Pensiynau Addasiadau (Nodyn a)**	**Addasiadau Eraill (Nodyn b)**	**Cyfanswm Addasiadau**
Prif Gwnstabl	3,414	3,131	6,545
Cost Net Gwasanaeth	**3,414**	**3,131**	**6,545**
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	39,171	0	**39,171**
Gwahaniaeth rhwng gweddill/diffyg y Gronfa Gyffredinol a gweddill/diffyg Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar ddarparu gwasanaethau	**42,585**	**3,131**	**45,716**

Nodyn a: Newid net ar gyfer addasiadau pensiwn

Newid net ar gyfer tynnu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu gwariant ac incwm pensiwn Buddion Gweithiwr IAS 19:

O ran **gwasanaethau** mae hyn yn mynegi disodli'r cyfraniadau pensiwn cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniatawyd gan statud a'r disodliad gyda chostau gwasanaeth presennol a chostau gwasanaeth blaenorol.

O ran **Ariannu a buddsoddi incwm a gwariant** – codir llog net ar y ddyled buddion diffiniedig i'r CIES.

Nodyn b: Addasiadau Eraill

Gwahaniaethau eraill rhwng symiau a ddebydwyd/credydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r symiau sy'n daladwy/derbyniadwy i'w cydnabod o dan statud:

O ran **Ariannu a buddsoddi incwm a gwariant** mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseru am bremiymau a gostyngiadau.

Mae'r codiad o dan **Trethiant ac incwm a gwariant grant amhenodol** yn dangos y gwahaniaeth rhwng yr hyn y gellir codi tâl amdano o dan reoliadau statudol am dreth gyngor a NDR a amcanestynwyd i'w dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm a gydnabyddir o dan arferion cyfrifyddu sydd fel arfer yn cael eu derbyn yn y Cod. Mae hwn yn wahaniaeth amseru, a bydd unrhyw wahaniaeth ymlaen mewn Gweddill neu Ddiffyg ar y Gronfa Gasgliad yn cael ei ddwyn ymlaen yn y dyfodol.

4. Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Sail Ariannu o dan Reoliadau

Mae'r nodyn yn manylu'r addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant hollgynhwysfawr sy'n cael ei gydnabod gan y Prif Gwnstabl yn y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifol da i'r adnoddau sydd yn cael eu penodi gan ddarpariaeth statudol fel bod ar gael i'r Prif Gwnstabl i gyrraedd gwariant yn y dyfodol.

Mae'r rhan fwyaf o'r addasiadau yn ymwneud â chyfrifon y Comisiynydd. Yr eithriadau yw'r addasiadau mewn perthynas â'r gronfa bensiynau Wrth Gefn a'r cyfrif Absenoldeb Cronedig a gyflwynir isod.

2021-2022	Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn			Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn Annefnyddadwy
	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfa Derbynebau Cyfalaf wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig	
	£000	£000	£000	£000
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiynau (trosglwyddwyd i'r (neu o'r) gronfa bensiynau wrth gefn)	53,366	0	0	-53,366
Tâl Gwyliau (trosglwyddwyd i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	-71	0	0	71
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	**53,295**	**0**	**0**	**-53,295**
Cyfanswm Addasiadau	**53,295**	**0**	**0**	**-53,295**

2020-2021	Cronfeydd Defnyddiadwy Wrth Gefn			Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn Annefnyddadwy
	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfa Derbynebau Cyfalaf wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig	
	£000	£000	£000	£000
Addasiadau i Adnoddau Refeniw:				
Costau pensiynau (trosglwyddwyd i'r (neu o'r) gronfa bensiynau wrth gefn)	42,585	0	0	-42,585
Tâl Gwyliau (trosglwyddwyd i'r cyfrif absenoldebau cronedig)	3,131	0	0	-3,131
Cyfanswm Addasiadau i Adnoddau Refeniw	**45,716**	**0**	**0**	**-45,716**
Cyfanswm Addasiadau	**45,716**	**0**	**0**	**-45,716**

5. Safonau Cyfrifyddu sydd wedi'u rhannu ond heb eu mabwysiadu eto

Mae'r Cod yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ddadlennu gwybodaeth sy'n berthnasol i effaith newid cyfrifyddu a fydd yn angenrheidiol gan safon cyfrifyddu newydd sydd wedi'i roi ond sydd eto i'w fabwysiadau gan y Cod. Bydd angen y newidiadau canlynol o 1 Ebrill 2022:

Gwelliannau Blynyddol i Safonau IFRS 2018-2020. Mae'r rhaglen gwelliant IFRS blynyddol yn nodi 4 safon wedi newid (IFRS 1, IAS 37, IFRS 16 ac IAS 41). Ni fydd yr un o'r diwygiadau hyn yn cael effaith sylweddol ar y Datganiad Cyfrifon.

6. Synnwyr Cyffredin Hanfodol wrth gymhwyso Polisïau Cyfrifyddu

Wrth gymhwyso'r polisïau cyfrifyddu a amlinellir yn y Datganiadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi gorfod gwneud synnwyr cyffredin penodol ynghylch trafodion cymhleth neu'r rhai hynny sy'n cynnwys ansicrwydd ynghylch digwyddiadau'r dyfodol. Y barnau hanfodol a wnaed yn y Datganiad o Gyfrifon yw:-

Mae ansicrwydd yn parhau ynghylch newidiadau arfaethedig i ariannu'r Heddlu yn y tymor canolig. Mae cynlluniau ar waith i gydbwyso'r gyllideb yn y dyfodol fel yr amlinellir yn y cynllun ariannol tymor canolig. Fodd bynnag, nid yw'n sicr a fydd y lefelau presennol o gyllid yn ddigonol er mwyn bodloni'r adnoddau sydd eu hangen dros gyfnod y cynllun ariannol tymor canolig (MTFP) ac felly bydd cylchoedd cynllunio sefydliadol blynyddol yn digwydd yn unol â'r Strategaeth Ariannol a gynhwysir yn y Cynllun.

7. Rhagdybiaethau sydd wedi'i gwneud ynghylch y Dyfodol a Ffynhonnell Sylweddol Arall o Ansicrwydd

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys amcan o ffigyrau sy'n seiliedig ar dybiaethau a wnaed gan y Prif Gwnstabl ynghylch y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, patrymau presennol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir penderfynu ar gydbwysedd gyda sicrwydd, gallai canlyniadau mewn gwirionedd fod yn hollol wahanol i'r rhagdybiaethau ac amcangyfrifon.

Mae eitemau o fewn Mantolen y Grŵp ar 31 Mawrth 2022 y mae risg sylweddol o addasu deunydd ar eu cyfer yn y flwyddyn i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw canlyniadau Presennol yn wahanol i Ragdybiaethau
Dyled Pensiynau	Mae amcangyfrif o'r ddyled net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o farnau cymhleth sy'n berthnasol i'r gyfradd ostyngol a ddefnyddiwyd, y gyfradd y rhagwelir cyflogau i godi, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwoldeb ac elw disgwyliedig asedau cronfeydd pensiwn. Mae cwmni o actiwarïaid ymgynghorol wedi ymgysylltu i roi cyngor arbenigol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ynghylch y rhagdybiaethau i'w cymhwyso.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol ar y ddyled bensiwn net. Mae effaith cynnydd neu ostyngiad yn y rhagdybiaethau e.e. cynnydd neu ostyngiad yn y gyfradd ostyngol wedi'i amlinellu yn Nodyn 17.

8. Eitemau Incwm a Threuliau Sylweddol

Dangosir holl eitemau incwm a gwariant sylweddol perthnasol ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

9. Digwyddiadau ar ôl Dyddiad y Fantolen

Mae digwyddiadau sylweddol sydd ar ôl y dyddiad hysbysu ond cyn i'r datganiadau ariannol gael eu hawdurdodi i'w rhyddhau yn cael eu hadlewyrchu yn y datganiadau a nodiadau ariannol. Os yw digwyddiadau yn darparu gwybodaeth ynghylch amodau sy'n bodoli ar 31 Mawrth 2022, mae'r ffigyrau yn y datganiadau a nodiadau ariannol wedi'u haddasu ar bob cyfrif er mwyn adlewyrchu effaith y wybodaeth hon.

10. Rhestrau Eiddo

	Storfeydd y Pencadlys		Storfeydd Eraill		Cyfanswm
	2021-2022 £000	2020-2021 £000	2021-2022 £000	2020-2021 £000	2021-2022 £000
Y gweddill a gedwir ar ddechrau'r flwyddyn	**254**	**263**	**280**	**371**	**534**
Pryniannau	529	497	224	292	753
Cydnabyddir fel cost yn y flwyddyn	-510	-504	-383	-383	-893
Gweddill wedi'i ddileu	0	-2	0	0	0
Y gweddill a gedwir ar ddiwedd y flwyddyn	**273**	**254**	**121**	**280**	**394**

Mae'r Adran Gofal Iechyd a Chymdeithasol wedi bod yn cyflenwi Cyfarpar Diogelu Personol yn rhad ac am ddim i bob Heddlu. Amcangyfrifwyd fod hyn werth £0.051m ar ddiwedd y flwyddyn ac nid yw wedi'i gynnwys yn ffigur y Fantolen.

11. Rhagdaliadau

	2021-2022 £000	2020-2021 £000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn –		
Rhagdaliadau	1,332	1,158
	1,332	**1,158**

12. Credydwyr

	2021-2022 £'000	2020-2021 £'000
Symiau sy'n ddyledus mewn blwyddyn -		
Taliadau masnach	6,779	4,497
Dyledion eraill	11,238	11,922
	18,017	**16,419**

13. Costau Archwilio Allanol

Mae'r Prif Gwnstabl wedi cael y costau canlynol ran archwiliad y Datganiad Cyfrifon a thystysgrif hawliadau grant:

	2021-2022			2020-2021		
	Grŵp	CHTh	PG	Grŵp	CHTh	PG
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru o ran gwasanaethau archwilio allanol a gynhelir gan yr archwilydd penodedig	83	41.5	41.5	86	43	43
Cyfanswm	**83**	**41.5**	**41.5**	**86**	**43**	**43**

Mae'r uchod yn dangos taliadau a wnaed o fewn y flwyddyn ariannol 2021-2022. Y ffi strategaeth a gytunwyd ar gyfer blwyddyn archwiliad mis Tachwedd 2021 hyd at fis Hydref 2022 oedd £86,933 ar gyfer 2021-2022.

14. Cydnabyddiaeth Swyddogion

Mae'r tabl canlynol yn gosod y dadleniadau cydnabyddiaeth ar gyfer Swyddogion Heddlu Perthnasol (a ddiffinnir fel y Prif Gwnstabl ac unrhyw Brif Swyddogion Heddlu a staff gyda chyflog llawn amser o fwy na £150,000 y flwyddyn neu swyddogion perthnasol eraill gyda chyflog dros £60,000). Cynhwysir Uwch Swyddogion Heddlu eraill (uwchben rheng Uwcharolygydd) ac Uwch Weithwyr (deiliad swydd dynodedig o gorff llywodraeth leol) Tabl Bandio Cydnabyddiaeth. Codwyd y symiau ar gyfer y swyddogion a'r staff isod yn llawn o fewn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2021-2022 Deiliad Swydd:	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Lwfans Traul £	Treuliau Eraill £	Buddion mewn nwyddau £	Cyfanswm cydnabyddiaeth gan eithrio cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif Gwnstabl – C. Foulkes		157,409	0	0	7,693	165,102	48,797	213,899
Dirprwy Brif Gwnstabl		126,080	0	0	6,497	132,577	38,331	170,908
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	1	60,232	40	0	2,792	63,064	18,068	81,132
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	2	48,169	0	0	2,199	50,368	12,003	62,371
Prif Gwnstabl Cynorthwyol	3	13,514	0	0	795	14,309	4,189	18,498
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau		102,961	297	0	8,143	111,401	19,563	130,964

Nodyn 1: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2021 tan 26/09/2021
Nodyn 2: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 13/09/2021 tan 13/02/2022
Nodyn 3: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 14/02/2022 tan 31/03/2022

2020-2021 Deiliad Swydd:	Nodiadau:	Cyflog (yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Lwfans Traul £	Treuliau Eraill £	Buddion mewn nwyddau £	Cyfanswm cydnabyddiaeth gan eithrio cyfraniadau pensiwn £	Cyfraniadau pensiwn £	Cyfanswm cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn £
Prif Gwnstabl – C. Foulkes		155,809	5,168	6,469	6,940	174,386	48,301	222,687
Dirprwy Brif Gwnstabl		124,824	0	0	6,726	131,550	37,941	169,491
Prif Gwnstabl Cynorthwyol		118,009	20	0	5,858	123,887	36,583	160,470

Prif Gwnstabl Cynorthwyol	1	83,181	0	0	5,780	88,961	22,342	111,303
Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau		101,915	0	0	8,396	110,311	19,364	129,675
Swyddog Meddygol yr Heddlu – Dr A. Lister	2,3	18,069	0	0	0	18,069	2820	20,889

Nodyn 1: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2020 tan 17/01/2021 (Cydweithredu PGC – gweler Nodyn 39)

Nodyn 2: Roedd deiliad y swydd yn y swydd hon o 01/04/2020 tan 28/08/2020

Nodyn 3: Mae Swyddog Meddygol yr Heddlu yn gweithio i'r hyn sy'n gyfwerth ag 1 diwrnod yr wythnos. Y cyflog llawn amser cyfatebol yw £181,614

2021-2022

Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Prif Gwnstabl a oedd yn derbyn mwy o gydnabyddiaeth na £60,000 am y flwyddyn (gan eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr):

Bandiau Cydnabyddiaeth	**Nifer Gweithwyr 2021-2022**	**Nifer Gweithwyr 2020-2021**
£60,000 – £64,999	24	25
£65,000 – £69,999	15	9
£70,000 – £74,999	7	7
£75,000 – £79,999	5	4
£80,000 – £84,999	6	4
£85,000 – £89,999	5	6
£90,000 – £94,999	0	1
£95,000 – £99,999	3	2
£100,000 – £104,999	0	1

Amlinellir y nifer o becynnau ymadael gyda chyfanswm cost bob band a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol a diswyddiadau eraill yn y tabl isod:

Band cost pecynnau ymadael (yn cynnwys taliadau arbennig)	**Nifer o ddiswyddiadau gorfodol**		**Nifer o ymadawiadau eraill a gytunwyd**		**Cyfanswm nifer o becynnau ymadael yn ôl band cost**		**Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band**	
	2020-2021 Rhif	**2021-2022 Rhif**	**2020-2021 Rhif**	**2021-2022 Rhif**	**2020-2021 Rhif**	**2021-2022 Rhif**	**2020-2021 £000**	**2021-2022 £000**
£ 0 – £20,000	1	2	6	11	7	13	45	64
£ 20,000 – £40,000	0	2	0	0	0	2	0	50
£ 40,001 – £60,000	1	0	0	0	1	0	53	0
£ 60,001 – £80,000	0	0	1	0	1	3	75	220
£ 80,001 ac uwch	0	0	8	0	8	4	707	371

Cymhareb Tâl Canolrifol

Mae cymhareb tâl canolrifol y Prif Gwnstabl yn cymharu cydnabyddiaeth canolrifol sy'n gyfatebol i lawn amser y staff a gyflogir gan y Prif Gwnstabl.

	2021-2022	**2020-2021**
Cyflog y Prif Gwnstabl	165,102	169,218
Cyflog canolrifol staff y Prif Gwnstabl	33,611	33,388
Cymhareb Tâl Canolrifol:	4.9	5.1

15. Partïon Perthnasol

Nid oes buddiannau neu gysylltiadau perthnasol o'r Prif Swyddogion neu eu teuluoedd uniongyrchol, a allai ddylanwadu neu reoli'r gwneud penderfyniadau, polisïau neu drafodion ariannol Heddlu Gogledd Cymru/Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae proses gadarn hefyd mewn lle i gymeradwyo a chofrestru buddiannau busnes staff a swyddogion heddlu.

Mae'r Prif Gwnstabl yn ymddiriedolwr PACT (Ymddiriedolaeth Heddlu a Chymuned Gogledd Cymru) a Dangerpoint. Mae'r Heddlu'n dyrannu cyllid o incwm a dderbynnir drwy Gyfrif Cronfa Eiddo'r Heddlu i gefnogi prosiectau PACT sydd â'r nod o godi proffil diogelwch cymunedol, lleihau ofn troseddu'n sylweddol ac felly gwella ansawdd bywyd ledled Gogledd Cymru. Ar gyfer 2021-2022, roedd hyn yn cyfateb i £45,5000 a roddwyd o'r gronfa i PACT gan gyfrannu tuag at dalu costau gweinyddu'r Gronfa o £47,259.39.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cymryd rhan mewn partneriaeth â HMPPS ac yn darparu cyllid i gefnogi prosiect 'Dechrau Newydd' yng Ngogledd Cymru. Diben y bartneriaeth ddeuol hon yw lleihau troseddau a marwolaethau sy'n gysylltiedig â chyffuriau drwy ddarpariaeth a chymorth cymunedol.

Gwnaeth aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ddatgan eu holl fuddiannau ariannol sy'n berthnasol i gytundebau a busnesau ar benodiad gan arwyddo cytundeb i lynu at Saith Egwyddor Bywyd Nolan a datgan unrhyw fuddiannau diwygiedig i'r Prif Weithredwr. Ceir datganiadau o ddiddordeb aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio ar wefan Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd www.northwales-pcc.gov.uk

16. Buddion Terfynu

Defnyddiodd y Prif Gwnstabl y rheoliadau canlynol o ran buddion terfynu:

- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Iawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2006 (fel y'i diwygiwyd) a
- Rheoliadau Llywodraeth Leol (Terfynu Cyflogaeth yn Gynnar) (Iawndal yn ôl Disgresiwn) (Cymru a Lloegr) 2000 (fel y'i diwygiwyd)

a therfynwyd contractau nifer o weithwyr yn 2021-2022 gan achosi costau o £0.705 miliwn (2020-2021 £0.860 miliwn) fel y dadlennir yn nodyn 14.

17. Cynlluniau Pensiwn Buddion Diffiniedig

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion a gweithwyr eraill, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cynnig buddion ymddeoliad. Er na fydd y buddion hyn mewn gwirionedd yn daladwy hyd nes y bydd gweithwyr yn ymddeol, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ymrwymiad i wneud y taliadau (ar gyfer y buddion hynny) ac i'w dadlennu pryd mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

- Gweinyddir y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar gyfer Staff yr Heddlu a Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gan Gyngor Gwynedd. Mae hwn yn gynllun cyflog terfynol budd diffiniedig a ariennir, sy'n golygu bod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a gweithwyr yn talu cyfraniadau i gronfa, wedi'i chyfrifyddu ar lefel sydd â'r bwriad i fantoli'r dyledion pensiwn i asedau buddsoddiad. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn un corff rhestredig o fewn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac nid ydynt wedi'u rhannu yn y cyfrifon.

  Gweithredir Cronfa Bensiwn Gwynedd o dan fframwaith rheoleiddiol y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a chyfrifoldeb Pwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd yw llywodraethu'r cynllun. Penderfynir ar bolisi yn unol â rheoliadau'r Gronfa Bensiynau. Penodir rheolwyr buddsoddiadau'r gronfa gan y pwyllgor.

Y prif risgiau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd am y cynllun yw'r rhagdybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (e.e. tyniadau ar raddfa fawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, arenillion bondiau a chyflawniad buddsoddiadau ecwiti a gedwir gan y cynllun. Lleiheir y rhain i ryw raddau gan y gofyniadau statudol i godi'r symiau sy'n ofynnol gan statud i'r Gronfa Gyffredinol fel y disgrifir yn y nodyn polisïau cyfrifyddu.

Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddion ôl-ymddeoliad dewisol ar ymddeoliad cynnar – mae hwn yn drefniant buddion diffiniedig nas ariennir, lle cydnabyddir dyledion pan wneir dyfarniadau.

- Cynllun Pensiwn yr Heddlu i Swyddogion Heddlu. Mae hwn yn gynllun cyflog terfynol budd diffiniedig nas ariennir. Mae'n golygu nad oes asedau buddsoddiad wedi'u casglu i fodloni'r dyledion pensiwn. Mae angen i arian parod gael ei greu er mwyn bodloni taliadau pensiwn presennol oherwydd eu bod yn gostwng yn ddyledus yn y pen draw. O dan Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007, os yw'r symiau sy'n dderbyniadwy gan y gronfa bensiwn am y flwyddyn yn llai na'r symiau sy'n daladwy, rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd drosglwyddo swm sy'n ofynnol i fodloni'r diffyg i'r gronfa bensiwn bob blwyddyn. Yn amodol ar graffu a chymeradwyaeth seneddol, bodlonir hyd at 100% o'r gost hon gan grant ychwanegiad pensiwn llywodraeth ganolog. Fodd bynnag, os yw'r gronfa bensiwn mewn gwarged am y flwyddyn, mae angen i'r gweddill gael ei drosglwyddo o'r gronfa bensiwn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd yna'n gorfod ad-dalu'r swm i lywodraeth ganolog.

Trafodion sy'n Berthnasol i Fuddion Ôl-Gyflogaeth:

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod cost buddion ymddeoliad yn y gost gwasanaethau a hysbyswyd pan enillir hwy gan weithwyr yn hytrach na phan delir y buddion yn y pen draw fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r gost mae angen i ni ei wneud yn erbyn y dreth gyngor yn seiliedig ar yr arian parod sy'n daladwy yn y flwyddyn. Felly caiff cost wirioneddol buddion cyflogaeth/ymddeoliad o'r Gronfa Gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn eu gwrthdroi.

Ar hyn o bryd, mae gan Brif Gwnstabl Gogledd Cymru, ynghyd â Phrif Gwnstabliaid eraill a'r Swyddfa Gartref, nifer o hawliadau mewn perthynas â gwahaniaethu anghyfreithlon sy'n deillio o ddarpariaethau trosiannol yn Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015. Roedd yr hawliadau hyn yn erbyn cynllun pensiwn yr Heddlu (achos Aarons) wedi'u cadw y tu ôl i ddyfarniad McCloud/Sargeant o'r blaen, ond cynhaliwyd gwrandawiad rheoli achos ym mis Hydref 2019, gyda'r Gorchymyn dilynol yn cynnwys datganiad interim bod hawl gan yr hawlwyr i gael eu trin fel pe baent wedi cael gwarchodaeth drosiannol lawn ac wedi aros yn eu cynllun presennol ar ôl 1 Ebrill 2015. Er bod y datganiad dros dro yn berthnasol i hawlwyr yn unig, eglurodd y Llywodraeth drwy Ddatganiad Gweinidogol Ysgrifenedig ar 25 Mawrth 2020 y byddai pobl nad oeddent yn hawlio budd-daliadau yn cael eu trin yn yr un modd. Ers hynny, mae'r Swyddfa Gartref wedi derbyn atebolrwydd am bob hawliad llwyddiannus.

Mesurir effaith cynnydd mewn dyledion cynllun sy'n codi o ddyfarniad McCloud / Sargeant drwy'r broses prisio pensiwn, sy'n penderfynu cyfraddau cyfraniad cyflogwr a gweithiwr. Disgwylir i brisiad pensiwn nesaf yr Heddlu gael ei adrodd yn 2023-2024, er bod yr amserlen hon yn agored i newid.

Penderfynir ar effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn cynyddol sy'n codi o McCloud / Sargeant drwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rhain angen awdurdod yr heddlu i gynnal cronfa bensiwn yr heddlu lle mae telir cyfraniadau swyddogion a chyflogwyr ac o le y daw taliadau pensiwn i swyddogion sydd wedi ymddeol. Os nad oes gan gronfa bensiwn yr heddlu ddigon o arian i fodloni cost pensiynau mewn blwyddyn, mae'r swm angenrheidiol i fodloni'r diffyg yn cael ei dalu gan yr Ysgrifennydd Gwladol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ffurf grant ychwanegiad o lywodraeth ganolog.

O ran y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, pan ddiwygiwyd y strwythur buddion yn 2014, cymhwyswyd amddiffynfeydd trosiannol i aelodau hynach penodol a oedd yn agos i oedran ymddeol arferol. Mae'r buddion a gronnwyd o 1 Ebrill 2014 gan yr aelodau hyn yn amodol ar 'danategiad' sy'n sicrhau nad yw'r aelodau hyn yn colli allan o gyflwyno'r cynllun newydd, drwy mewn gwirionedd roi'r buddion gwell iddynt o'r cynlluniau hen a newydd.

At ddibenion ffigurau mantolen IAS19 31 Mawrth 2020, amcangyfrifwyd bod addasiad i'r rhwymedigaethau ar gyfer McCloud wedi'i gofnodi o ddata prisio 2019, ac fe'i cofnodwyd ar wahân fel Cost Gwasanaeth y Gorffennol yn natganiad Elw a Cholled 2019-2020. Ni wnaed unrhyw addasiad pellach o fewn cyfrifon eleni na chyfrifon llynedd. Mae'r swm blaenorol o fewn y fantolen wedi'i gyflwyno ac felly wedi'i gynnwys yn y safle cau ar ddyddiad y fantolen. Nid oes unrhyw addasiad ychwanegol penodol ar gyfer McCloud wedi'i ychwanegu at gost y gwasanaeth cyfredol ar gyfer 2021-2022.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		**Cynllun Pensiwn yr Heddlu**		**Cyfanswm**
	2021-2022 £000	**2020-2021 £000**	**2021-2022 £000**	**2020-2021 £000**	**2021-2022 £000**
Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr					
Cost Gwasanaethau::					
Cost gwasanaeth yn cynnwys:					
Cost Gwasanaeth Presennol	-19,680	-11,900	-45,070	-38,710	-64,750
Enillion (-)/Colledion (+) Gwasanaeth Blaenorol	-2	-1	0	0	-2
Ariannu a buddsoddi incwm a gwariant					
Traul llog net	-2,146	-1,291	-37,290	-37,880	-39,436
Cyfanswm Budd Ôl-gyflogaeth a godwyd i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau #	**-21,828**	**-13,192**	**-82,360**	**-76,590**	**-104,188**

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		**Cynllun Pensiwn yr Heddlu**		**Cyfanswm**
	2021-2022 £000	**2020-2021 £000**	**2021-2022 £000**	**2020-2021 £000**	**2021-2022 £000**
Budd Ôl-gyflogaeth Arall a Godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr					
Cyfraniadau Buddion nas Ariannwyd	110	116	0	0	110
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	-340	-530	-340
Grant ychwanegiad Pensiwn Heddlu derbyniadwy	0	0	21,763	18,992	21,763
Swm a godwyd mewn gwirionedd yn erbyn balansau'r Gronfa Gyffredinol ar gyfer pensiynau yn y flwyddyn:					
Cyfraniadau cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun	7,102	6,810	0	0	7,102
Buddion ymddeoliad sy'n daladwy i bensiynwyr	0	0	22,187	21,809	22,187
Cyfraniadau pensiwn cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn #	**7,212**	**6,926**	**43,610**	**40,271**	**50,822**
Ail-fesur y ddyled budd diffiniedig net sy'n cynnwys:					
Elw ar asedau cynllun (gan eithrio'r swm a geir yn y gost llog net)	18,579	53,820	0	0	18,579
Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn codi ar newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	1,834	-4,831	0	0	1,834
Enillion (+) a cholledion (-) actiwaraidd yn codi ar newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	31,383	-89,898	24,410	-197,930	55,793
Enillion (+) a cholledion (-) profiad eraill	-652	2,297	-9,880	54,780	-10,532
Cyfanswm Budd Ôl-gyflogaeth a godwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr	**51,144**	**-38,612**	**-14,530**	**-143,150**	**65,674**
Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn					
Gwrthdroi costau net a wnaed i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o fuddion ôl-gyflogaeth #	**14,616**	**-6,266**	**-38,750**	**-36,319**	**-53,366**

Asedau a Dyledion Pensiynau a Gydnabyddir yn y Fantolen.

Mae'r swm a geir yn y fantolen sy'n codi o ddyled y Comisiynydd Heddlu a Throsedd o ran ei gynlluniau buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu		Cyfanswm
	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2022 £000
Gwerth presennol y ddyled budd ddiffiniedig	352,010	359,671	1,888,020	1,863,800	2,240,030
Gwerth teg o asedau cynllun	-289,967	-261,100	0	0	-289,967
Is-gyfanswm	62,043	98,571	1,888,020	1,863,800	1,950,063
Symudiad arall yn y ddyled (+)/ased (-) (os yn berthnasol)	0	0	0	0	0
Dyled net yn codi o'r ddyled budd diffiniedig	**62,043**	**98,571**	**1,888,020**	**1,863,800**	**1,950,063**

Cymodi'r Symudiad yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	
	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000
Gwerth teg agoriadol asedau'r cynllun	261,100	197,812
Incwm llog	5,399	4,602
Elw (+)/colled (-) ailfesuriad:		
- yr elw ar asedau cynllun, gan eithrio'r swm a geir yn y gost llog net	18,579	53,820
Cyfraniad gan gyflogwyr	7,102	6,810
Cyfraniadau gan weithwyr	2,478	2,375
Buddion a dalwyd	-4,691	-4,319
Gwerth teg clo asedau'r cynllun	**289,967**	**261,100**

Cysoni Gwerth Presennol Dyledion y Cynllun (Dyled Budd Ddiffiniedig)

	Dyledion a Ariannwyd: Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Dyledion nas Ariannwyd: Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2021 £000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	359,671	251,505	1,863,800	1,684,330
Cost gwasanaeth presennol	19,680	11,900	45,070	38,710
Cost llog	7,545	5,893	37,290	37,880
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	2,478	2,375	7,960	7,770
Enillion (+) a cholledion (-) profiad eraill				
- Enillion/colledion actiwaraidd yn codi o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	-1,834	4,831	0	0
- Enillion/colledion actiwaraidd yn codi o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	-31,383	89,898	-24,410	197,930
- Enillion/colledion profiad eraill	652	-2,297	9,880	-54,780
Costau gwasanaeth blaenorol	2	1	0	0
Trosglwyddiadau i Mewn	0	0	340	530
Buddion a dalwyd	-4,691	-4,319	-51,910	-48,570
Dyledion a ddilëwyd ar setliadau (lle bo'n berthnasol)	-110	-116	0	0
Balans clo ar 31 Mawrth	**352,010**	**359,671**	**1,888,020**	**1,863,800**

Roedd asedau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2021-2022			Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2020-2021		
	Dyfynbrisiau mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau nas dyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm	Dyfynbrisiau mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau nas dyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Arian parod ac arian parod cyfwerth	904	0	**904**	1,507	0	**1,507**
Is-gyfanswm	904	0	**904**	1,507	0	**1,507**
Diogelwch Ecwiti:						
Arall	0	0	**0**	0	0	0
Is-gyfanswm	0	0	**0**	0	0	**0**
Diogelwch Dyledion:						
Arall	0	0	**0**	0	0	**0**
Is-gyfanswm	0	0	**0**	0	0	**0**
Eiddo:						
Yn ôl math:						
Eiddo'r DU	0	24,869	**24,869**	0	20,708	**20,708**
Eiddo Tramor	0	0	**0**	0	0	**0**
Is-gyfanswm	0	24,869	**24,869**	0	20,708	**20,708**
Ecwiti Preifat:						
Y DU a thramor	0	16,341	**16,341**	0	16,235	**16,235**
Is-gyfanswm	0	16,341	**16,341**	0	16,235	**16,235**
Cronfeydd Buddsoddi Eraill ac ymddiriedolaethau uned:						
Ecwitïau	0	184,282	**184,282**	0	167,288	**167,288**
Seilwaith	0	5,668	**5,668**	0	4,603	**4,603**
Arall	0	57,903	**57,903**	0	50,759	**50,759**
Is-gyfanswm	0	247,853	**247,853**	0	222,650	**222,650**
Cyfansymiau	**904**	**289,063**	**289,967**	**1,507**	**259,593**	**261,100**

Sail am amcangyfrif Asedau a Dyledion

Mae dyledion wedi'u hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd uned amcanestynol, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol gan ddibynnu ar ragdybiaethau am gyfraddau marwoldeb, lefelau cyflog ayyb.

Mae dyledion y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Cymru wedi'u hamcangyfrif gan Hymans Robertson ac mae dyledion Cynllun Pensiwn yr Heddlu wedi'u hamcangyfrif gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae'r ddau yn sefydliad actwari annibynnol. Mae amcangyfrifon y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn seiliedig ar werth llawn diweddaraf y cynllun ar 31 Mawrth 2019.

Mae amcangyfrif y dyledion budd diffiniedig yn sensitif i'r tybiaethau actiwaraidd a ddefnyddir. Mae'r dadansoddiad sensitifrwydd isod wedi'i benderfynu yn seiliedig ar newidiadau posibl rhesymol o'r rhagdybiaethau sy'n digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd. Mae hyn yn tybio os gwnaiff un dybiaeth newid, bydd y gweddill yn parhau'n gyson. Mae'r amcangyfrif yn y dadansoddiad sensitifrwydd wedi dilyn y polisïau cyfrifyddu am y cynllun h.y. ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio dull credyd uned amcanol. Ni wnaeth y dulliau a'r mathau o ragdybiaethau a ddefnyddir wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd isod o'r rhai hynny a ddefnyddiwyd yn y cyfnod blaenorol.

2021-2022	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		Cynllun Pensiwn yr Heddlu	
	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000	Lleihad mewn rhagdybiaeth £000	Cynnydd mewn rhagdybiaeth £000	Lleihad mewn rhagdybiaeth £000
Hirhoedledd (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) mewn 1 flwyddyn)	14,080	-14,080	63,000	-63,000
Cyfradd chwyddiant (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	36,880	-36,880	182,000	-182,000
Cyfradd cynnydd mewn cyflogau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	5,545	-5,545	16,000	-16,000
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	36,880	-36,880	167,000	-167,000
Cyfradd ar gyfer gostwng dyledion cynllun (cynnydd (+) neu ostyngiad (-) o 0.5%)	-42,725	42,725	-182,000	182,000

Strategaeth Cyfateb Asedau a Dyledion (ALM)

Nid oes gan bwyllgor pensiynau Cyngor Gwynedd strategaeth cyfateb asedau a dyledion (ALM). Cyfrifoldeb y pwyllgor pensiynau yw strategaeth rheoli risgiau'r Gronfa. Mae rhaglen rheoli risg cyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar natur anrhagweladwy marchnadoedd ariannol ac yn ceisio lleihau effeithiau andwyol posibl ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi creu Datganiad Strategaeth Ariannu ar y cyd ac Actiwarïaid y Gronfa, sy'n dweud sut y rheolir diddyledrwydd a risg o ran dyledion. Adolygwyd a diweddarwyd y Strategaeth yn dilyn y prisio actiwaraidd yn 2019. Mae wedi cymryd safbwynt cyffredinol o'r lefel o risg sy'n gynhenid yn y polisi buddsoddi a amlinellir yn y Datganiad Strategaeth Buddsoddiadau a gyhoeddir o dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016, (y rheoliadau buddsoddi) a'r polisi ariannu a amlinellwyd yn y Datganiad. Mae'r dogfennau hyn yn parhau i gael eu hadolygu i sicrhau fod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

Effaith ar Lif Arian Parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd

Amcanion y cynllun yw cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosibl. Mae Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar strategaeth gydag actwari'r cynllun i gyflawni lefel ariannu o 100% dros yr 20 mlynedd nesaf. Monitrir lefelau ariannu'n flynyddol. Cwblheir y prisio bob tair blynedd nesaf yn 2022-23 i'w weithredu o fis Ebrill 2023.

Bydd angen i'r cynllun ystyried y newidiadau cenedlaethol i'r cynllun o dan Ddeddf Gwasanaethau Pensiynau Cyhoeddus 2013. O dan y Ddeddf, gall y Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol yng Nghymru a Lloegr a'r prif gynlluniau gwasanaeth cyhoeddus presennol eraill beidio â darparu buddion o ran gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014 (neu wasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2015 ar gyfer prif gynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus eraill yng Nghymru a Lloegr). Mae'r Ddeddf yn darparu rheoliadau cynllun i gael eu gwneud o fewn fframwaith cyffredin, sefydlu cynlluniau enillion cyfartalog gyrfa newydd wedi'u hadbrisio i dalu pensiynau a buddion eraill i weision cyhoeddus penodol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn disgwyl talu £7.083 miliwn o gyfraniadau i'r cynllun yn 2022-2023.

Hyd cyfartalog cymhwysol y ddyled budd ddiffiniedig i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yw 26.0 mlynedd, 2021-2022, (26.0 mlynedd 2020-2021). Y cyfartaledd cymhwysol ar gyfer Cynllun Pensiwn yr Heddlu yw 21.0 mlynedd, 2021-2022, (20.0 mlynedd 2020-2021).

18. Lwfansau Aelodau

Mae costau'r Pwyllgor Archwilio wedi'u rhannu'n gyfartal rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r cyfanswm isod yn cynrychioli cyfanswm y gost am y flwyddyn.

Ar ddiwedd mis Mawrth 2022 roedd cyfanswm o 5 aelod.

	2021-2022		2020-2021	
	£000	Nifer Aelodau	£000	Nifer Aelodau
Lwfansau Treuliau	12 0	5	10 0	4
	12		**10**	

Ceir gwybodaeth bellach ar lwfansau taledig yr aelodau ar www.northwales-pcc.gov.uk.

19. Offerynnau Ariannol yn cynnwys Natur a Graddau'r Risgiau sy'n Codi

Y Grŵp sy'n talu'r risgiau a'r gwobrwyon ariannol, a chedwir y cyfrifon, y nodiadau a'r datgeliadau ategol yng Nghyfrifon y CHTh/Grŵp.

20. Cynlluniau Partneriaeth

Mae'r Grŵp ynghlwm mewn gwaith partneriaeth gyda DangerPoint Ltd ac Ymddiriedolaeth yr Heddlu a'r Gymuned (PACT). Mae manylion am gyfrifon PACT a DangerPoint ar gael ar gais os oes angen.

21. Gweithrediadau/Cydweithrediad a Reolir ar y Cyd

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn rhan o nifer o gydweithrediadau (yn rhanbarthol a chenedlaethol) yn ystod 2021-2022. Mae canllaw CIPFA ar gyfrifyddu ar gyfer cydweithrediad wedi'i ystyried wrth benderfynu ar natur y cysylltiadau. Gan fod y mwyaf o drefniadau â rheolaeth ar y cyd drwy fwrdd rheoli strategol, ystyrir fod y mwyafrif wedi'u dosbarthu'n gywir fel gweithrediadau ar y cyd. Mae rhai trefniadau o natur gydweithredol ond wedi'u dosbarthu fel taliadau trydydd parti. Mae eraill yn cynnwys swyddogion o heddluoedd unigol yn cynnal dyletswyddau'n rheolaidd ond yn cael eu hariannu gan brif heddlu o grantiau a wnaed gan y Swyddfa Gartref, asiantaethau eraill neu sy'n cael eu hunan ariannu gan ffioedd a chostau.

Mae'r canlynol yn crynhoi'r trefniadau i:

a) Cydweithrediad – Gweithrediadau ar y Cyd
b) Cydweithrediad – Taliadau Trydydd Parti
c) Cydweithrediad – Grant/Hunan-ariannwyd

a) Cydweithrediad – Gweithrediadau ar y Cyd

Minerva

Crëwyd y Rhaglen Minerva yn 2013 fel cydweithrediad o 10 heddlu yn y DU ar sail eu defnydd cyffredin o System Rheoli Cofnodion Niche (NicheRMS365). Nodwyd bod yr RMS yn hynod ffurfweddadwy yn lleol. Fel y cyfryw, nid oedd safonau data cyffredin ar gyfer ei ddefnyddio. Ar ben hyn, roedd heddluoedd y DU yn aml yn gwneud ceisiadau gwrthwynebol am newid i'r system, gweithgarwch a oedd wedi creu seilos o ddata a oedd â chyfleoedd wedi lleihau'n aruthrol am rannu data rhwng heddluoedd a chyda systemau cenedlaethol fel PND a systemau eraill. Nod cychwynnol y Rhaglen Minerva oedd hyrwyddo arfer gorau rhwng heddluoedd sy'n aelodau a chreu ymdriniaeth a gytunwyd er mwyn defnyddio'r RMS.

Yn 2017, gwnaeth y 23 heddlu a oedd yn aelodau o Minerva gymeradwyo cynnydd yn y lefel adnoddau. Gwnaethant ymroi i strategaeth newydd er mwyn datblygu/rheoli swyddogaeth NicheRMS365 newydd a chymell cydgyfeiriad

ymhellach er mwyn galluogi rhannu data. Dechreuodd y Tîm Cyflawni Minerva newydd (MDT – 10 o staff a secondiwyd o heddluoedd sy'n aelodau) y gwaith hwn yn 2018.

Mae 27 o heddluoedd bellach yn aelodau gan fod pob heddlu yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon yn defnyddio NicheRMS365 wedi dewis dod yn aelodau o Minerva. Yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol Minerva ym mis Medi 2021, cymeradwywyd Cynllun Strategol Minerva 2021-26 gan heddluoedd sy'n aelodau. Mae'r strategaeth honno'n cynorthwyo cymhellwyr cenedlaethol a gytunwyd (e.e., Strategaeth Ddigidol Plismona Genedlaethol 2020-2030) ac yn anelu sicrhau gallu rhannu data yn effeithiol wrth i heddluoedd Minerva ystyried mudo i wasanaethau cwmwl.

Trosglwyddwyd cyfrifoldeb am Minerva o CHTh Sussex i CHTh Gogledd Cymru ar 1 Ebrill 2021. Fel rhan o'r trosglwyddiad, trosglwyddwyd cronfa wrth gefn o £0.331m.

Y gwariant a gyllidwyd y cytunwyd arno ar gyfer 2021-22 gan Fwrdd Rheoli Minerva oedd £0.620m gyda'r cyllid yn cael ei dalu gan gyfuniad o gyfraniad heddluoedd o £0.575m i'r heddluoedd hynny sy'n cytuno i Gytundeb Cydweithredu Adran 22A gyda £0.049m i'w dynnu o gronfeydd wrth gefn. Roedd y gyllideb yn cynnwys costau fel staff, ymgynghorwyr, teithio, costau TG, a chostau pethau nad oedd yn staff.

Mae gwariant presennol ychydig yn is ar £0.609m yn erbyn y gyllideb gyffredinol, yn bennaf oherwydd costau staff is na'r disgwyl, sy'n peri symudiad o £0.037m yn unig o gronfeydd wrth gefn.

O ganlyniad, mae gweddill y gronfa wrth gefn wedi gostwng i £0.294m. Mae'r rhaglen wedi ymroi i ostwng y gronfa wrth gefn dros y 3 blynedd nesaf. Mae cyfraniadau'r Heddlu i barhau'n gyson tra rhagolygir costau cynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf oherwydd staff ychwanegol a chynnydd disgwyliedig yng nghostau staff.

Mae'r holl wariant ac incwm sy'n gysylltiedig â gweithgareddau Minerva wedi'u codio ar wahân ar ein cyfriflyfr sydd wedi'u datgydnabod sy'n adlewyrchu ein cyfran o incwm a gwariant, gyda chyfraniad cyllid Heddlu Gogledd Cymru ar gyfer 2021-2022 yn £0.020m (£0.020m yn 2020-21).

2020-2021		2021-2022		
Gwariant Net	**Swyddogaethau**	**Gwariant**	**Incwm**	**Gwariant Net**
£'000		**£'000**	**£'000**	**£'000**
20	Minerva	20	0	20
20	**Cyfanswm**	**20**	**0**	**20**

Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig (FCIN)

Mae Ymchwiliad Gwrthdrawiadau Fforensig yn faes plismona arbenigol iawn, sy'n cynnwys nifer fach o staff gwyddonol a thechnegol sy'n darparu gwasanaeth cyhoeddus sylweddol drwy ymchwilio i farwolaeth ac anafiadau difrifol sy'n aml yn newid bywydau ar ein ffyrdd.

Yn 2020-2021 trosglwyddwyd y cyfrifoldeb am y Rhwydwaith Ymchwilio i Wrthdrawiadau Fforensig (FCIN) o Heddlu Gorllewin Mercia i Heddlu Gogledd Cymru. Symudodd yr FCIN allan o'r Rhaglen Galluoedd Arbenigol i'r model 'Heddlu'n Cynnal' a'r prif amcan yw bod yr holl weithgareddau ymchwilio i wrthdrawiadau yn cydymffurfio â safonau fforensig cenedlaethol. Penderfynodd gwasanaeth yr heddlu y dylid cyflawni hyn drwy ddull rhwydweithiol a ategir gan Gytundeb Cydweithredu Adran 22a.

Ar ddiwedd Blwyddyn Ariannol 2020-21 roedd gan yr Heddlu gyfanswm o £1,080k mewn cronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi ar ran yr FCIN.

Y gwariant a gyllidwyd y cytunwyd arno ar gyfer 2021-22 gan Fwrdd Rheoli'r FCIN oedd £4.305m gyda'r cyllid yn cael ei dalu gan gyfuniad o gyfraniad heddluoedd o £3.288m i'r heddluoedd hynny sy'n cytuno i Gytundeb Cydweithredu Adran 22a gyda £1.017m i'w dynnu o gronfeydd wrth gefn. Roedd y gyllideb wedi ei osod i ateb costau datblygiad gwyddonol a chyflwyniad rhwydwaith FCIN i ateb terfyn amser achredu wedi ei osod gan y Rheolydd Gwyddoniaeth Fforensig. Roedd y gyllideb yn cynnwys costau fel staff, ymgynghorwyr, dilyswyr gwyddonol, profi cymhwysedd, a chostau eraill nad ydynt yn staff.

Mae pandemig Covid-19 yn parhau i effeithio ar weithgarwch a llinellau amser datblygiad gwyddonol a chyflwyno'r rhwydwaith. Mae tîm yr FCIN wedi gweithio'n helaeth er mwyn deall, datod a llunio arbrofion dilysu ynghylch y cydrannau amrywiol o fewn yr ymchwiliad. Hyd yn oed mewn grŵp o gynrychiolwyr gydag oddeutu 140 mlynedd o brofiad ar y cyd rhyngddynt, ni ddisgwyliwyd yr anhawster wrth ddilysu gweithgarwch gwyddonol amlddisgyblaeth a deongliadol yn bennaf yn y senarios dynamig o fewn y maes gwaith hwn.

Mae'r ffactorau hyn wedi cyfrannu at danwariant o £1.552m yn erbyn y gyllideb gyffredinol nad oedd angen symud £1.017m o'r cronfeydd wrth gefn.

Mae tanwariant o £0.535m ar sail cyfraniadau'r heddlu yn unig. Mae'n bennaf yn cynnwys staff a chostau staff ynghyd a llinellau amser Dilysu a Digwyddiadau Maes yn cael eu heffeithio gan gyfuniad o'r pandemig Covid-19 a chymhlethdod o ran cyflawni achrediad mewn cysylltiad â ffiseg, mathemateg, seilwaith, technoleg, mecaneg a ffactorau dynol drwy ymdriniaeth rhwydwaith.

O ystyried y cymhlethdodau a amlygwyd, mae'r rhaglen yn mynd drwy gyfnod o ail-werthuso gyda'r cynnig fod y tanwariant o £0.535m i'w neilltuo mewn cronfeydd wrth gefn wedi'u neilltuo fel Trosglwyddiadau Nodyn 8 i/o Gronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi, gan fynd a'r lefel gyffredinol o gronfeydd wrth gefn i £1.615m. Mae'r gronfa wrth gefn hon wedi ei chlustnodi i ateb gofynion yr FCIN i gyflawni terfyn amser achredu ac yn fwy penodol o gwmpas costau fel costau adnoddau, gweithgareddau achredu a phrofi cymhwysedd.

Mae'r holl wariant ac incwm sy'n gysylltiedig â gweithgareddau'r FCIN wedi'u codio ar wahân ar ein cyfriflyfr sydd wedi'u datgydnabod. Mae hyn yn adlewyrchu ein cyfran o incwm a gwariant, gyda chyfraniad cyllid Heddlu Gogledd Cymru ar gyfer 2021-2022 yn £0.042m (£0.027m yn 2020-21).

2020-2021		**2021-2022**		
Gwariant Net	**Swyddogaethau**	**Gwariant**	**Incwm**	**Gwariant Net**
£'000		**£'000**	**£'000**	**£'000**
27	Rhwydwaith Ymchwilio Gwrthdrawiadau Fforensig	42	0	42
27	**Cyfanswm**	**42**	**0**	**42**

Trefniadau Cydweithredol y Gogledd Orllewin

Sefydlwyd Uned Trosedd Trefnedig Rhanbarthol y Gogledd Orllewin (NWROCU) ym mis Ebrill 2009 gan ddwyn ynghyd y chwe heddlu rhanbarthol mewn cydweithrediad i fynd i'r afael â throsedd trefnedig a difrifol ar draws y Gogledd Orllewin. Mae cwmpasu gwaith nifer o dimau gyda Glannau Mersi fel y prif heddlu. Mae'r swm a adlewyrchir yng nghyfrifon Heddlu Gogledd Cymru yn 2021-2022 yn £0.893m (£0.851m yn 2020-2021) gyda'r dadansoddiad yn ôl swyddogaeth fel a ganlyn:

2020-2021 Gwariant Net £'000	Swyddogaethau	2021-2022		
		Gwariant £'000	Incwm £'000	Gwariant Net £'000
223	Uned Drosedd Ranbarthol	209	0	209
38	Cudd-wybodaeth Carcharorion	80	-31	49
16	Uned Gudd-wybodaeth Ranbarthol	29	-16	13
204	Uned Gudd-wybodaeth Dechnegol	215	-18	197
168	Uned Gyfrinachol	174	-4	170
7	Swyddog Diogelwch Gweithredol	13	-7	6
117	UCA	238	-120	118
0	Blwyddyn Uplift 1	56	0	56
78	Cymorth Busnes	104	-29	75
851	**Cyfanswm**	**1,118**	**-225**	**893**

Mae'r ymgyrchoedd ar y cyd canlynol gyda Swydd Gaer yn brif heddlu:

Mae Uned Chwilio Tanddwr Ar y Cyd y Gogledd Orllewin yn gwasanaethu ardaloedd Swydd Gaer, Manceinion Fwyaf, Glannau Mersi, Sir Gaerhirfryn, Cumbria a Gogledd Cymru gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan yr heddluoedd hynny.

Ffurfiwyd Cydweithrediad Plismona Arfog y Gogledd Orllewin yn 2012 gyda chwe heddlu'n aelod. Ers hynny, mae'r rhanbarth wedi bod yn gweithredu o dan un Drwydded Hyfforddi Drylliau Tanio dros dro gan y Coleg Plismona (CoP) ar ôl gweithredu o dan chwe thrwydded hyfforddi lawn yn flaenorol. Gadawodd Sir Gaerhirfryn y Cydweithrediad ar 31 Mawrth 2018.

Mae'r Gynghrair Plismona Arfog yn darparu swyddogion arfog i Swydd Gaer a Gogledd Cymru mewn tîm cyd-heddlu cwbl integredig ers ei sefydlu yn 2014. Mae'n gynghrair plismona arfog yn gwasanaethu ardaloedd Swydd Gaer a Gogledd Cymru ac mae'n cael ei staffio gan swyddogion yr heddlu a staff cymorth o'r ddau heddlu cyfansoddol gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan yr heddluoedd hynny.

Mae'r Gynghrair Cŵn yn darparu trinwyr cŵn i Swydd Gaer a Gogledd Cymru. Aeth y peilot yn fyw yn weithredol ym mis Ebrill 2016 ac mae'n darparu ystod o sgiliau cŵn yr heddlu i Swydd Gaer a Gogledd Cymru ac mae'n cael ei staffio gan swyddogion yr heddlu a staff cymorth o'r ddau heddlu cyfansoddol gyda'r gwariant cyffredinol yn cael ei dalu gan yr heddluoedd hynny.

2020-2021 Gwariant Net £'000	Swyddogaethau	2021-2022		
		Gwariant £'000	Incwm £'000	Gwariant Net £'000
74	Uned Chwilio Tanddwr ar y Cyd	74	-6	68
60	Plismona Arfog y Gogledd Orllewin	108	-49	59
3,145	Cynghrair Plismona Arfog	3,333	-77	3,256
689	Cynghrair Gŵn	715	-2	713
10	ANPR	0	0	0

3,978	**Cyfanswm**	**4,230**	**-134**	**4,096**

Cydweithrediad Pwynt Cyswllt Unigol Telathrebu

Cytundeb ar y cyd pwynt cyswllt unigol Telathrebu rhwng Heddlu Gogledd Cymru a Heddlu Swydd Gaer ar gyfer gwasanaeth pwynt cyswllt unigol telathrebu dydd a nos ar gyfer caffael data cyfathrebu o dan Ddeddf Grymoedd Ymchwilio 2016. Heddlu Gogledd Cymru ydy'r Heddlu Arweiniol.

Ar 1 Hydref 2021 gwnaeth y Cydweithrediad Pwynt Cyswllt Unigol Telathrebu symud ymlaen i gyfnod tri gyda sefydlu uned unigol ledled yr heddluoedd priodol gyda chydraddoldeb ar y graddau cyflog.

2020-2021 Gwariant Net £'000	**Swyddogaeth**	**2021-2022**		
		Gwariant £'000	**Incwm £'000**	**Gwariant Net £'000**
0	Pwynt cyswllt unigol Telathrebu	147	0	147
0	**Cyfanswm**	**147**	**0**	**147**

Trefniadau Cydweithredol Cymru Gyfan

Mae'r ymgyrchoedd canlynol yn gydweithrediad gyda heddluoedd eraill yng Nghymru. Mae cyfran dybiannol o'r gwariant a'r incwm wedi'i adlewyrchu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr a ddyrannwyd yn ôl canran poblogaeth ledled Cymru.

CYFRAN CYDWEITHREDIAD GWASANAETH 2021-2022		**Uned Cudd-wybodaeth Gwrth Derfysgaeth**	**Ymgynghorwyr Arbenigol Gwrth Derfysgaeth**
Gwariant Gros	**Poblogaeth %**	**£000**	**£000**
De Cymru	42.44%	3,114	241
Dyfed Powys	16.49%	1,210	94
Gwent	18.87%	1,385	107
Gogledd Cymru	22.19%	1,628	126
Cyfanswm:	**100.00%**	**7,337**	**568**
Cyfanswm Incwm a Grantiau	**Poblogaeth %**	**£000**	**£000**
De Cymru	42.44%	-3,114	-241
Dyfed Powys	16.49%	-1,210	-94
Gwent	18.87%	-1,385	-107
Gogledd Cymru	22.19%	-1,628	-126
Cyfanswm:	**100.00%**	**-7,337**	**-568**

CYFRAN O GYDWEITHREDIAD GWASANAETH 2020-2021		**Uned Cudd-wybodaeth Gwrth Derfysgaeth**	**Ymgynghorwyr Arbenigol Gwrth Derfysgaeth**
Gwariant Gros	**Poblogaeth %**	**£000**	**£000**
De Cymru	42.48%	2,839	229
Dyfed Powys	16.48%	1,102	89
Gwent	18.85%	1,260	101
Gogledd Cymru	22.19%	1,483	120
Cyfanswm:	**100.00%**	**6,684**	**539**
Cyfanswm Incwm a Grantiau	**Poblogaeth %**	**£000**	**£000**
De Cymru	42.48%	-2,839	-229

Dyfed Powys	16.48%	-1,102	-89
Gwent	18.85%	-1,260	-101
Gogledd Cymru	22.19%	-1,483	-120
Cyfanswm:	**100.00%**	**-6,684**	**-539**

Yn 2017-2018 sefydlwyd Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan er mwyn cydlynu gweithgarwch presennol a nodi cyfleoedd newydd ar gyfer cydweithrediad ledled pedwar heddlu Cymru. Yn ystod 2019-2020 cytunwyd y byddai'r tîm yn cael ei arwain gan Brif Gwnstabl Cynorthwyol gyda chostau'r rôl arweiniol hon yn cael eu talu'n llawn gan yr heddlu cartref. Roedd cyfanswm costau'r tîm yn 2021-2022 yn £0.110M (2020-21 – £0.161m) ac roedd cyfraniad Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru i'r costau hyn yn £0.028m yn 2021-22 (2020-21 – £0.040m).

Yn ystod 2020-21, Prif Gwnstabl Cynorthwyol Heddlu Gogledd Cymru oedd arweinydd Tîm Cydweithredu Cymru Gyfan, ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 17 Ionawr 2021 a arweiniodd at gydnabyddiaeth ariannol o £110,147 yn unol â Nodyn 26 Cydnabyddiaeth Swyddogion, gyda'r costau'n cael eu talu'n llawn gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.
Mae dyledwyr a chredydwyr o ran y trefniadau uchod wedi parhau ym mantolenni'r prif heddluoedd drwy gytundeb ar y ddwy ochr ar sail perthnasedd.

b) Cydweithrediad – Taliadau Trydydd Parti

Yr unig drefniant arwyddocaol o'r math hwn yw'r taliad a wnaed tuag at y Gwasanaeth Awyr Heddlu Cenedlaethol (NPAS) a oedd yn £0.384m yn 2021-2022 (£0.561m yn 2020-2021).

c) Cydweithrediad – Grant/Hunan-ariannu

Mewn nifer o drefniadau cydweithredu gwnaeth Gogledd Cymru ddarparu swyddogion ar secondiad i gynorthwyo'r trefniadau. Cafodd ei ad-dalu gan heddluoedd neu asiantaethau eraill a dderbyniodd arian grant gan y Swyddfa Gartref neu Lywodraeth Cymru i ofalu am gostau gwariant.

22. Dyledion wrth Gefn

Adolygwyd y swm a gadwyd yn y Gronfa Yswiriant wrth Gefn (£1.561m Nodyn 8), ynghyd a'r Darpariaethau Yswiriant (£0.654m Nodyn 18), yn annibynnol yn ystod 2021-2022. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gyfanswm o £2.215 miliwn wrth gefn fel yswiriant (£1.944m yn flaenorol). Mae £0.117 miliwn yn berthnasol i'r dyledion ychwanegol posibl o ran y Cynllun Trefniant ar gyfer Municipal Mutual Assurance a £1.444 miliwn ar gyfer meysydd yswiriant ychwanegol o ran hawliadau, 'A gafwyd ond heb ei hysbysu amdano' (IBNR), 'Cronfeydd wrth gefn a gafwyd ond na hysbyswyd ddigon (darpariaethau)' IBNER a symiau ychwanegol a argymhellir.

Nid oes dyledion wrth gefn hysbys eraill ar 31.3.2022.

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Telir Pensiynau Swyddogion Heddlu ar wahân i'r prif gyfrif refeniw. Telir cyfraniadau cyflogwyr a gweithwyr ac incwm pensiynau eraill i'r cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu a'r holl wariant Pensiynau'r Heddlu allan o'r cyfrif. Mae Cynllun Pensiwn yr Heddlu yn gynllun nas ariennir ac fel y cyfryw, nid oes ganddo asedau buddsoddi. Mae angen i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn ôl deddfwriaeth weithredu Cronfa Bensiwn ac mae'r symiau i'w talu i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn i'w manylu yn ôl rheoliad. Mae Rheoliadau Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007 yn darparu fod unrhyw ddiffyg ar y cyfrif yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i gydbwyso'r nawdd i ddim. Ad-delir y diffyg hwn gan y Swyddfa Gartref ac fe'u ceir o fewn cyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Yn yr un modd, mae unrhyw weddill sy'n codi o'r gwariant sy'n llai na'r incwm sy'n ofynnol i'w had-dalu i'r Swyddfa Gartref gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae lefelau cyfraniad gweithiwr a chyflogwyr yn seiliedig ar ganrannau tâl pensiynadwy a osodir yn genedlaethol gan y Swyddfa Gartref ac yn amodol ar adbrisio bob tair blynedd gan Adran Actwari'r Llywodraeth. Mae rhwymedigaethau pensiwn tymor hir wedi'u manylu o fewn nodyn 17 Buddion Ymddeoliad.

Mae'r cyfrif Pensiwn wedi'i lunio i ryddhau dyledion i dalu dyledion wrth iddynt fod yn ddyledus. Nid ydynt yn ystyried pensiynau a dyledion eraill ar ôl diwedd y cyfnod. Mae holl drafodion y gronfa yn cael eu trin yn unol â Pholisïau Cyfrifyddu'r fel yr amlinellir ar dudalennau 44 hyd at 59. Gweinyddir y Gronfa Bensiwn drwy gytundeb trydydd parti.

2020-2021 £000	Cyfrif Cronfa	2021-2022 £000
	Cyfraniadau sy'n dderbyniadwy	
	Gan Gyflogwr:-	
17,980	- Arferol	18,361
0	- Ymddeoliadau cynnar	0
673	- Cost Gyfalaf am Ymddeoliad Afiechyd	545
7,776	Cyfraniadau Aelodau	7,956
529	Gwerthoedd Trosglwyddo a dderbyniwyd	353
26,958	**Cyfanswm Incwm**	**27,215**
	Buddion Taladwy	
38,841	Pensiynau	39,611
6,930	Buddion wedi cyfnewid a chyfandaliad o fuddion ymddeoliad	9,328
168	Cyfandaliad o Fuddion Marwolaeth	0
	Taliadau i ac ar gyfrif ymadawyr	
0	Trosglwyddiad allan i gynlluniau eraill	2
11	Ad-daliad Cyfraniadau	37
45,950	**Cyfanswm y symiau sy'n daladwy**	**48,978**
18,991	Swm Net sy'n Daladwy am y flwyddyn cyn trosglwyddiad o'r Gronfa Heddlu	21,763
-18,991	Cyfraniad Ychwanegol o'r Gronfa Heddlu (yn ôl grant)	-21,763
0	**Swm net sy'n daladwy/derbyniadwy am y flwyddyn**	**0**
	Datganiad Ased Net:	
60	Cyfraniadau'n ddyledus gan gyflogwr	60
3	Buddion pensiwn di-dâl	3
-63	Asedau a dyledion presennol eraill (oni bai am ddyledion i dalu pensiynau a buddion eraill yn y dyfodol)	-63
0	**Cyfanswm Dyledion**	**0**

Datganiad o Bolisïau Cyfrifyddu Datganiad o Bolisïau Cyfrifyddu

1. Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Prif Gwnstabl am y flwyddyn ariannol 2021-2022 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2022. Mae gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd baratoi Datganiad o Gyfrifon blynyddol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwiliad (Cymru) 2014. Mae'r Rheoliadau angen i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu iawn. Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021-2022, a gefnogir gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) a chanllaw statudol a roddir o dan adran 12 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r cod yn manylu'r egwyddorion ac arferion angenrheidiol er mwyn paratoi Datganiad Cyfrifon sy'n cyflwyno safbwynt 'gwir a theg' o sefyllfa ariannol, cyflawniad ariannol a llifoedd arian parod y Prif Gwnstabl, gan gynnwys datganiadau ariannol y grŵp. **Caiff y polisïau, yr egwyddorion a'r arferion hyn eu cymhwyso yn yr un modd i gyfrifon y Prif Gwnstabl fel y maent i gyfrifon y grŵp ac maent wedi'u hysgrifennu ar lefel y grŵp. Ni fydd yr holl Bolisïau Cyfrifyddu'n berthnasol i'r Prif Gwnstabl, ond maent wedi'u cynnwys er mwyn cael set lawn o Bolisïau Cyfrifyddu o fewn y Grŵp.**

Mae'r confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn gost hanesyddol, a ddiwygir gan adbrisio categorïau penodol o asedau ac offerynnau ariannol anghyfredol.

2. **Croniadau Incwm a Gwariant**

Adroddir am weithgarwch yn y flwyddyn mae'n digwydd, nid yn unig pan wneir a derbynnir taliadau arian parod. Yn benodol:

- Cydnabyddir refeniw o werthiant nwyddau pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn trosglwyddo'r risgiau sylweddol a dyfarniadau perchnogaeth i'r prynwr. Mae'n debyg y bydd buddion economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad yn llifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

- Cydnabyddir refeniw o ddarparu gwasanaethau i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fesur canran cwblhad y trafodiad yn ddibynadwy. Mae'n debygol y gwnaiff buddion economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r trafodiad lifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan y'i defnyddir. Pan mae bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a phryd y defnyddir nhw, cant eu trosglwyddo fel rhestr eiddo ar y Fantolen.

- Cofnodir costau o ran gwasanaethau a roddwyd (yn cynnwys gwasanaethau a ddarparwyd gan weithwyr) fel gwariant pan dderbynnir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir taliadau.

- Cyfrifir llog sy'n dderbyniadwy ar fuddsoddiadau ac yn daladwy ar fenthyciadau yn y drefn honno fel incwm a gwariant ar sail y gyfradd log go iawn ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol, yn hytrach na'r llifoedd arian parod a oedd wedi'u gosod neu eu penderfynu gan y cytundeb.

- Pan mae refeniw a gwariant wedi'u cydnabod ond nid yw arian parod wedi'i dderbyn neu ei fod wedi talu dyledwr neu gredydwr am y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y Fantolen. Gosodir y lefel isaf o £3k i'w osod am y trafodion hyn. Os na setlir dyledion, ysgrifennir balans y dyledwyr i lawr a gwneir cost i refeniw am yr incwm na fydd efallai'n cael ei gasglu.

3. Arian Parod ac Arian Parod Cyfwerth

Cynrychiolir arian parod gan arian parod mewn llaw a blaendaliadau gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb gyda hysbysiad o ddim mwy na 24 awr. Mae cyfwerth ag arian parod yn fuddsoddiadau a ellir aeddfedu

ar unwaith o ddyddiad caffael ac sy'n barod yn drosadwy i symiau o arian parod hysbys gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth.

Yn y Datganiad Llif Arian Parod, mae arian parod a'r hyn sydd gyfwerth ag arian parod yn cael eu dangos mewn net o orddrafftiau banc sy'n ad-daladwy ar alw ac yn ffurfio rhan hanfodol o reoli arian parod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

4. Eitemau eithriadol

Pan mae eitemau incwm a gwariant yn sylweddol, dadlennir eu natur a'u swm ar wahân, un ai ar flaen y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, gan ddibynnu ar ba mor sylweddol yw'r eitemau i ddeall perfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

5. Addasiadau Cyfnod Blaenorol, Newidiadau mewn Polisïau Cyfrifyddu, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifyddu neu i gywiro gwall sylweddol. Mae newidiadau yn yr amcangyfrifon cyfrifyddu wedi'u cyfrifyddu'n rhagolygol, h.y. yn y blynyddoedd presennol ac yn y dyfodol a effeithir gan y newid ac nad ydynt yn esgor ar addasiad o'r cyfnod blaenorol.

Gwneir newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu ond pan mae angen gan arferion cyfrifyddu priodol neu mae'r newid yn rhoi gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynghylch effaith trafodion, digwyddiadau eraill a chyflyrau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Pan wneir newid, oni bai y dywedir fel arall, fe'i cymhwysir yn ôl-weithredol drwy addasu balansau agoriadol a'r symiau cymharol am y cyfnod blaenorol fel petai bod y polisi newydd wedi bod yn gymwys erioed.

Cywirir gwallau sylweddol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnod blaenorol yn ôl-weithredol drwy ddiwygio balansau agoriadol a symiau cymharol am y cyfnod blaenorol.

6. Costau i Refeniw Asedau Anghyfredol

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn codi dibrisiant, adbrisiad a diffyg neu ddilead ar wahân i wasanaethau, gwasanaethau cymorth neu gyfrifon masnachu.

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth gyngor i ariannu colledion a dileadau dibrisiant, adbrisiad neu ddiffyg. Fodd bynnag, mae'n ofynnol iddo wneud cyfraniad blynyddol o refeniw tuag at y gostyngiad yn ei ofyniad benthyca cyffredinol sydd gyfwerth i swm sy'n cael ei gyfrif ar sail ddarbodus a benderfynir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn unol â chanllaw statudol.

Mae colledion a dileadau dibrisiant, adbrisiad a diffyg felly'n cael eu disodli gan y cyfraniad ym Malans y Gronfa Gyffredinol (Darpariaeth Refeniw), a thrwy addasu trafodiad gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

7. Buddion Gweithwyr

Buddion Taladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddion gweithwyr tymor byr yw'r rhai hynny sydd i fod i'w setlo o fewn 12 mis o ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion fel cyflogau, gwyliau blynyddol taladwy ac absenoldeb salwch taladwy, bonysau a buddion anariannol (e.e. ceir) i weithwyr presennol. Maent yn cael eu cydnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn lle mae gweithwyr yn gwneud cymwynas â'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gwneir croniad am gost absenoldeb sy'n codi o hawliadau gwyliau neu amser i ffwrdd yn lle a enillir gan weithwyr ond na chymerir cyn diwedd y flwyddyn y gall gweithwyr eu cario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y croniad ar y cyfraddau cyflog sy'n berthnasol yn y flwyddyn gyfrifyddu ganlynol, gan fod yn y cyfnod lle mae'r gweithiwr yn cymryd y budd. Codir y croniad i'r Gweddill neu'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaeth, ond yna mae'n gwrthdroi drwy'r

Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn fel y gall buddion gwyliau gael eu codi i refeniw yn y flwyddyn ariannol y mae'r absenoldeb gwyliau'n digwydd.

Buddion Terfynu

Buddion terfynu yw symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i derfynu cyflogaeth gweithiwr cyn y dyddiad ymddeoliad arferol neu benderfyniad gweithiwr i dderbyn diswyddiad gwirfoddol. Maent yn cael eu codi ar sail croniadau i'r llinell Costau Heb eu Dosbarthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn ar y cynharaf: pan na all y Comisiynydd Heddlu a Throsedd dynnu'r cynnig o'r buddion hynny bellach; neu pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod costau ailstrwythuro.

Pan mae buddion terfynu'n cynnwys gwella pensiynau, mae darpariaethau statudol yn gofyn i weddill y Gronfa Gyffredinol gael ei godi gyda'r swm sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa bensiwn neu'r pensiynwr yn y flwyddyn, nid y swm sy'n cael ei gyfrif yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, mae angen neilltuad arian i ac o'r Gronfa Bensiwn wrth Gefn i ddisodli'r debydau a chredydau tybiannol ar gyfer buddion terfynu gwella pensiwn a'u disodli gyda'r debydau am yr arian parod a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ynghyd ag unrhyw symiau tebyg sy'n daladwy ond yn ddi-dâl ar ddiwedd y flwyddyn.

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn gwahanol. Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig sy'n berthnasol i dâl a gwasanaethau.

Staff sy'n gyflogedig yn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Staff yr Heddlu
Mae'r gweithwyr yn gymwys i ymuno â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gyngor Gwynedd. Dywedodd yr asesiad actiwaraidd bob tair blynedd yn 2016 fod angen i gyfraniad y cyflogwr angen cael ei osod o leiaf 16.3% y flwyddyn ynghyd â chyfandaliad o £0.8m i fodloni dyledion y gronfa. Roedd yr asesiad tair blynedd a gynhaliwyd yn 2019 yn gosod isafswm cyfradd o 19% o fis Ebrill 2020 heb gyfandaliad.

Swyddogion Heddlu
Tan 2005-2006 cafodd cost cynllun pensiynau'r heddlu, a oedd yn gynllun buddion diffiniedig nas ariannwyd, ei fodloni gan Gyfrif Incwm a Gwariant yr Awdurdod Heddlu blaenorol. Yn 2006-2007 roedd newid yn y ffordd yr oedd pensiynau'r heddlu yn cael eu cyfrif. Crëwyd cronfa ganolog gan y Swyddfa Gartref i fodloni cost pensiynau a thaliadau cyfnewid. Mae Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yn talu canran o gyflogau swyddogion i'r gronfa (31.0% ar hyn o bryd). Mae pensiynau anaf yn parhau i fod yn gyfrifoldeb y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a chânt eu bodloni o Gyfrif Incwm a Gwariant y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun buddion diffiniedig:

- mae dyledion Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi'u priodoli i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull uned a amcanir. Hynny yw, asesiad o daliadau'r dyfodol a wneir o ran buddion ymddeoliad a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, cyfraddau trosiant gweithwyr ayyb, ac amcangyfrifon enillion amcanol gweithwyr presennol.

- mae'r dyledion yn cael eu gostwng i'w gwerth ar brisiau cyfredol, gan ddefnyddio cyfradd ostyngiad yn seiliedig ar gyfradd ddangosol o elw ar fondiau Llywodraeth a addasir ar gyfer arenillion ychwanegol o fondiau corfforaethol ansawdd uchel (iBoxx Sterling Corporates AA).

- mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd wedi'u priodoli i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cael eu cynnwys y Fantolen ar eu gwerth teg:

Sicrhad sydd â dyfynbris ar bris cynnig presennol
Sicrhad sydd â dim dyfynbris ar amcangyfrif proffesiynol
Sicrhad unedol ar bris cynnig presennol
Eiddo ar werth y farchnad.

- dadansoddir y newid yn y ddyled bensiynau net i'r cydrannau canlynol:

Cost gwasanaeth yn cynnwys:

(i) Cost Gwasanaeth Presennol – y cynnydd yng ngwerth presennol y ddyled budd ddiffiniedig sy'n arwain o wasanaeth gweithwyr yn y cyfnod presennol sydd wedi'i ddyrannu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

(ii) Cost Gwasanaeth Blaenorol – y cynnydd mewn dyledion o ganlyniad i ddiwygiad neu gwtogiad cynllun y mae eu heffaith yn berthnasol i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach sydd wedi'u debydu i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o Gostau Heb eu Dosbarthu.

(iii) Llog net ar y ddyled budd ddiffiniedig net (ased) – y gost llog net i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd o'r newid yn ystod y cyfnod yn y ddyled ddiffiniedig net (ased) sy'n codi o dreigl amser. Caiff ei godi i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Cyfrifir hyn drwy gymhwyso'r gyfradd ostyngiad a ddefnyddir i fesur y ddyled budd ddiffiniedig ar ddechrau'r cyfnod i'r ddyled budd ddiffiniedig net (ased) ar ddiwedd y cyfnod gan ystyried unrhyw newidiadau yn y ddyled budd ddiffiniedig net (ased) yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniad a thaliadau budd.

Cofiannau sy'n cynnwys:

(i) Elw ar asedau cynllun – gan eithrio symiau a geir yn y llog net ar y ddyled budd diffiniedig net (ased) a chodir y Gronfa Bensiynau wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.

(ii) Enillion neu golledion actiwaraidd – newidiadau yn y ddyled pensiynau net sy'n codi oherwydd nad yw digwyddiadau'n cyd-fynd â thybiaethau a wnaed yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu oherwydd fod yr actwarïaid wedi diweddaru eu tybiaethau a godir i'r Gronfa Bensiynau wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr Arall.

Cyfraniadau a dalwyd i Gronfa Bensiwn Gwynedd – arian parod a delir fel cyfraniadau cyflogwyr i'r gronfa bensiwn wrth setlo dyledion; nid chyfrifir hyn fel cost.

Mewn perthynas â buddion ymddeoliad, mae darpariaethau statudol angen balans y Gronfa Gyffredinol i'w godi gyda'r symiau sy'n daladwy gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i'r gronfa bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, mae hyn yn golygu fod trosglwyddiadau i ac o'r Gronfa Bensiynau wrth Gefn yn disodli debydau a chredydau tybiannol ymddeoliad a'u disodli â'r debydau am arian parod a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac ynghyd ag unrhyw symiau eraill sy'n daladwy ond na thalwyd ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r gweddill negyddol sy'n codi ar y Gronfa Bensiynau wrth Gefn felly'n mesur yr effaith fuddiannol ar y Gronfa Gyffredinol o fod angen cyfrif am fuddion ymddeoliad ar sail llifoedd arian yn hytrach nag fel buddion sy'n cael eu hennill gan weithwyr.

Buddion Diamod

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd rymoedd cyfyngedig i wneud dyfarniadau diamod o fuddion ymddeoliad pan geir ymddeoliadau cynnar. Cronnir unrhyw ddyledion a amcangyfrifir i godi o ganlyniad

unrhyw ddyfarniad i unrhyw aelod o staff ym mlwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad. Cânt eu cyfrifyddu am ddefnyddio'r un polisïau fel sy'n gymwysedig i'r Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol ac yn unol â phroses ymddeoliad cynnar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

8. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, sy'n ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir y Datganiad Cyfrifon i'w gyhoeddi. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n rhoi tystiolaeth o amodau a fodolodd ar ddiwedd y cyfnod adrodd, sydd angen i'r Datganiad o Gyfrifon gael ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.

- y rhai hynny sy'n dangos amodau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd, sydd ddim angen addasu'r Datganiad o Gyfrifon i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond lle mae categori o ddigwyddiadau yn cael effaith sylweddol, gwneir dadleniad yn y nodiadau o natur y digwyddiadau ac amcan o'u heffaith ariannol.

Ni adlewyrchir pethau sy'n digwydd ar ôl dyddiad awdurdodi eu cyhoeddi yn y Datganiad o Gyfrifon.

9. Offerynnau Ariannol

Dyledion Ariannol

Cydnabyddir Dyledion Ariannol ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol ar werth teg ac o ganlyniad yn cael eu cario ar eu cost gohiriedig. Mae costau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log taladwy yn seiliedig ar swm cario ymlaen y ddyled, wedi lluosi gan gyfradd log go iawn am yr offeryn. Y gyfradd log go iawn yw'r gyfradd sy'n union yn gostwng y taliadau arian parod amcanol yn y dyfodol dros oes yr offeryn i'r swm y cydnabuwyd yn wreiddiol.

Y swm a gyflwynir yn y fantolen o ran benthyca tymor hir a byr yw'r prif swm gweddilliol sy'n ad-daladwy (ynghyd â llog cronedig). Llog a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm sy'n daladwy yn y flwyddyn yn ôl y cytundeb benthyciad.

Credydir a debydir enillion a cholledion adbryniad neu setliad cynnar benthyca i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn adbrynu/setliad. Fodd bynnag, lle mae adbrynu wedi digwydd fel rhan o ailstrwythuro'r portffolio benthyciad sy'n cynnwys diwygio neu gyfnewid offerynnau presennol, mae'r premiwm neu'r gostyngiad yn cael ei ddidynnu neu ei hychwanegu yn y drefn honno i gost ohiriedig y benthyciad newydd neu ddiwygiol. Mae'r dibrisiant i'r Datganiad Incwm a Gwariant yn cael ei wasgaru dros oes y benthyciad gan addasiad i'r gyfradd log go iawn.

Pan mae premiymau neu ostyngiadau wedi'u codi i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, mae rheoliadau'n caniatáu'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol i gael ei ledaenu yn y dyfodol. Polisi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw lledaenu'r elw neu'r golled dros y tymor a oedd yn weddill ar y benthyciad yr oedd y premiwm yn daladwy neu gellid derbyn gostyngiad pan gafodd ei ad-dalu. Rheolir y cysoni symiau a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr i'r gost net sy'n ofynnol i gwrdd â Balans y Gronfa Gyffredinol gan y trosglwyddiad i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Asedau Ariannol

Dosberthir asedau ariannol i ddau fath:
- benthyciadau a derbyniadau sy'n asedau sydd ag ad-daliadau sefydlog neu bendant ond nas dyfynnir mewn marchnad weithredol

- asedau ar gael i'w gwerthu sy'n asedau sydd â phris marchnad dyfynedig a/neu sydd ddim â thaliadau sefydlog neu bendant

Benthyciadau a Derbyniadau

Cydnabyddir benthyciadau a derbyniadau ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol ar werth teg. O ganlyniad, cânt eu mesur ar eu cost ohiriedig. Mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log derbyniadwy yn seiliedig ar swm cario ymlaen yr ased, wedi lluosi gan gyfradd log go iawn am yr offeryn. Am y mwyafrif o'r benthyciadau mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'i wneud, mae hyn yn golygu mai'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prif swm sy'n weddill sy'n dderbyniol (ynghyd â llog cronedig) a llog a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yw'r swm derbyniadwy am y flwyddyn yn y cytundeb benthyciad.

Pan nodir asedau fel rhai diffygiol oherwydd y tebygolrwydd yn codi o ddigwyddiad blaenorol na wneir taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb, dibrisir yr ased a chodir cost i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant holl gynhwysfawr. Mesurir y golled diffyg fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario ymlaen a gwerth presennol y llifoedd arian parod diwygiedig y dyfodol a ostyngir ar gyfradd log go iawn wreiddiol yr ased.

Credydir a debydir unrhyw enillion a cholledion wrth ddatgydnabod ased i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Asedau sydd ar gael i'w gwerthu

Cydnabyddir asedau ar gael i'w gwerthu ar y Fantolen pan mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol ac sy'n cael eu mesur yn gychwynnol a'u cario ymlaen ar werth teg. Pan mae'r ased â thaliadau sefydlog neu bendant, mae credydau blynyddol i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr am log derbyniadwy yn seiliedig ar gost ohiriedig yr ased wedi'i lluosi â'r gyfradd log go iawn am yr offeryn. Pan nad oes taliadau sefydlog neu bendant, credydir incwm (e.e. rhandaliadau) i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr pan dderbynnir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Cynhelir asedau yn y Fantolen ar werth teg. Mae gwerthoedd yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau gyda dyfynbrisiau marchnad - y pris marchnad
- offerynnau eraill gyda thaliadau sefydlog neu bendant - dadansoddiad llif arian gostyngol
- cyfrannau ecwiti gyda dim dyfynbrisiau marchnad - cymeradwyaeth annibynnol o brisiadau cwmni.

Dosberthir y mewnbynnau i'r technegau mesur yn unol â'r tri lefel canlynol:

- Mewnbynnau Lefel 1 - dyfynbrisiau (heb addasu) mewn marchnadoedd gweithredoedd am asedau unfath y gall y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gael mynediad ar y dyddiad mesur.
- Mewnbynnau Lefel 2 - mewnbynnau oni bai am ddyfynbrisiau a geir o fewn Lefel 1 sy'n weladwy ar gyfer yr ased, un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.
- Mewnbynnau Lefel 3 - mewnbynnau anweladwy am yr ased.

Cloriannir newidiadau mewn gwerth teg gan fynediad yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerthu wrth Gefn a chydnabyddir yr elw/colled yn y Gweddill neu'r Diffyg ar Adbrisio Asedau Ariannol Ar Gael i'w Gwerthu. Yr eithriad yw lle mae colledion diffyg wedi'u hachosi. Debydir y rhain i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw elw neu golled net am yr ased a gronnwyd yn y Gronfa Ar Gael i'w Gwerthu wrth Gefn.

Pan nodir asedau fel rhai diffygiol oherwydd y tebygolrwydd yn codi o ddigwyddiad blaenorol na wneir taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb (taliadau sefydlog neu bendant) neu mae'r gwerth teg yn syrthio o dan gost, dibrisir yr ased a chodir cost i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Os oes gan yr ased daliadau sefydlog neu bendant, mesurir y golled diffyg fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario ymlaen a gwerth presennol y llifoedd arian parod diwygiedig y dyfodol a ostyngir ar gyfradd log go iawn wreiddiol yr ased. Fel arall, mesurir y golled diffyg fel unrhyw ddiffyg o werth teg o'i gymharu â chost caffael yr offeryn (net unrhyw brif ad-daliad a dilead). Mae asedau ariannol a gadwyd ar gost ohiriedig yn cael eu dangos gyda net o lwfans colled (lle mae'n sylweddol) sy'n adlewyrchu'r tebygolrwydd ystadegol y bydd y benthyciwr neu'r dyledwr yn methu bodloni eu hymrwymiadau cytundebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Credydir a debydir unrhyw enillion a cholledion sy'n codi wrth ddatgydnabod yr ased i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, ynghyd ag unrhyw enillion neu golledion cronedig a gydnabuwyd yn flaenorol yn y Gronfa Ar Gael ac Ar Werth wrth Gefn. Os na ellir mesur y gwerth teg yn ddibynadwy, caiff yr offeryn ei gario ymlaen ar gost (namyn unrhyw golledion diffyg).

10. Grantiau a Chyfraniadau Llywodraeth

P'un ai'n daladwy ar gyfrif, mewn rhandaliadau neu mewn ôl-ddyledion, mae cyfraniadau a rhoddion grant llywodraeth a thrydydd parti yn cael eu cydnabod fel dyledion gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd pan mae sicrwydd rhesymol y gwnaiff:

- y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gydymffurfio gyda'r amodau sydd ynghlwm i'r taliadau, ac
- y derbynnir y grantiau neu gyfraniadau.

Nid yw symiau a gydnabyddir fel dyledion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hyd nes y bodlonir amodau sydd ynghlwm i'r grant neu gyfraniad. Mae amodau yn manylu fod angen i fuddion economaidd yn y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth a ymgorfforir yn yr ased a gafwyd gan ddefnyddio'r grant neu gyfraniad gael eu defnyddio gan y derbynnydd fel y manylir. Fel arall, rhaid i fuddion economaidd y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth gael eu dychwelyd at y trosglwyddwr.

Mae arian a fenthycwyd fel grantiau a chyfraniadau nad yw amodau wedi'u bodloni yn cael eu cario yn Fantolen fel credydwyr. Pan fodlonir amodau, credydir y grant neu'r cyfraniad i'r gwasanaeth perthnasol (grantiau a chyfraniadau refeniw priodol) neu Drethiant ac Incwm Grant Amhenodol (grantiau refeniw heb ei glustnodi a holl grantiau cyfalaf) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Pan gredydir grantiau cyfalaf i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn. Os yw grant eto i'w ddefnyddio i ariannu gwariant cyfalaf, fe'i trosglwyddir i Gronfa Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso wrth Gefn. Bydd yn cael ei anfon at y Cyfrif Addasu Cyfalaf lle mae wedi'i gymhwyso. Trosglwyddir symiau yn y Gronfa Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf unwaith maent wedi'u cymhwyso i ariannu gwariant cyfalaf.

11. Llog mewn endidau eraill

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fuddiannau sylweddol mewn endidau eraill sydd â natur is-gwmni, cyswllt ac endidau a reolir ar y cyd. Mae angen paratoi cyfrifon grŵp oherwydd hyn. Mae llogau cyfrifon endid unigol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn endidau eraill yn cael eu cofnodi yn unol ag arfer cyfrifyddu iawn. O ran cyfrifon grŵp Heddlu Gogledd Cymru a Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd, ystyrir Prif Gwnstabl Gogledd Cymru yn is-gwmni sy'n eiddo 100% i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

12. Rhestr eiddo a Chytundebau tymor hir

Ceir rhestr eiddo yn y Fantolen ar y gost isaf a'r gwerth net dichonadwy. Neilltuir cost rhestr eiddo gan ddefnyddio'r fformiwla costio cyntaf i mewn - cyntaf allan (FIFO). Cyfrifir cytundebau tymor hir ar y sail o godi'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth Gwasanaethau gyda'r gwerth gwaith neu wasanaethau a dderbynnir o dan y cytundeb yn ystod y flwyddyn ariannol.

13. Gweithrediadau ac Asedau a Reolir ar y Cyd

Mae gweithrediadau a reolir ar y cyd yn weithgarwch a ymgymerir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar y cyd â mentrwyr eraill sy'n cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ar y Fantolen yr asedau mae'r Comisiynydd yn eu rheoli, yn cynnwys ei gyfran o unrhyw asedau a gedwir ar y cyd a'r dyledion mae'r Comisiynydd yn eu cael gan gynnwys ei gyfran o unrhyw ddyledion sydd ganddo ar y cyd. Mae'n debydu ac yn credydu'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr gyda'r gwariant ac unrhyw gyfran o wariant a gafwyd ar y cyd a'r gyfran o incwm a enillir o weithgarwch y gweithrediad.

Mae asedau a reolir ar y cyd yn eiddo, peiriannau neu offer a reolir ar y cyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a mentrwyr eraill, gyda'r asedau'n cael eu defnyddio i gael buddion am y mentrwyr. Nid yw'r fenter ar y cyd yn cynnwys sefydlu endid ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfrif am ond ei gyfran ef o'r asedau a reolir ar y cyd, y dyledion a'r treuliau mae'n ei gael ar ei ran ef ei hun neu ar y cyd ag eraill o ran ei ddiddordeb yn y fenter ar y cyd a'r incwm a enillir o'r fenter. Gellir gweld manylion unrhyw weithrediadau a reolir ar y cyd yn Nodyn 21 i'r Cyfrifon.

14. Prydlesi

Mae prydlesi cyllid yn trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a'r dyfarniadau sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth yr eiddo, peiriannau neu offer o'r prydleswr i'r daliwr prydles. Dosberthir holl brydlesi eraill fel prydlesi gweithredol.

Pan mae prydles yn gofalu am dir ac adeiladau, ystyrir yr elfennau tir ac adeiladau fel rhai ar wahân wrth ddosbarthu.

Mae trefniadau nad oes gan statws cyfreithiol prydles ond yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio ased yn gyfnewid am daliad wedi'u cyfrif o dan y polisi hwn lle mae cwblhau'r trefniant yn dibynnu ar ddefnyddio asedau penodol.

Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Daliwr Prydles

<u>Prydlesi Cyllid</u>

Cydnabyddir eiddo, peiriannau ac offer a gedwir o dan brydlesi cyllid ar y Fantolen ar ddechrau'r brydles ar ei werth teg sydd wedi'i fesur ar ddechrau'r brydles (neu werth presennol y taliadau prydles sylfaenol, os yn is). Cyfatebir yr ased a gydnabyddir gan y ddyled am y rhwymedigaeth i dalu'r prydleswr. Ychwanegir costau uniongyrchol cychwynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i swm cario ymlaen yr ased. Mae premiymau a delir wrth ddod i'r brydles yn cael eu cymhwyso i ddibrisio dyled y brydles. Codir rhenti wrth gefn fel treuliau yn y cyfnodau y ceir hwy.

Rhennir taliadau prydles rhwng:

- cost am gaffael y llog yn yr eiddo, peiriannau neu offer a gymhwysir i ddibrisio dyled y brydles, a
- cost gyllid (a ddebydir i'r llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr).

Mae eiddo, peiriannau ac offer a gydnabyddir o dan brydlesi cyllid yn cael eu cyfrif gan ddefnyddio'r polisïau a gymhwysir yn gyffredinol i asedau o'r fath, yn amodol ar ddibrisiant sy'n cael eu codi dros gyfnod y brydles os yw hyn yn fyrrach nag oes ddefnyddiol amcanol yr ased (lle nad yw perchnogaeth yr ased yn trosglwyddo i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar ddiwedd cyfnod y brydles).

Nid yw'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd godi'r dreth gyngor i ofalu am ddibrisio neu adbrisio a cholledion diffyg sy'n codi o asedau sy'n cael eu prydlesu. Yn hytrach, gwneir cyfraniad blynyddol darbodus o gronfeydd refeniw tuag at y buddsoddiad cyfalaf tybiedig yn unol â gofynion statudol. Mae dibrisio ac adbrisio a cholledion diffyg felly'n cael eu disodli gan gyfraniad refeniw ym Malans y Gronfa Gyffredinol, drwy addasu trafodiad gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Prydlesi Gweithredol

Codir rhenti a delir o dan brydlesi gweithredol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel traul am ddefnyddio eiddo, peiriannau ac offer a brydleswyd. Mae costau ar sail llinell union dros oes y brydles hyd yn oed os nad yw hyn yn cyfateb i'r patrwm o daliadau (e.e. mae cyfnod rhydd o rent ar ddechrau'r brydles).

Y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel Prydleswr

Mae prydleswr yn prydlesu eiddo, peiriannau neu offer o dan drefniant prydles i bobl eraill.

Prydlesi Cyllid

Os yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles gyllid ynghylch eiddo neu beiriant neu offer, dibrisir yr ased perthnasol o'r fantolen fel gwarediad. Ar ddechrau'r brydles mae swm cario ymlaen yr ased yn y fantolen, (boed yn eiddo, peiriannau neu offer neu asedau a gadwyd i'w gwerthu) yn cael eu dibrisio i'r llinell wariant gweithredu arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr fel rhan o'r elw neu'r golled ar waredu. Mae elw sy'n cynrychioli buddsoddiad net y Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn y brydles, yn cael ei chredydu i'r un llinell yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r elw neu'r golled ar waredu (h.y. wedi'i ddebydu yn erbyn gwerth cario ymlaen yr ased ar adeg y gwarediad), a gyfatebir gan ased prydles (dyledwr tymor hir) ar y fantolen.

Rhennir derbyniadau rhenti prydles rhwng:

- cost am gaffael y llog yn yr eiddo - wedi cymhwyso i nodi dyledwr y brydles (ynghyd ag unrhyw bremiymau a dderbynnir), ac
- incwm cyllid (a gredydir i'r llinell incwm a gwariant ariannu a buddsoddi yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr).

Nid yw'r elw a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr ar warediad i'w ganiatáu gan statud i gynyddu Balans y Gronfa Gyffredinol ac mae gofyn ei drin fel derbynneb gyfalaf. Pan mae premiwm wedi'i dderbyn, anfonir hyn allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbynebau cyfalaf wrth gefn yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn. Pan setlir y swm dyledus o ran ased y brydles gan dalu rhenti mewn blynyddoedd ariannol yn y dyfodol, anfonir hyn allan o falans y gronfa gyffredinol i'r gronfa derbynebau cyfalaf gohiriedig wrth gefn yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Pan dderbynnir rhenti'r dyfodol, defnyddir yr elfen am y dderbynneb gyfalaf am waredu'r ased i nodi dyledwr y brydles. Ar y pwynt hwn trosglwyddir y derbynebau cyfalaf gohiriedig i'r gronfa derbynebau cyfalaf wrth gefn. Nid yw gwerth dibrisiad gwarediadau yn gost yn erbyn y dreth gyngor, gan fod cost asedau anghyfredol wedi'u darparu'n llawn ar gyfer trefniadau ar wahân o dan gyllido cyfalaf. Priodolir symiau felly i'r cyfrif addasu cyfalaf o falans y gronfa gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Prydlesi Gweithredol

Os yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn caniatáu prydles weithredol dros eiddo neu beiriant neu offer, cedwir yr ased yn y fantolen. Credydir incwm rhentu i'r llinell gwariant gweithredu arall yn y datganiad incwm a gwariant hollgynhwysfawr. Gwneir credydau ar sail llinell union dros oes y brydles hyd yn oed os nad yw hyn yn cyfateb i'r patrwm o daliadau (e.e. telir premiwm ar ddechrau'r brydles). Ychwanegir costau uniongyrchol cychwynnol wrth drafod neu drefnu'r brydles i swm cario ymlaen yr ased berthnasol a'i chodi fel cost dros gyfnod y brydles ar yr un sail ag incwm rhentu.

15. Gorbenion a Gwasanaethau Cymorth

Codir costau gorbenion a gwasanaethau cymorth i segmentau gwasanaeth yn unol â threfniadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd am atebolrwydd a chyflawniad ariannol

16. Eiddo, Peiriannau ac Offer

Mae asedau sy'n gorfforol ac a gedwir i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i bobl eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac mae disgwyl iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Cydnabyddiaeth

Mae gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer yn cael eu cyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei fod yn debyg fod buddion economaidd y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth sy'n gysylltiedig y bydd yr eitem yn llifo at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gall cost yr eitem gael ei mesur yn ddibynadwy. Codir gwariant sy'n cynnal ond nid yw'n ychwanegu at bosibilrwydd ased i gyflawni buddion economaidd yn y dyfodol neu bosibilrwydd gwasanaeth (h.y. atgyweiriadau a chynnal a chadw) fel cost pan dynnir.

Mesur

Mesurir asedau ar gost i ddechrau, sy'n cynnwys:

- y pris prynu
- unrhyw gostau sydd i'w briodoli â dod â'r ased i'r lleoliad a'r amod sy'n angenrheidiol iddo allu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan reolwyr
- os yw'n berthnasol, amcangyfrif cychwynnol costau datgymalu a symud yr eitem ac yna adfer y safle lle roedd.

Nid yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyfalafu costau benthyca a dynnir pan mae asedau'n cael eu hadeiladu.

Ystyrir cost arall heblaw drwy bryniad i fod ei werth teg, oni bai nad oes gan y caffael sylwedd masnachol (h.y. ni wnaiff arwain at amrywiad yn y llifoedd arian parod i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd). Yn yr achos olaf, lle ceir ased drwy gyfnewidiad, cost y caffael yw swm yr ased a garir ymlaen a ildir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mesurir asedau a roddir ar werth teg i ddechrau. Mae'r gwahaniaeth rhwng gwerth teg ac unrhyw ystyriaeth a delir wedi'i gredydu i'r llinell Incwm Trethiant a Grant Amhenodol y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, (oni bai fod y rhodd wedi'i wneud yn amodol); hyd nes y bodlonir amodau, cedwir yr elw yn y Cyfrif Asedau Rhoddedig. Pan gredydir elw i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, cânt eu gwrthdroi allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Carir asedau yna yn y Fantolen gan ddefnyddio'r sail mesur canlynol:

- Seilwaith, asedau cymunedol ac asedau'n cael eu hadeiladu – cost hanesyddol dibrisiol

- Preswylfeydd a holl asedau eraill - gwerth teg wedi'i benderfynu fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol (h.y. gwerth defnydd presennol neu EUV).

Os nad oes tystiolaeth marchnad o werth presennol oherwydd natur arbenigol yr ased, defnyddir cost amnewid dibrisiedig yn lle gwerth teg.

Os yw asedau sydd ddim yn eiddo ag oesau defnyddiol byr neu werthoedd isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig yn lle gwerth presennol.

Mae asedau a geir yn y Fantolen ar werth presennol yn cael eu hadbrisio'n ddigonol ac yn rheolaidd i sicrhau nad yw eu swm cario ymlaen yn sylweddol wahanol i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn, o leiaf bob pum mlynedd. Cyfatebir cynnydd yn y prisiadau gan gredydau i'r Gronfa Adbrisio wrth Gefn i gydnabod elw heb ei wireddu. Yn eithriadol, gall elw gael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr lle maent yn codi o wrthdroi colled a godwyd yn flaenorol.

Pryd nodir gostyngiadau mewn gwerth, cânt eu cyfrif fel a ganlyn:

- lle mae balans o elw adbrisio am yr ased yn y Gronfa Adbrisio wrth Gefn, nodir swm cario ymlaen yr ased yn erbyn y balans (hyd at swm yr elw cronedig)
- lle nad oes balans yn y gronfa adbrisio wrth gefn neu falans annigonol, nodir swm cario ymlaen yr ased yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Adbrisio wrth Gefn yn cynnwys elw adbrisio a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig, sef dyddiad ei weithrediad ffurfiol. Mae enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwn yn cael eu cydgrynhoi i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Diffyg

Asesir asedau ar bob diwedd blwyddyn ynghylch a oes unrhyw arwydd fod ased yn ddiffygiol. Cydnabyddir colled diffyg am y diffyg pan mae arwyddion yn bodoli ac yr amcangyfrifir unrhyw wahaniaethau posibl i fod yn sylweddol, pan amcangyfrifir swm adferadwy'r ased a, phan mae hyn yn llai nai swm cario ymlaen yr ased.

Pan nodir colledion diffyg, fe'u cyfrifir fel a ganlyn:

- lle mae balans o elw adbrisio am yr ased yn y Gronfa Adbrisio wrth Gefn, nodir swm cario ymlaen yr ased yn erbyn y balans (hyd at swm yr elw cronedig)
- lle nad oes balans yn y Gronfa Adbrisio wrth gefn neu falans annigonol, nodir swm cario ymlaen yr ased yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr.

Os yw colled diffyg yn cael ei gwrthdroi wedi hynny, credydir y gwrthdro yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i haddasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na bai'r golled wedi'i chydnabod.

Dibrisiant

Darperir dibrisiant ar holl asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer gan ddyraniad systematig eu symiau dibrisiol dros eu bywydau defnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb unrhyw fywyd defnyddiol y gellir ei neilltuo (h.y. tir rhydd-ddaliadol) ac asedau nad ydynt ar gael i'w defnyddio eto (asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Os oes gan ased gydrannau sylweddol gyda gwerth sylweddol, dibrisir y cydrannau ar wahân. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cymhwyso'r cyfyngiadau dibwys iawn canlynol a chydnabyddir cydrannau ar wahân dim ond pan:

(i) Mae gweddill oes y gydran rhwng 0 a 10 mlynedd a gwerth y gydran dros £500k

(ii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 10 a 15 mlynedd a gwerth y gydran dros £750k

(iii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 15 ac 20 mlynedd a gwerth y gydran dros £1,000k

(iv) Mae gweddill oes y gydran rhwng 20 a 30 mlynedd a gwerth y gydran dros £1,250k

(v) Mae gweddill oes y gydran rhwng 30 a 40 mlynedd a gwerth y gydran dros £1,500k

(vi) Mae gweddill oes y gydran rhwng 40 a 50 mlynedd a gwerth y gydran dros £2,000k

(vii) Mae gweddill oes y gydran rhwng 50 a 60 mlynedd a gwerth y gydran dros £4,000k

Math o Ased:	Polisi Dibrisiad:
Adeiladau	Wedi dibrisio dros yr oes disgwyliedig fel y dywedodd y prisiwr ar drefn llinell syth a'u hailbrisio o leiaf pob 5 mlynedd
Offer Cyfrifiadurol	Llinell syth dros 3 i 5 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Offer Cyffredinol, Dodrefn a Ffitiadau ac Offer Radio	Llinell syth dros 7 i 10 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Cerbydau	Llinell syth dros 3-8 mlynedd yn dechrau yn y flwyddyn ar ôl eu prynu.
Tir	Nid oes dibrisiant ar dir heb ei ddatblygu.

Mae enillion ailbrisio hefyd yn dibrisio. Mae swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant werth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi cael ei godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Adbrisio wrth Gefn i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Gwaredu ac Asedau Anghyfredol sy'n cael eu dal i'w Gwerthu

Pan fydd yn dod yn debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy drafodiad gwerthiant yn hytrach na thrwy ei ddefnyddio'n barhaus, caiff ei ailddosbarthu fel Ased wedi'u dal i'w Gwerthu. Mae'r ased yn cael ei adbrisio yn union cyn iddo gael ei ailddosbarthu ac yna yn cael ei gario ar y gwerth isaf rhwng y swm hwn a'r gwerth teg llai'r costau i'w werthu. Pan fydd gostyngiad dilynol yn y gwerth teg llai'r costau i'w werthu, mae'r golled yn cael ei gynnwys yn y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae enillion gwerth teg yn cael eu cydnabod yn unig hyd at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gweddill neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau. Nid yw dibrisiant yn cael ei godi ar Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau yn diwallu'r meini prawf bellach i gael eu dosbarthu'n Asedau wedi'u dal i'w Gwerthu, byddant yn cael eu hailddosbarthu'n asedau anghyfredol. Byddant yn cael eu prisio ar begwn isaf eu swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel asedau i'w gwerthu (wedi'i addasu ar gyfer dibrisiad, amorteiddiad neu ailbrisiadau a fyddent wedi'u cydnabod pe na baent wedi'u dosbarthu fel Wedi'u dal i'w Gwerthu). Cânt eu prisio hefyd ar eu swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Fe ddatgelir manylion unrhyw eiddo sydd wedi'u clustnodi fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu yn y Fantolen a'r nodiadau perthnasol.

Nid yw asedau sydd i gael eu gadael neu eu sgrapio yn cael eu dosbarthu fel Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu.

Pan fydd ased yn cael ei waredu neu ei ddigomisiynu, mae swm cario'r ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Cyfarpar, Offer neu'n Asedau sy'n cael eu Dal i'w Gwerthu) yn cael ei ddileu ar y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu. Credydir

derbyniadau o warediadau (os oes rhai) i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu (h.y. net yn erbyn gwerth cario'r ased adeg y gwarediad). Mae unrhyw enillion ailbrisio cronedig ar gyfer yr ased sydd yn y Gronfa Ailbrisio yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Mae symiau a dderbyniwyd ar gyfer gwarediadau sy'n fwy na £10,000 yn cael eu categoreiddio fel derbyniadau cyfalaf. Mae'r gweddill o'r derbyniadau yn cael ei gredydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf wrth Gefn ac wedyn gellir ond ei ddefnyddio ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd (neu ei neilltuo er mwyn lleihau angen sylfaenol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd i fenthyca – y gofyniad cyllido cyfalaf). Mae derbyniadau yn cael eu neilltuo i'r Gronfa wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn.

Nid yw gwerth dileu gwaredion yn cael eu rhoi yn erbyn y dreth cyngor, gan fod cost asedau sefydlog yn cael ei ddarparu yn llawn ar ei gyfer o dan drefniadau ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Caiff y symiau eu neilltuo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn.

17. Menter Cyllid Preifat (PFI)

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cytuno ar un cytundeb Menter Cyllid Preifat (PFI) tymor hir lle mae'r contractwr yn gyfrifol am gynllunio, adeiladu, cyllido a chynnal y Ddalfa, y Cyfleuster Digwyddiadau Sylweddol, y Cyfleuster Cefnogaeth Wyddonol a'r swyddfeydd yn Llanelwy. Gan mai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rheolwr tybiedig y gwasanaethau sy'n cael eu darparu o dan y cynllun Menter Cyllid Preifat mae'n rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynnwys yr asedau sefydlog a ddefnyddir o dan y contractau ar y Fantolen.

Mae'r gydnabyddiaeth wreiddiol am yr asedau sefydlog hyn wedi ei fantoli gan ddyled gyfatebol am y symiau sy'n ddyledus i weithredwr y cynllun.

18. Darpariaethau, Dyledion wrth Gefn ac Asedau wrth Gefn

Gwneir darpariaethau pan fydd digwyddiad wedi bod sy'n rhoi gofyniad cyfreithiol neu adeiladol ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol yn ôl pob tebyg i setlo drwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial y gwasanaeth, ac mae modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y ddyled.

Mae darpariaethau yn cael eu codi fel traul yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn dod yn ymwybodol o'r ddyled. Maent yn cael eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y fantolen ar y gwariant sydd ei angen i setlo'r ddyled, gan gymryd i ystyriaeth y risgiau perthnasol a'r ansicrwydd.

Pan fydd taliadau'n cael eu gwneud yn y pen draw, maent yn cael eu rhoi yn erbyn y ddarpariaeth yn y Fantolen. Bydd y setliadau sydd wedi cael eu hamcangyfrif yn cael eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a ble mae'r ddarpariaeth yn cael ei wrthdroi a'i gredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fydd disgwyliad y bydd rhan neu'r taliad cyfan sy'n ofynnol i setlo darpariaeth yn cael ei adennill oddi wrth barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), cydnabyddir hwn fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol dim ond os yw hi bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn pe bai'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn setlo'r ddyled.

Mae'r yswiriant yn cwmpasu dyled yswiriant ar gyfer y risgiau hynny na yswirir yn allanol ac mae'r yswiriant hefyd yn cynnwys unrhyw dâl dros ben ar bolisïau yswiriant allanol. Mae'r ddarpariaeth yn cynnwys risgiau cyhoeddus a chyflogwr. Mae yna hefyd rwymedigaethau digwyddiadol i'w talu o'r ddarpariaeth hon.

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion amheus, a elwir bellach yn lwfansau colled, wedi'i chynnwys o fewn Dyledwyr mewn Asedau Cyfredol.

Ymrwymiad i Leihau Carbon (CRC), Cynllun Effeithlonrwydd Ynni - mae hwn yn gynllun gorfodol ar gyfer sefydliadau mawr yn y sector cyhoeddus a phreifat ac mae wedi ei gynllunio i wella effeithiolrwydd ynni ac i leihau allyriadau. Mae'n ofynnol ar y sefydliadau sy'n gymwys i brynu ac ildio lwfansau carbon ar sail eu gollyngiadau a dylent gynnwys unrhyw ddyledion yn eu cyfrifon. Ar hyn o bryd nid oes rhaid i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd gymryd rhan yn y cynllun oherwydd bod ei allyriadau presennol yn is na'r trothwy cymhwyster.

Dyledion wrth Gefn

Mae dyled wrth gefn yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi gofyniad ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Gallant godi mewn amgylchiadau lle y byddai darpariaeth fel arall yn cael ei wneud ond naill ai nid yw'n debygol y bydd all-lif o adnoddau neu ni ellir mesur natur y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

Nid yw dyledion wrth gefn yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon.

Asedau wrth Gefn

Mae ased wrth gefn yn codi pan fydd rhywbeth wedi digwydd sydd o bosibl yn rhoi gofyniad ar y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond ni ellir cadarnhau ei fodolaeth oni bai i bethau eraill ddigwydd neu beidio digwydd yn y dyfodol a hynny efallai allan o reolaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Nid yw asedau wrth gefn yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond maent yn cael eu cynnwys mewn nodyn i'r cyfrifon lle mae'n debygol y bydd mewnlif o fuddion economaidd neu bosibilrwydd o wasanaeth.

19. Cronfeydd wrth gefn

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn neilltuo symiau penodol o gronfeydd wrth gefn at ddibenion polisi yn y dyfodol neu ar gyfer argyfyngau. Mae cronfeydd wrth gefn yn cael eu creu trwy briodoli symiau allan o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd. Pan fydd gwariant sydd angen ei dynnu o'r gronfa wrth gefn, bydd yn cael ei dalu yn y flwyddyn honno i'r Gweddill neu'r Diffyg ar y Ddarpariaeth o Wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr. Mae'r gronfa wrth gefn wedyn yn cael ei neilltuo yn ôl i mewn i Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiadau yn y Cronfeydd fel nad oes tâl net i dreth y cyngor am y gwariant yn ystod y cyfnod cyfrifyddu.

Cronfeydd Annefnyddadwy - cedwir rhai cronfeydd wrth gefn ar gyfer rheoli'r prosesau cyfrifyddu asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, buddion ymddeol a buddion y gweithwyr ac nid ydynt yn adnoddau y gellir eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Eglurir mwy am y cronfeydd wrth gefn yn y polisïau perthnasol o fewn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

20. Gwariant Refeniw a Ariannwyd o Gyfalaf o dan Statud

Mae gwariant y flwyddyn y gellir ei gyfalafu o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu ased anghyfredol yn cael ei drin fel gwariant yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn y flwyddyn. Pan fydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthyca, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godir fel nad oes unrhyw effaith ar lefel y gwariant refeniw.

21. Cydnabod Refeniw o'r Trafodion Digyfnewid

Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion digyfnewid sy'n cael eu cydnabod yn unol â gofynion IAS 20 – Cyfrifyddu ar gyfer Grantiau'r Llywodraeth a Datgelu Cymorth y Llywodraeth, ac eithrio lle y dehonglir neu

addasir ef i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus, yn cael eu nodi yn y Cod a / neu IPSAS 23, "Refeniw o Drafodion Digyfnewid (Trethi a Throsglwyddiadau)."

Trafodion trethiant – Mae asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trethiant yn cael eu cydnabod yn y cyfnod y digwyddodd y digwyddiad trethadwy. Mae hyn ar yr amod bod yr asedau yn bodloni'r diffiniad o ased ac yn cwrdd â'r meini prawf ar gyfer eu cydnabod fel ased.

Heb fod yn drafodion trethiant – Asedau a refeniw sy'n deillio o drafodion trosglwyddo sy'n cael eu cydnabod yn y cyfnod y mae'r trefniant trosglwyddo yn gyfrwymol. Nid yw gwasanaethau o fath arall yn cael eu cydnabod. Nid yw gwasanaethau mewn nwyddau yn cael eu cydnabod. Pan fydd trosglwyddiad yn ddarostyngedig i amodau, os heb eu cyflawni, y bydd yn ofynnol dychwelyd yr adnoddau trosglwyddo, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cydnabod ei ymrwymiad nes bod yr amod yn cael ei gyflawni.

Sail y Mesur o Ddosbarthiadau Mawr o Refeniw o'r Trafodion Digyfnewid – Mae trethiant refeniw yn cael ei fesur ar y gwerth nominal o arian parod ac arian parod cyfatebol. Mae asedau a refeniw a gydnabuwyd o ganlyniad i drosglwyddo yn cael eu mesur yn ôl gwerth teg yr asedau a gydnabuwyd ar ddyddiad y gydnabyddiaeth:

- Mae asedau ariannol yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth nominal oni bai bod gwerth arian yr amser yn berthnasol, ac yn yr achos yma mae gwerth presennol yn cael ei ddefnyddio, a gyfrifir gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt sy'n adlewyrchu risg gynhenid dal yr ased; ac
- Os nad ydynt yn asedau ariannol maent yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth teg, sy'n cael ei bennu drwy gyfeirio at werthoedd y farchnad weladwy neu drwy werthusiad annibynnol gan aelod o'r proffesiwn prisio. Mae derbyniadau yn cael eu cydnabod pan fydd trefniant trosglwyddo rhwymol yn ei le ond nid yw arian parod neu asedau eraill wedi eu derbyn.

22. TAW

Yn gyffredinol, nid yw'r Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr yn cynnwys TAW gan fod unrhyw dreth a gesglir yn cael ei dalu i Gyllid a Thollau EM ac mae unrhyw TAW sydd wedi ei dalu yn cael ei hawlio'n ôl ganddynt. Ceir treth gyda gwerth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Hollgynhwysfawr dim ond os gellir ei gasglu.

23. Gwerth Teg

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur rhai o'i offerynnau ariannol yn ôl eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei dderbyn o ganlyniad i werthu ased neu'n cael ei dalu i drosglwyddo ymrwymiad mewn trafodyn trefnus rhwng y rhai sy'n cymryd rhan yn y farchnad a'r dyddiad mesur. Mae'r mesuriad gwerth teg yn cymryd bod y trafodyn i werthu'r ased neu drosglwyddo'r ddyled yn cymryd lle naill ai, yn y brif farchnad ar gyfer yr ased neu'r ddyled, neu yn absenoldeb prif farchnad, yn y farchnad fwyaf manteisiol ar gyfer yr ased neu'r ddyled. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mesur gwerth teg ased neu ddyled gan ddefnyddio'r tybiaethau y byddai'r rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn eu defnyddio wrth brisio'r ased neu'r ddyled. Mae hyn gan gymryd bod y rhai sy'n ymwneud â'r farchnad yn gweithredu yn y modd mwyaf economaidd.

Rhestr o Dermau

Polisïau Cyfrifyddu
Dyma'r rheolau a'r codau ymarfer yr ydym yn eu defnyddio wrth baratoi'r cyfrifon.

Croniad a Blaendaliad
Swm sy’n cael ei gynnwys yn y cyfrifon terfynol ar gyfer incwm a gwariant sy’n berthnasol i’r cyfnod cyfrifo ond a fydd yn/sydd wedi cael ei dalu/ei dderbyn mewn cyfnod cyfrifyddu gwahanol.

Cyllideb
Datganiad o gynlluniau’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn termau ariannol. Bydd y gyllideb yn cael ei pharatoi a’i chymeradwyo gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd cyn dechrau pob blwyddyn ariannol ac fe’i defnyddir i fonitro’r gwir wariant yn ystod y flwyddyn.

Gwariant Cyfalaf
Gwariant ar asedau newydd neu ar wella asedau sydd eisoes yn bodoli er mwyn ymestyn eu bywydau defnyddiol neu fwyhau eu gwerth ar y farchnad.

Derbynebau Cyfalaf
Enillion dim llai na £10,000 o werthu asedau sefydlog. Gellir eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf newydd neu i dalu dyledion. Ni ellir eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant refeniw o ddydd i ddydd.

Dyledion/Asedau wrth Gefn
Mae’r rhain yn deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol sy’n ddibynnol ar ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol a’u hamseriad cyn y gellir eu cynnwys yn y cyfrifon.

Credydwyr
Symiau sy’n ddyledus gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar 31 Mawrth am nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaethau a roddwyd ond sydd heb gael eu talu.

Dyledwyr
Symiau sy'n ddyledus i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sydd i'w casglu neu sydd heb eu talu ar 31 Mawrth.

Dibrisiant
Dyma’r golled yng ngwerth yr ased oherwydd oed, traul, dirywiad a diffyg defnydd.

Ariannu’r Cyfalaf yn Uniongyrchol o’r Refeniw
Cyfraniadau o’r refeniw i ariannu gwariant cyfalaf a thrwy hynny lleihau’r angen i fenthyg arian.

Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd
Dyma’r symiau a gedwir wrth gefn ar gyfer pwrpas penodol i dalu am ymrwymiadau yn y dyfodol.

Gwerth Teg
Y swm y gallai’r ased gael ei gyfnewid amdano, neu gallai rhwymedigaeth gael ei setlo, rhwng cyfranogwyr y farchnad ar ddyddiad penodol.

Offerynnau Ariannol
Unrhyw gontract sy’n creu ased ariannol i un endid ac ymrwymiadau ariannol, neu offeryn ecwiti i endid arall.

Safon Cyfrifyddu Ryngwladol (IAS)
Y Safonau ar gyfer paratoi a chyflwyno datganiadau ariannol a grëwyd gan y Pwyllgor Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol.

Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS)

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, fel y'i cytunwyd gan broffesiwn cyfrifo'r DU a'r Bwrdd Safonau Cyfrifo. Mae'r rhain yn cynnwys Datganiadau o Arferion Cyfrifo'r Safonau (SSAPs).

Diffyg
Gostyngiad yng ngwerth ased sefydlog sy'n is na'r hyn a nodwyd ar y pryd ar y fantolen (gweler y polisïau cyfrifyddu).

Adnoddau Hylifol
Buddsoddiadau ased cyfredol sydd ar gael i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd heb amharu ar ei fusnes ac y gellir naill ai eu trosi'n rhwydd i symiau penodol o arian parod neu sy'n agos at y swm cario, neu sy'n masnachu mewn marchnad weithredol.

Darpariaeth Refeniw Sylfaenol
Y swm darbodus a ddarparwyd wedi ei osod yn erbyn benthyciadau dan y fframwaith ariannol.

Dyled Net
Benthyciadau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd llai arian ac adnoddau hylifol.

Asedau Anghyfredol
Asedau diriaethol sydd o fudd i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i wasanaethau dros gyfnod o flwyddyn neu fwy.

Cyfraddau Annomestig (NDR)
Dyma'r tâl a godir ar ddeiliaid adeiladau busnes i ariannu cyfran o wariant refeniw lleol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu. Mae'r swm yn cael ei osod gan y Llywodraeth ganolog trwy ddefnyddio'r lluosydd sy'n berthnasol i'r gwerthoedd trethiannol. Mae'r lluosydd yn gyson trwy Gymru a rhennir y cyfanswm a gesglir gan y Llywodraeth ganolog.

Asedau Anweithredol
Asedau sefydlog sydd gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ond sydd ddim yn cael eu meddiannu'n uniongyrchol na'u defnyddio na'u wrth gyflawni gwasanaethau.

Asedau Gweithredol
Asedau sefydlog sy'n cael eu dal a'u meddiannu neu eu defnyddio gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wrth i'r gwasanaethau hynny y mae ganddo gyfrifoldeb statudol neu ddewisol amdanynt gael eu cyflwyno'n uniongyrchol.

Alldro
Incwm a gwariant presennol yn ystod y flwyddyn ariannol (yn hytrach na'r hyn oedd wedi'i gynnwys yn y gyllideb).

Menter Cyllid Breifat (PFI)
Cytundeb rhwng y sector preifat a'r sector cyhoeddus i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar y cyd.

Praesept
Arian a godir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd drwy dreth y cyngor i dalu am wasanaethau.

Darpariaeth
Dyled lle rhoddir arian i'r neilltu pan gydnabyddir fod rhwymedigaeth i dalu ond gall yr amseru neu'r swm fod yn ansicr.

Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) (rhan o Swyddfa Rheoli Dyledion y DU)
Asiantaeth y llywodraeth sy'n cynnig benthyciadau tymor hir i awdurdodau lleol ar gyfraddau llog sydd ond fymryn yn uwch na'r cyfraddau y gall y llywodraeth fenthyca arnynt.

Taliadau
Yr holl symiau a delir i unigolyn neu mae'n eu cael, ac mae'n cynnwys symiau treuliau (cyn belled â'u bod yn ôl gofynion treth incwm y DU) ac amcangyfrif o werth arian unrhyw fuddion eraill a dderbynnir gan weithiwr sydd ddim yn arian parod.

Cronfeydd wrth gefn
Arian a roddwyd o’r neilltu i dalu am wariant cyffredinol yn y dyfodol. Gall y rhain fod yn gronfeydd defnyddiadwy ac yn gronfeydd annefnyddadwy (cronfeydd sy’n cael eu cadw’n unol â thriniaethau cyfrifyddu).

Adbrisiant
Sicrhau bod asedau'n cael eu dangos yn gywir yn y cyfrifon a hynny ar werth teg.

Gwariant Refeniw
Gwariant ar eitemau dyddiol megis cyflogau, costau eiddo, trafnidiaeth a chyflenwadau a gwasanaethau.

Grant Cymorth Refeniw
Grant a delir gan y llywodraeth ganolog i gynnal gwariant refeniw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Llithriant
Gwariant cyfalaf gohiriedig na gafodd ei gwblhau o fewn yr amserlen wreiddiol.

Benthyciadau â Chymorth
Cymeradwyaeth a roddir gan y Llywodraeth sy’n galluogi’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fenthyg arian hyd at swm penodol er mwyn ariannu gwariant cyfalaf.

Benthyciadau Digymorth
Benthyciadau wedi’u trefnu dan y drefn cod darbodus sy’n cael eu hariannu o adnoddau cyffredinol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Derbynebau Cyfalaf Defnyddiadwy
Incwm a geir o werthu asedau sydd ar gael i ariannu gwariant cyfalaf.

Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2021-2022

1.1. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau llywodraethu ar y cyd. Am y rheswm hwnnw felly mae llawer o'r rheolaethau'n gyffredin i'r ddwy gorfforaeth undyn. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Bwrdd Cydlywodraethu i sicrhau eu bod yn cyflenwi eu cyfrifoldeb llywodraethu corfforaethol. Mae'r Bwrdd yn cael ei gadeirio gan Brif Swyddog Cyllid Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn mynychu. Diben y Bwrdd Cyd Lywodraethu, felly, yw galluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl er mwyn cyflawni'r cyfrifoldebau hyn drwy sicrhau bod strwythurau, prosesau a gweithdrefnau llywodraethu corfforaethol SCHTh a'r Heddlu yn gadarn, yn effeithlon ac yn effeithiol; cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth, rheoliadau a chanllawiau perthnasol; ac yn adlewyrchu arfer gorau. Mae'r Bwrdd yn coladu a dogfennu tystiolaeth i gynhyrchu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol. Cyfarfu'r Bwrdd bedair gwaith yn ystod 2021-2022

1.2. Yn ystod 2019-2020, comisiynwyd ac ymgymerwyd ag adolygiad llywodraethu mwy parhaol ar wahân, a dechreuwyd gweithrediadau'n codi o'r adolygiad ar unwaith. Fe'u cwblhawyd erbyn diwedd mis Mawrth 2021. Yn ystod 2021-22 aseswyd y trefniadau hyn. Gwnaed mân newidiadau er mwyn sicrhau eu bod yn parhau'n addas i'r diben gydag adolygiad pellach ddechrau 2022-23. Hysbyswyd canfyddiadau'r adolygiad effeithiolrwydd llywodraethu diweddaraf hwn i'r Bwrdd Cyd Lywodraethu ym mis Mehefin 22. Cyfeirir at y rhain yn ddiweddarach yn yr adroddiad hwn.

1.3. O ganlyniad i'r gwaith a'r sicrwydd a roddwyd gan y Bwrdd Cyd Lywodraethu ac yn fwy cyffredinol, erys barn bresennol y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd sef fod trosolwg ar y cyd o lywodraethu sefydliadol yn parhau'r model mwyaf effeithlon ac effeithiol.

1.4. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Lawlyfr Llywodraethu sy'n cynnwys Cynllun Caniatâd, sydd wedi bod mewn lle ers 1 Ebrill 2014. Mae'n cael ei adolygu a'i ddiweddaru'n gyson, gan gael ei ddiwygio'n fwyaf diweddar ym mis Awst 2021 ac ym mis Ebrill 2022. Nod y Cynllun ydy darparu trefniadau cywir ar gyfer rheoli gweithgareddau ar ran y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae ar y Comisiynydd ddyletswydd statudol a mandad etholiadol i sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon ac i ddal y Prif Gwnstabl yn atebol ar ran y cyhoedd. Y Comisiynydd sy'n gyfrifol am blismona yn ei gyfanrwydd. Y Prif Gwnstabl sy'n gyfrifol am gyfarwyddyd a rheolaeth amhleidiol pob swyddog heddlu a staff o fewn yr heddlu mae'n ei arwain ac mae'n gyfrifol am gynnal Heddwch y Frenhines. Mae'r Prif Gwnstabl yn dal swydd o dan y Goron, ond fe'i penodir gan y Comisiynydd. Bu Cynllun yn weithredol trwy gydol y flwyddyn ariannol ac fe'i cytunwyd gan bob un o'r Uwch Swyddogion a enwir o fewn y Cynllun a'r Prif Gwnstabl a Chomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru.

1.5. Yn dilyn penodi'r CHTh newydd, adolygwyd a chymeradwywyd y Llawlyfr Llywodraethu (gan gynnwys y Cynllun Caniatâd) ganddo ef ac fe'i cymeradwywyd gan y Prif Gwnstabl. Cofnodwyd y penderfyniad fel rhan o gofnodion mis Awst 2021 y Bwrdd Gweithredol Strategol. Fel rhan o'r trefniadau i adolygu a diwygio polisïau'n rheolaidd, diweddarwyd y Llawlyfr Llywodraethu ymhellach yn ystod 2021-2022, a chymeradwywyd y fersiwn newydd gan y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd ym mis Ebrill 2022 (y cyfeiria hysbysiad penderfyniad DM2022.19). Yn gryno, mae'r Heddlu'n parhau i gael Llawlyfr Llywodraethu mewn lle sy'n parhau'n gyfredol ac wedi'i gymeradwyo gan y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

1.6. Mae'n ofynnol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl fod â Phrif Swyddogion Cyllid i ymgymryd â dyletswyddau adran 151 statudol. Mae Cydbwyllgor Archwilio (CA) wedi'i sefydlu. Diben y Pwyllgor yw darparu cyngor annibynnol a gwneud argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl parthed digonoldeb y fframwaith llywodraethu a rheoli risg, yr amgylchfyd rheoli mewnol ac adroddiadau ariannol. Mae'r Cydbwyllgor yn cyfarfod yn rheolaidd er mwyn cyflawni ei gylch gorchwyl (wedi cyfarfod 4 gwaith yn rhithiol yn 2021-22). Mae wedi cyhoeddi holl bapurau'r sesiwn agored. Fe wnaeth ei Gadeirydd gyhoeddi drafft yr adroddiad blynyddol yn amlinellu'r gwaith a ymgymerwyd dros y flwyddyn ddiwethaf ac unrhyw feysydd sy'n peri pryder yng nghyfarfod mis Gorffennaf 22 yn ôl yr angen. Ni amlygwyd meysydd ffurfiol a oedd yn peri pryder y Cadeirydd, er cyhoeddwyd cynllun gwaith ymlaen yn nodi meysydd o dan sylw ar gyfer cyfarfodydd y dyfodol. Roedd gan y Cydbwyllgor Archwilio gylch gorchwyl parhaus yn olrhain cynnydd yr adolygiad Llywodraethu wrth iddo fynd rhagddo yn 2021-2022. Roedd diweddariadau gan y Bwrdd Cyd Lywodraethu yn nodwedd gyson o raglen waith y

CA. Ar ben hynny, roedd yr adroddiad blynyddol yn cydnabod yr angen i barhau gyda'r gwaith hwn fel rhan o gynllun ymlaen 2022/23.

1.7. Mae gan bob ardal heddlu Banel Heddlu a Throsedd i gefnogi arfer swyddogaethau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn effeithiol, ac adolygu neu graffu ar benderfyniadau a wnaed, neu gamau eraill a gymerwyd, gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd mewn cysylltiad â chyflawni swyddogaethau'r Comisiynydd. Bydd hefyd yn ofynnol i'r Comisiynydd ymgynghori â'r Panel ar ei gynlluniau a'i gyllideb ar gyfer plismona, yn ogystal â lefel y dreth gyngor a phenodi Prif Gwnstabl, Prif Swyddog Gweithredol, Prif Swyddog Cyllid a'r Dirprwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd. Roedd y panel yn cynnwys deg cynghorydd lleol a dau aelod annibynnol a gyfetholwyd, fodd bynnag ym mis Medi 2016, penododd y Panel drydydd aelod annibynnol cyfetholedig yn dilyn ymgyrch recriwtio. Cafwyd caniatâd am y cynnydd gan yr Ysgrifennydd Cartref. Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy yw'r Awdurdod Cartref ar gyfer Panel Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru ac mae'n darparu'r gwasanaethau cefnogi gofynnol er mwyn gweithredu a chyflawni dyletswyddau'r Panel Heddlu a Throsedd. Craffodd y Paneli Heddlu a Throsedd, a oedd yn digwydd dros y flwyddyn, yn effeithiol ar y cyfarfodydd a gynhaliwyd yn gyhoeddus un ai ar-lein neu'n bersonol fel cyfarfod 'hybrid' oherwydd gofynion cadw pellter.

1.8. Mae llywodraethu yn ymwneud â sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau eu bod yn gwneud y pethau iawn, yn y ffordd iawn, i'r bobl iawn, mewn modd amserol, cynhwysfawr, agored ac atebol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant, yr ymddygiad a'r gwerthoedd sy'n rheoli'r sefydliad a hefyd y gweithgareddau hynny y bydd y sefydliad yn ymgymryd â nhw er mwyn ymgysylltu â, a chael ei ddal yn atebol gan, y gymuned y mae'n ei gwasanaethu. Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (AGS) hwn ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn disgrifio sut y gall y sefydliad ddangos ei fod wedi cyflawni ei ddwy ddyletswydd statudol gyffredinol yn ystod 2021-2022:

- Sicrhau gwasanaeth heddlu effeithiol ac effeithlon a
- Bod yn atebol am y modd y maen nhw a'r rhai hynny sydd dan eu cyfarwyddyd a'u rheolaeth yn arfer eu swyddogaethau.

1.9. Disgrifiwyd pandemig Covid-19 fel "Argyfwng Iechyd Cyhoeddus o Bryder Rhyngwladol" ar 31 Ionawr 2020. Cyhoeddwyd y cyfyngiadau sydd wedi eu hanelu at leihau'r lledu'r Covid-19 gan y llywodraeth ar 23 Mawrth 2022 gyda Deddf Coronafeirws yn derbyn Cydsyniad Brenhinol ar 25 Mawrth 2020. Mae effaith y broses lywodraethu yn cael ei adlewyrchu lle bo'n briodol drwy gydol yr adroddiad hwn. Mae'r strwythurau Llywodraethu wedi gweithredu yn yr amgylchfyd Covid hwn drwy gydol 2021-22.

1.10. Sefydlwyd strwythur gorchymyn ymateb Aur, Arian ac Efydd Covid-19 o fewn yr Heddlu a'i sefydlu'n rhanbarthol fel rhan o Fforwm Cadernid Lleol Gogledd Cymru gyda'r Grŵp Cydgysylltu Strategol (a oedd yn gyfrifol am arwain ar yr ymateb amlasiantaethol i Covid-19) sy'n cael ei gadeirio gan Bennaeth Aur yr Heddlu. Roedd hefyd yn ymddangos yn ffurfiol o fewn fframwaith rheoli risg yr Heddlu ac roedd yn ffactor allweddol mewn penderfyniadau gweithredol yn ystyried y goblygiadau o ran capasiti a gallu ar gyfer gwahanol swyddogaethau o fewn yr Heddlu. Cyhoeddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gynllun Ymateb Covid-19. Dros y flwyddyn, mae'r risgiau Covid-19 wedi lleihau gyda'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn yn un lle nad oes risgiau ar y gofrestr risg Covid. Yn rhannol, mae hyn yn adlewyrchu'r trosglwyddiad o ymateb brys un plismona mewn amgylchfyd Covid.

a. Yn ystod 2021-2022, mae Covid-19 wedi parhau i fod yn berthnasol i arferion gweithio'r sefydliad gan eu trawsnewid yn Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Heddlu Gogledd Cymru wrth hwyluso cadw pellter a mesurau iechyd cyhoeddus eraill. Ar ben hynny, mae gwneud penderfyniadau gweithredol o fewn y gwasanaeth heddlu wedi parhau i gael ei arwain gan y strwythurau llywodraethu a sefydlwyd tuag at ddiwedd 2019-2020. Mae'n rhoi cyfeiriad eglur ar gyfer gwneud penderfyniadau gan gynnwys goruchwylio galw, gallu a phwysau gallu a grëwyd gan Covid-19. Er mwyn sicrhau bod eglurder ynghylch trefniadau llywodraethu yn cael eu cadw yn ystod Covid-19 cyhoeddodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd gynllun ymateb Covid-19 2020-2021 ym mis Mai 2020 gan sicrhau bod atebolrwydd clir yn parhau. Sefydlwyd y Bwrdd Cynllunio ac Adfer Strategol er mwyn rheoli effaith Covid-19 ar gynllunio strategol tymor hir yr heddlu. Wedi'i gytuno yn fforymau llywodraethu'r Heddlu, nodwyd ym Mwrdd Cyd

Lywodraethu mis Mawrth 2022 y gallai'r bwrdd gael ei ddigomisiynu gan fod y gwaith wedi'i gynnwys yn elfennau 'Busnes fel arfer' y strwythur Llywodraethu. Mae'n ymddangos bod hyn yn dangos bod y strwythur Llywodraethu yn parhau i gael ei graffu a'i herio. Os nad yw bellach yn bodloni anghenion y sefydliad caiff ei ddigomisiynu lle bo'n briodol. Yn ychwanegol at y strwythur Llywodraethu, mae arferion gweithio penodol a gymhellir gan Covid-19 bellach wedi'u ffurfioli. Yn ystod 2021-22, gwnaeth yr heddlu gyflwyno a chytuno ar bolisi gweithio Hyblyg gan greu fframwaith eglur ar gyfer arferion gweithio hyblyg yr Heddlu.

b. Yn fwy diweddar mae arolygon HMICFRS sy'n archwilio effeithiolrwydd y broses o wneud penderfyniadau yn ystod Covid-19 wedi'u cyhoeddi ynghyd â sawl adolygiad arall penodol a fydd yn edrych ar effeithiolrwydd y Llywodraethu a gwneud penderfyniadau mewn meysydd eraill. Mae HMICFRS yn chwarae rhan allweddol wrth hysbysu'r Prif Gwnstabl, y Comisiynydd a'r cyhoedd am effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd eu grymoedd ac, wrth wneud hynny, hwyluso atebolrwydd SCHTh i'r cyhoedd. Er bod Covid-19 wedi cael effaith aflonyddgar ar y gwaith a wnaed gan HMICFRS, mae'r heddlu wedi parhau i ganolbwyntio ar y meysydd i'w gwella a nodwyd mewn arolygiadau cynharach. Gwnaeth HMICFRS beth gwaith arolygu yn ystod 2021-22 gyda'r allbynnau a hysbyswyd i'r fforymau llywodraethu mewnol priodol a'r Cydbwyllgor am adolygiad annibynnol. Fel rhan o broses barhaus, gwnaed asesiad PEEL (effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chyfreithlondeb yr heddlu) ym mis Mehefin 2022. Hysbysir am yr adolygiad hwn eto. Disgwylir y cyhoeddir yr adroddiad ym mis Hydref 2022. Adolygir, olrheinir a monitrir unrhyw ganfyddiadau drwy Lywodraethu'r Heddlu gyda'r Cydbwyllgor hefyd yn derbyn adroddiadau rheolaidd drwy raglen waith y CA.

c. Nododd 2020-21 y flwyddyn gyntaf i'r heddlu gynnal hunanasesiad o ran Cod Ymarfer Rheoli Ariannol CIPFA (FM). Yn ystod 2021-22, gwnaeth yr Heddlu ymgymryd â hunanasesiad dilynol. Daeth yr asesiad i'r canlyniad fod y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cydymffurfio gyda'r Cod Rheoli Ariannol. Cyfeirir ymhellach yn yr adrannau dilynol. Tra roedd yr asesiad yn canolbwyntio ar gydymffurfio, mae unrhyw feysydd gwelliant parhaus yn mynd rhagddynt gyda llaw i'r llys. Roedd gweithgaredd Rheoli Mewnol – yn bennaf ar ffurf rhaglen Archwilio Mewnol TIAA – hefyd yn gallu symud ymlaen yn bennaf drwy ddull cyflawni o bell gydag archwiliadau o bell neu hybrid yn ymddangos fel eu bod yn gweithredu'n effeithiol ar gyfer TIAA a'r Heddlu ei hun.

d. Yn 2021-22, mae gwaith wedi'i wneud ynghylch Cynllunio a Chadernid Parhad Busnes y tu hwnt i effaith benodol Covid-19 gyda'r gwaith hwn yn parhau i gael ei wneud ar draws yr Heddlu.

2. Diben a chwmpas y cyfrifoldeb dros y Fframwaith Llywodraethu

2.1. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gyfrifol am sicrhau bod eu busnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, y cedwir cyfrif cywir ohono ac y caiff ei ddefnyddio'n effeithiol, yn effeithlon ac yn ddarbodus. Mae arnynt ddyletswydd hefyd i benderfynu ar sicrhau gwelliant parhaus yn y modd y caiff eu swyddogaethau eu harfer.

2.2. Wrth gyflawni eu cyfrifoldebau cyffredinol, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl hefyd yn gyfrifol am sefydlu trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu eu busnes ac i'w cynorthwyo i arfer eu swyddogaethau, sy'n cynnwys sicrhau bod system reoli fewnol gadarn yn cael ei chynnal trwy gydol y flwyddyn a bod trefniadau yn eu lle i reoli risg. Mae'r trefniadau ar gyfer rheolaeth ariannol yn cydymffurfio'n bennaf â gofynion llywodraethu cyhoeddiad CIPFA Rôl Prif Swyddogion Ariannol mewn Plismona a Chod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref ar gyfer Heddluoedd Cymru a Lloegr ac Awdurdodau Tân ac Achub a grëwyd o dan adran 4A Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004 (diwygiwyd yn 2018).

2.3. Mae'r datganiad hwn yn egluro sut mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion y Fframwaith CIPFA/SOLACE: Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol a ddiweddarwyd yn 2016 ac sydd hefyd yn diwallu gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 fel y'i newidiwyd, mewn perthynas â datganiad o reolaeth fewnol â chyhoeddiad y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

2.4. Mae’r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau a phrosesau, diwylliant a gwerthoedd sy'n cyfarwyddo a rheoli'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a’r Prif Gwnstabl. Mae hefyd yn cynnwys gweithgarwch y mae'n atebol iddo, yn ymgysylltu ag o ac arwain ei gymunedau ag o. Mae’r fframwaith yn galluogi’r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a’r Prif Gwnstabl i fonitro cyflawniad yr amcanion strategol ac ystyried a yw’r amcanion hynny wedi arwain at gyflawni gwasanaethau priodol a chost effeithiol ac wedi cyflawni gwerth am arian.

2.5. Mae’r system reoli mewnol yn rhan allweddol o’r fframwaith sydd wedi ei gynllunio i reoli risg at lefel resymol a rhagweledol. Ni all atal yn gyfan gwbl y risg o fethu â chyflawni polisïau, nodau ac amcanion; ni all ond darparu sicrwydd rhesymol, nid diamod, o effeithiolrwydd. Mae’r system o reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sydd wedi’i dylunio i adnabod a blaenoriaethu’r risgiau o safbwynt cyflawniad nodau ac amcanion y sefydliad ac i werthuso pa mor debygol yw hi y bydd y risgiau hynny'n troi’n realiti a beth fyddai eu heffeithiau, a’u rheoli’n effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd.

2.6. Mae'r fframwaith llywodraethu wedi bod yn ei le drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 a hyd at gymeradwyaeth y Datganiad Cyfrifon. Mae hunanasesiad mwy ffurfiol o'i effeithlonrwydd a'i effeithiolrwydd yn cael ei ddatblygu o dan oruchwyliaeth y Bwrdd Cyd Lywodraethu. Ceir cadarnhad ysgrifenedig o ddigonolrwydd y trefniadau Llywodraethu gan Archwilio Mewnol fel rhan o'u barn archwilio flynyddol. Fodd bynnag, roedd meysydd Llywodraethu Corfforaethol a Rheoli Risg yn destun craffu a herio parhaus drwy'r Bwrdd Cyd Lywodraethu a'r Cydbwyllgor Archwilio yn ystod 2021-2022. O ganlyniad, mae'r ymdriniaeth yn y ddwy ardal wedi datblygu gyda gwaith pellach arfaethedig ar gyfer 2022-2023 ac yna'n cael ei ddatblygu a'i fonitro. Amlinellir strwythur Llywodraethu lefel uchel yr heddlu isod ar ffurf diagram:

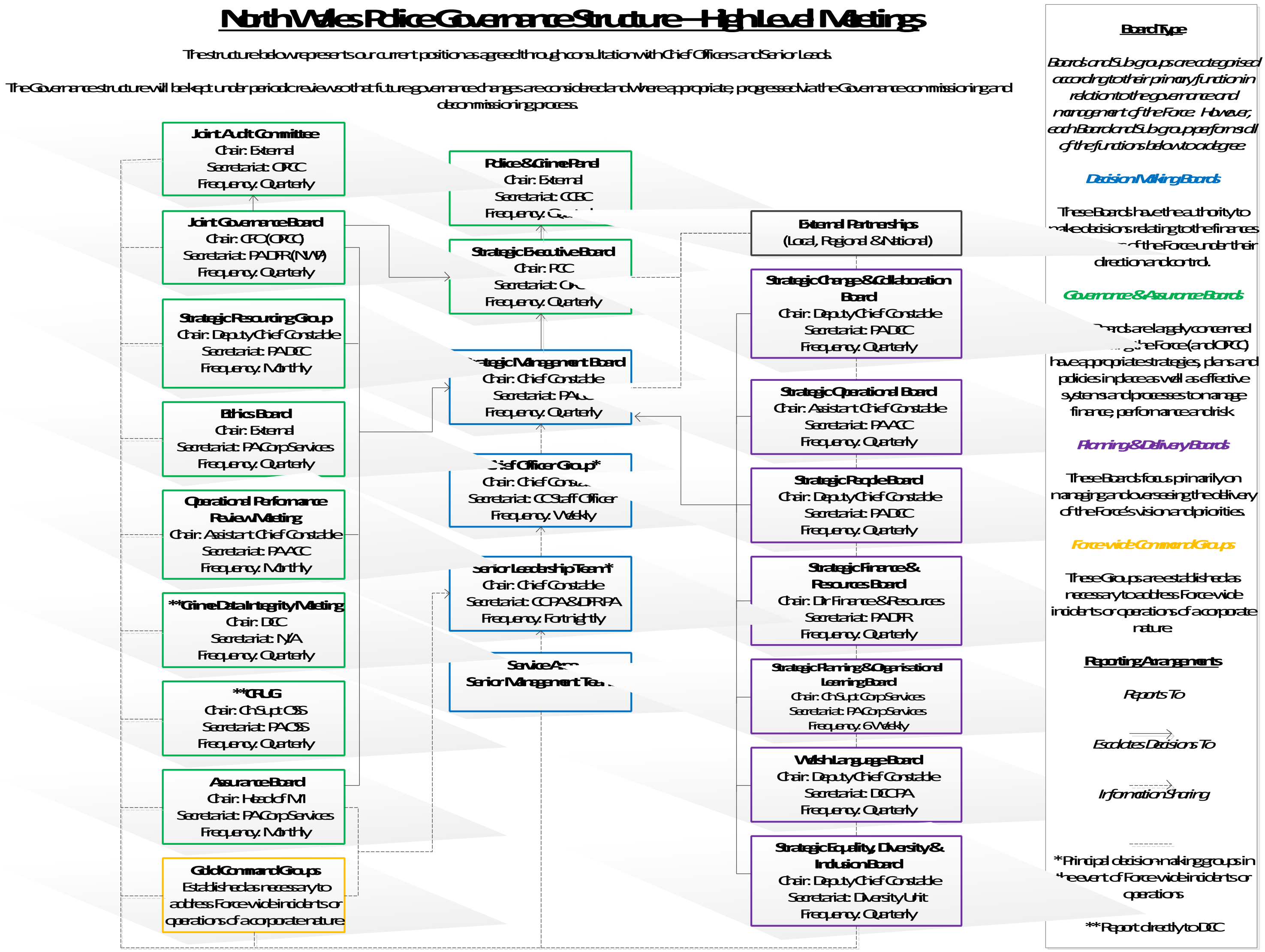

Strwythur Llywodraethu Heddlu Gogledd Cymru, Gwasanaethau Corfforaethol

3. Egwyddorion Llywodraethu Da CIPFA a'r Cod Rheolaeth Ariannol

Mae'r Fframwaith CIPFA/SOLACE: Cyflwyno Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol yn gosod saith egwyddor o lywodraethu da sy'n gweithredu fel sylfaen i drefniadau llywodraethu effeithiol er mwyn sicrhau bod y deilliannau a fwriadwyd ar gyfer rhanddeiliaid yn cael eu diffinio a'u cyflawni

Nodir trefniadau sy'n benodol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn y saith egwyddor isod:

Mae'r adrannau sy'n dilyn, yn adolygu'r trefniadau sydd ar waith ar draws yr heddlu a'u digonolrwydd, gan groesgyfeirio'r adrannau a amlinellir ar y diagram uchod.

At hynny (ac yn rhannol yn cyflawni camau a nodwyd yng nghynllun gweithredu blaenorol AGS) yn ystod 2020-21, cynhaliodd yr Heddlu hunanasesiad yn erbyn Cod Rheoli Ariannol CIPFA am y tro cyntaf. Adolygwyd a diweddarwyd yr asesiad yn ystod 2021-22 a hysbyswyd y Cydbwyllgor Archwilio ar 8 Rhagfyr 2021. Mae'r cod yn darparu canllawiau i gefnogi rheolaeth ariannol dda a chynaliadwy mewn awdurdodau lleol (a chyrff dynodedig eraill megis plismona) i'w cefnogi i ddangos eu cynaliadwyedd ariannol. Amlinellir elfennau allweddol y cod yr aseswyd safbwynt yr Heddlu yn eu herbyn isod.

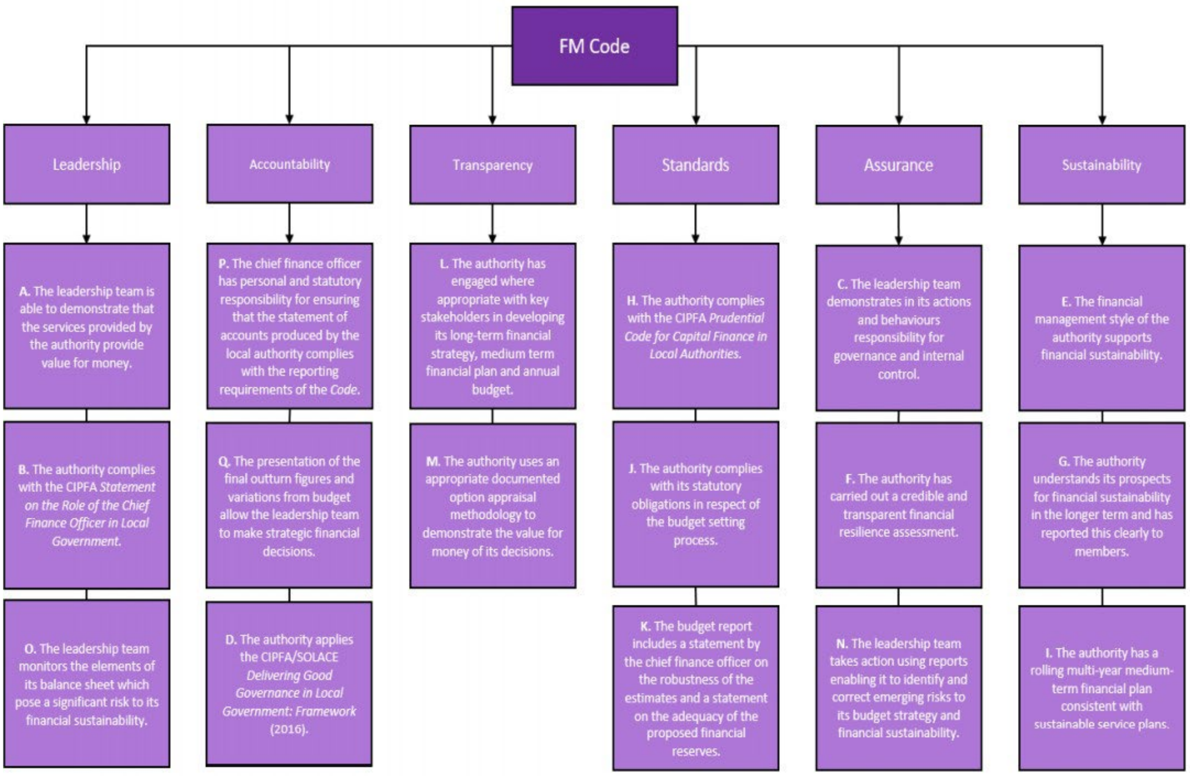

Cod Rheolaeth Ariannol: Ymarferoldeb Cydymffurfio, CIPFA

Adroddwyd ar ganfyddiadau'r asesiad hwn i ddechrau i'r Cyd-fwrdd Llywodraethu ac wedyn i'r Cydbwyllgor Archwilio gyda chanfyddiadau perthnasol yn ymwneud â'r trefniadau a oedd ar waith hefyd y cyfeirir atynt yn yr adrannau i'w

dilyn. Mae'r ddau hunanasesiad wedi dod i'r casgliad fod gofynion y Cod Rheolaeth Ariannol yn cael eu bodloni. Ar ben hynny, mae adroddiad blynyddol y Cydbwyllgor yn cynnwys ceisio sicrwydd cydymffurfiaeth gyda'r Cod Rheolaeth Ariannol ac arwain gwelliannau pellach mewn cyflwyniad ariannol er mwyn cynorthwyo dealltwriaeth, fel meysydd ar gyfer ei gynllun ymlaen 2022/23.

3.1. Moeseg ac Uniondeb

Mae prosesau corfforaethol mewn lle i gefnogi egwyddorion craidd moeseg a gonestrwydd megis Protocol Plismona 2011 sy'n gofyn i bawb gydymffurfio â'r saith egwyddor o fywyd cyhoeddus (egwyddorion Nolan). Yn ogystal, mae Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref yn gofyn i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl sicrhau bod llywodraethu da wedi'i fewnosod o fewn y sefydliadau ac mae Cod Moeseg y Coleg Plismona yn gosod y safonau ymddygiad a ddisgwylir ar gyfer pawb sy'n gweithio ym maes plismona.

Cod ymddygiad y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chod Moeseg y Prif Gwnstabl sydd mewn lle sy'n gosod sylfaen i'r safonau disgwyliedig o ran ymddygiad. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl bolisïau a gweithdrefnau a rheoliadau mewn lle sy'n cydymffurfio â'r gyfraith ac yn cyd-fynd â'r safonau moeseg priodol a safonau ymddygiad proffesiynol. Mae ystyriaethau moesegol yn rhan o unrhyw benderfyniadau busnes a wneir ac fe'u gosodir o fewn polisïau gweithredol o fewn y ddau sefydliad.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Bolisi Gwrth Dwyll a Llygredigaeth a threfniadau chwythu chwiban mewn lle sy'n rheoli'r risg o dwyll a llygredigaeth yn effeithiol. Cynhelir a diweddarir prosesau ar gyfer datgan diddordeb a chofrestrfeydd ar gyfer rhoddion a lletygarwch yn ôl yr angen. Gwnaeth y Cydbwyllgor Archwilio a'r Panel Heddlu a Throsedd ryddhau holl swyddogaethau'n llawn yn y cyhoeddiad CIPFA perthnasol ar gyfer Cydbwyllgorau Archwilio. Mae Cylch Gorchwyl y Cydbwyllgor Archwilio i'w weld ar wefan Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd.

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd weithdrefnau mewn lle ar gyfer derbyn adborth am blismona yng Ngogledd Cymru, a phenderfyniadau a wneir gan neu ar ran y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'i swyddogion. Mae ganddo hefyd weithdrefnau mewn lle ar gyfer trin cwynion am y Prif Gwnstabl. Yn ogystal, mae'r Panel Heddlu a Throsedd yn cyflawni eu dyletswyddau o ran cwynion a wneir am y Comisiynydd Heddlu a Throsedd fel yr amlinellir yn Neddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol.

Er mwyn sicrhau bod materion moesegol a cyfyng-gyngor sy'n digwydd ar bob lefel yn cael eu hystyried a'u trafod yn briodol, mae Strwythur Llywodraethu'r Heddlu yn cynnwys Pwyllgor Moeseg gyda gwahoddiad agored i Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd fod yn bresennol. Gellir cyflwyno cyfyng-gyngor moesegol yn ddienw drwy safle Mewnrwyd yr Heddlu neu drwy e-bost a chyhoeddir crynodeb o ganfyddiadau'r Pwyllgor ar safle Mewnrwyd yr Heddlu ochr yn ochr â chael eu hadrodd i Uwch Reolwyr drwy'r strwythurau Llywodraethu i'w hystyried a'u myfyrio ymhellach yn ôl y gofyn.

Yn ystod 2021-22, wrth fynd ar drywydd arfer da, penodwyd cadeirydd annibynnol newydd i'r Pwyllgor Moeseg. Ar ben hyn, sefydlwyd fframwaith llywodraethu er mwyn goruchwylio a chraffu ar y goblygiadau moesegol sy'n gysylltiedig ag unrhyw ddefnydd o Algorithmau neu Wneud Penderfyniadau Awtomatig yn yr Heddlu hefyd gyda llwybr adrodd priodol drwy'r strwythurau Llywodraethu a sefydlwyd. Mae adroddiad blynyddol y Cydbwyllgor yn cynnwys canolbwyntio ar waith y pwyllgor moeseg a datblygu gwaith y Cydbwyllgor er mwyn cynorthwyo'r maes hwn, fel maes ar gyfer ei gynllun ymlaen 2022/23.

Roedd 2021-22 yn flwyddyn hefyd o graffu cyhoeddus sylweddol o ran Moeseg ac Uniondeb i bob heddlu yng Nghymru a Lloegr gyda'r materion hyn yn ymddangos yn rheolaidd ar agenda cyfarfodydd strategol o fewn strwythur Llywodraethu'r heddlu. Yn ystod y flwyddyn, gwnaeth yr heddlu hefyd ystyried ei lefelau buddsoddi yn ei Adran Safonau Proffesiynol fel rhan o'r rownd cynllunio sefydliadol, dyrannu cyrchu dros dro mewn blwyddyn a chydnabod angen am dwf yng nghynlluniau ariannol 2022-23. Ar ben hyn, adolygodd yr heddlu ei weithdrefnau Fetio ac mae'n parhau i fonitro'r rhain o ran canllawiau cenedlaethol. Yn fwy diweddar, mae'r heddlu wedi buddsoddi adnoddau ychwanegol i fetio er mwyn cynyddu'r gallu sydd ar gael er mwyn cyflawni ei ddyletswyddau.

3.2. Didwylledd ac Ymgysylltiad Rhanddeiliaid

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn hyrwyddo diwylliant agored a thryloyw ar draws y sefydliad i sicrhau bod gwasanaethau'n bodloni gofynion pobl. Mae holl bapurau a chofnodion cyfarfodydd cyhoeddus yn cael eu cyhoeddi ar y wefan ynghyd ag unrhyw benderfyniadau a wneir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd. Derbyniodd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd wobr tryloywder CoPaCC (Cymharu Comisiynwyr Heddlu a Throsedd) am bum mlynedd yn olynol gyda'r dystysgrif olaf wedi'i rhoi ym mis Awst 2021. Mae'r gwerthusiad diweddaraf yn asesu nid yn unig a yw'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn cyhoeddi gwybodaeth ar y wefan, ond hefyd a ellir dod o hyd iddo a'i gyrchu'n hawdd.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn atebol i drigolion Gogledd Cymru i ddarparu gwasanaeth heddlu sy'n effeithlon ac yn effeithiol i drigolion Gogledd Cymru. Mae'r Prif Gwnstabl yn atebol i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd i sicrhau bod gwasanaeth heddlu effeithiol yn cael ei ddarparu i drigolion Gogledd Cymru.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth ynglŷn â gwaith a chyflawniadau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn rheolaidd ynghyd â bodlonrwydd defnyddwyr, gan gynnwyd cyhoeddi Cynllun Heddlu a Throsedd ac Adroddiad Blynyddol.

Mae strategaeth ymgynghori ac ymgysylltu mewn lle i sicrhau bod ein gwasanaethau'n ymatebol i faterion sy'n cael eu codi. Rydym yn cynnal arolygon yn rheolaidd i fwydo gwybodaeth i ddarpariaeth ein gwasanaeth ac i gynorthwyo i ddatblygu ein blaenoriaethau a'n hamcanion. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau ymgynghori mewnol ac allanol mewn lle a ddefnyddir i fwydo gwybodaeth ac i wella gwasanaethau. Daeth TIAA (yr archwilydd mewnol) i'r casgliad adolygiad o gyfathrebiadau corfforaethol ar gyfer y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu ym mis Mehefin 2020, a aseswyd fel sicrwydd "rhesymol", a chanfuwyd *bod trefniadau cynhwysfawr ar waith i sicrhau bod strategaethau Cyfathrebu Mewnol ac Allanol ar gyfer yr Heddlu a'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn effeithiol.*

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn gweithio mewn partneriaeth ac mewn cydweithrediad â sefydliadau eraill er mwyn cyflawni amcanion cytûn. Maent yn sicrhau bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n effeithiol ac yn bodloni gofynion y sefydliadau. Caiff trefniadau partneriaeth a chydweithredu sydd ar waith eu monitro a'u hadolygu'n gyson er mwyn sicrhau bod perfformiad yn cael ei gyflawni a bod amcanion yn cael eu cyflawni a bod ymgysylltu â rhanddeiliaid hefyd yn nodwedd o'n proses recriwtio ar gyfer swyddi uwch.

Mae gennym swyddogaeth craffu, wedi'i gefnogi gan dystiolaeth a dadansoddiad data, i herio'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau mewn modd adeiladol, gan gynnwys y rhai hynny sy'n gweithio mewn partneriaeth â'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'r holl benderfyniadau allweddol a wneir yn cynnwys effaith ariannol, effaith gyfreithiol, effaith ar gydraddoldeb ac asesiad risg gyda'r strwythurau Llywodraethu ar waith gan ddarparu amlygrwydd o'u cylch ac roedd hyn yn parhau i fod yn wir yn ystod 2021-22. Cyhoeddir penderfyniadau'r Comisiynydd ar ei wefan, ac fe'u rhoddir hefyd i'r Panel Heddlu a Throsedd. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn mynychu pwyllgorau craffu awdurdodau lleol yn aml. Darperir gwaith craffu pellach gan y Cydbwyllgor Archwilio. Mae'n rhoi ffocws annibynnol a lefel uchel ar y trefniadau archwilio, sicrwydd ac adrodd sy'n sail i lywodraethu da a safonau ariannol gyda phapurau pwyllgor yn cael eu cyhoeddi ar wefan y Comisiynydd. Yn ystod 2019-2020 gwnaed gwaith i ddatblygu perthnasedd a phriodoldeb y wybodaeth a ddarparwyd i'r Cydbwyllgor Archwilio a aeth hyn ymlaen ymhellach yn ystod 2020-2021 a 2021-2022. Darparwyd gwaith craffu a herio annibynnol gan y pwyllgor archwilio mewn nifer o feysydd gan gynnwys deall ein datganiadau ariannol; craffu ar benderfyniadau allweddol a wneir mewn perthynas â risgiau corfforaethol allweddol (fel uwchraddio Gorchymyn a Rheoli); cynnydd rhaglen gyfalaf yr heddlu ac mewn perthynas â ffrydiau gwaith digidol parhaus yr Heddlu gan gynnwys y ffrwd waith sy'n gyfrifol am ddatblygu ei model gweithredu targed TGCh yn y dyfodol. Nodir meysydd pellach sy'n cael eu canolbwyntio yn adroddiad blynyddol y Cydbwyllgor Archwilio sy'n amlinellu cynllun ymlaen ar gyfer y flwyddyn ganlynol. Mae'r cydbwyllgor yn cynnwys sesiwn agored a sesiwn gaeedig gyda'r cyfarfodydd gosod agenda a chyfarfodydd y Cydbwyllgor eu hunain yn cael eu defnyddio er mwyn sicrhau bod y tryloywder priodol yn digwydd yn y cyfarfodydd.

Rôl Prif Weithredwr i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yw rôl y Swyddog Monitro ac mae trefniadau i gofnodi unrhyw gyngor proffesiynol angenrheidiol ar gyfer meysydd arbenigol.

Yn ogystal, gwnaeth Prif Swyddogion Ariannol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gydymffurfio â datganiad CIPFA sef 'the Role of the Chief Financial Officer in Policing'.

3.3. Diffinio Canlyniadau

Bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl, fel rhan o'r broses cynllunio strategol, yn datblygu strategaethau a chynlluniau ysbrydoledig sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau, sy'n gynaliadwy ac yn ystyried lefel yr adnoddau angenrheidiol i'w cyflawni'n ddigonol.

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd yn gosod yr amcanion heddlu a throsedd ac mae'r rhain yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Heddlu a Throsedd. Mae'r Cynllun Heddlu a Throsedd wedi ei drosglwyddo i'r cyhoedd trwy'r wefan a

thrwy nifer o weithgareddau ymgysylltu. Ceir crynodeb cyflawni yn y daflen treth gyngor a anfonwyd i bob cartref, naill ai ar ffurf electronig neu drwy'r post. Ceir crynodeb isod:

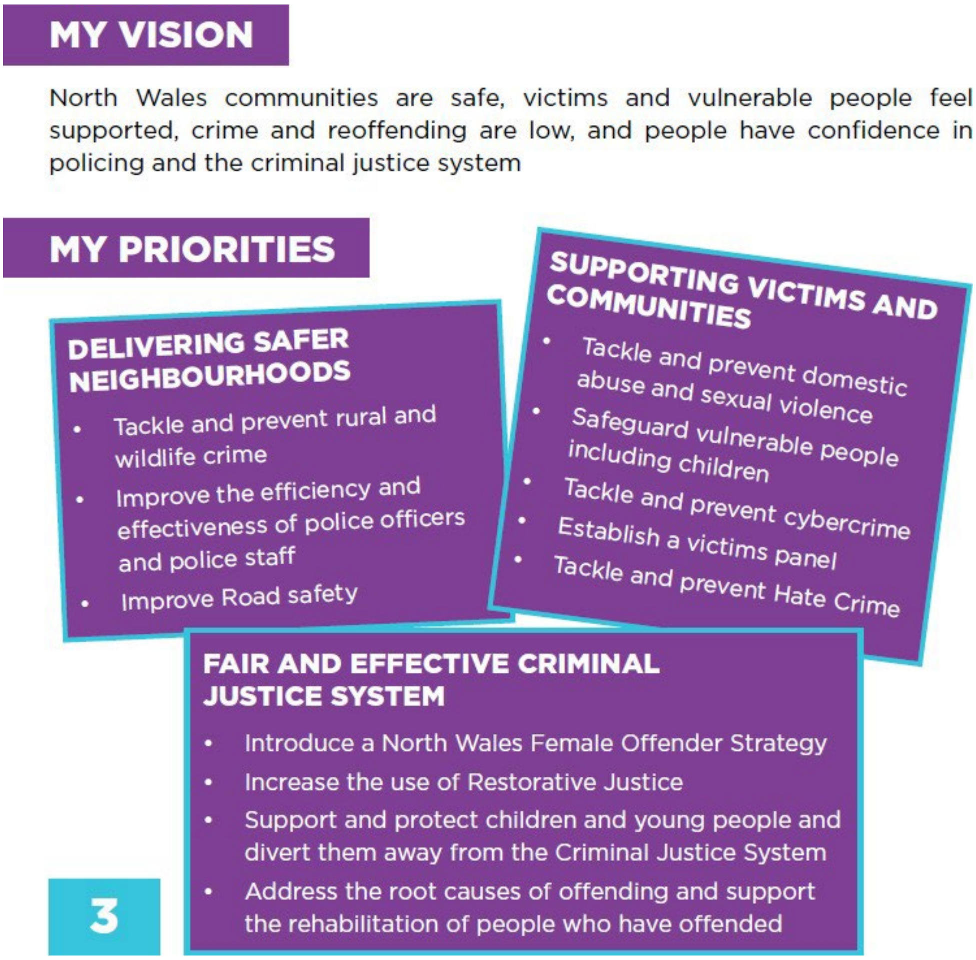

MY VISION

North Wales communities are safe, victims and vulnerable people feel supported, crime and reoffending are low, and people have confidence in policing and the criminal justice system

MY PRIORITIES

DELIVERING SAFER NEIGHBOURHOODS

- Tackle and prevent rural and wildlife crime
- Improve the efficiency and effectiveness of police officers and police staff
- Improve Road safety

SUPPORTING VICTIMS AND COMMUNITIES

- Tackle and prevent domestic abuse and sexual violence
- Safeguard vulnerable people including children
- Tackle and prevent cybercrime
- Establish a victims panel
- Tackle and prevent Hate Crime

FAIR AND EFFECTIVE CRIMINAL JUSTICE SYSTEM

- Introduce a North Wales Female Offender Strategy
- Increase the use of Restorative Justice
- Support and protect children and young people and divert them away from the Criminal Justice System
- Address the root causes of offending and support the rehabilitation of people who have offended

3

Datblygwyd yr amcanion, blaenoriaethau ac opsiynau ariannol heddlu a throsedd o weledigaeth y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a dadansoddiad ar y cyd o'r canlynol:

- Asesiad o'r trosedd a'r lefel gwasanaeth sy'n ofynnol
- Ymgynghoriad gyda phobl leol
- Ymgynghoriad gyda phartneriaid
- Ymgynghoriad rhwng y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl
- Canfyddiadau archwiliad allanol ac adolygiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru a HMCIFRS
- Asesu Risg

Gan ystyried newid CHTh yn ystod 2021-22, gweithiodd SCHTh a'r Heddlu gyda'i gilydd er mwyn sicrhau fod amcanion y Cynllun Heddlu a Throsedd presennol yn cael eu dilyn wrth i Gynllun Heddlu a Throsedd y Comisiynydd newydd gael ei ddatblygu a'i gyhoeddi yn y pen draw. Wedi'i graffu a'i gymeradwyo yn y Panel Heddlu a Throsedd, mae'r cynllun newydd hwn yn rhoi'r cyfeiriad strategol i'r heddlu.

Caiff amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd eu cyfeirio a'u darparu gan y Prif Gwnstabl, ac yn ei dro, gan y Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB) yn ystod y flwyddyn. Dyrennir adnoddau yn erbyn y cynllun fel rhan o broses gynllunio strategol flynyddol yr Heddlu sy'n ystyried gofynion galw ac adnoddau yn erbyn pob ardal gan ystyried asesiadau galw manwl (drwy Ddatganiad Rheoli'r Gweithlu) ac yna mae'r Heddlu yn monitro perfformiad yn erbyn ei gyflawni gan ddefnyddio ei fframwaith Cerdyn Sgorio Cytbwys. Caiff cyflawniad y Comisiynydd ei fonitro a'i hysbysu o fewn yr Adroddiad Blynyddol, y Datganiad o Gyfrifon a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Y Bwrdd Gweithredol Strategol (SEB) ydy'r fforwm cyhoeddus ar gyfer craffu'r Prif Gwnstabl gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ac mae cofnodion gweithredu pob cyfarfod yn cael eu cyhoeddi. Mae swyddogaethau ychwanegol y Bwrdd yn cynnwys:

- Gwneud penderfyniadau fel bo'r angen gan y Cynllun Llywodraethu, i'w cymryd ar y cyd gyda'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl; a
- Datblygu cynigion ar gyfer cyflawni amcanion heddlu a throsedd y Comisiynydd fel y nodir yn y Cynllun

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol (SEB) a'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB) yn craffu ar berfformiad gweithredol ac ariannol, darpariaeth gwasanaeth a chyflawniad o'r amcanion heddlu a throsedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB). Mae'r byrddau hyn wedi parhau i gyfarfod ar yr amlder arferol – er gwaethaf effaith Covid-19 – gyda chyfarfodydd yn cael eu cynnal o bell gan ddefnyddio technoleg briodol i sicrhau eu bod yn digwydd.

3.4. Pennu Ymyriadau

Er mwyn sicrhau ein bod yn cyflawni'r deilliannau a fwriadwyd yn y modd gorau posibl, bydd y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod trefniadau digonol mewn lle i ddarparu gwasanaethau sy'n dangos effeithlonrwydd a gwerth am arian.

Cynhelir cynlluniau adnoddau manwl yn flynyddol ac maent yn cael eu cyhoeddi yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig. Mae'r risg hon yn asesu gofynion adnoddau yn seiliedig ar ragdybiaethau priodol i alluogi'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl i flaenoriaethu galwadau cystadleuol am wasanaethau.

Mae'r cylch cynllunio strategol a gweithredol blynyddol yn ystyried y lefel ddisgwyliedig o adnoddau sy'n ofynnol ac yn nodi lle mae angen arbedion a gostyngiadau. Ysbrydolir hyn hefyd gan Ddatganiad Rheoli'r Heddlu sy'n ystyried y

galw mae'r heddlu'n ei wynebu rŵan ac yn y dyfodol, yr adnoddau, y risgiau cysylltiedig a'r broses Cynllunio Adnoddau Blaenoriaethol, a gyflwynwyd yn 2019-2020 (ar gyfer cyllideb 2020-2021) fel galluogwr ar gyfer gwneud penderfyniadau ysbrydoledig ac a burwyd mewn rowndiau cynllunio wedi hynny. Mae'r adnoddau, yr arbedion a'r twf yn cael eu hasesu gan risg ac mae cyflawni'r holl gynlluniau a ffrydiau gwaith yn cael ei fonitro drwy'r Bwrdd Rheoli Strategol sy'n cael ei gadeirio gan y Prif Gwnstabl. Roedd effaith Covid-19 yn golygu bod angen addasu'r dull o Gynllunio Strategol ar gyfer blwyddyn ariannol 2021-2022 er mwyn hwyluso'r ffyrdd newydd o weithio. Felly sefydlwyd dull symlach, ond eto'n gadarn, gyda phwyslais ar gynllunio busnes yn cael ar gyfer pob maes. Parhawyd gyda hyn yn ystod 2021-2022 (cynllunio ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23) gyda'r broses gynllunio mewn lle da er mwyn ymdrin â setliad 3 blynedd a gyhoeddwyd yn hydref 2021.

Mae byrddau prosiect mewn lle sy’n monitro gweithrediad a chyflawniad unrhyw fentrau neu gynlluniau a gytunir. Sefydlir y rhain i gefnogi penderfyniadau cadarn er mwyn cyflawni'r canlyniadau gofynnol gyda rhaglenni fel Trawsnewid Digidol a Thrawsnewid y Gweithlu yn hanfodol i gyflawni strategaethau sefydliadol yn gyffredinol. Mae gwneud penderfyniadau wedi'i ddatganoli er mwyn galluogi gweithrediad hyblyg ac ymatebol a gwell deilliannau. Caiff atebolrwydd ei gyflawni drwy'r strwythur a'r prosesau llywodraethu sydd ar waith gyda chamau gweithredu a phenderfyniadau wedi'u cofnodi'n glir mewn cyfarfodydd ac a symudwyd ymlaen yn ystod 2021-22.

Roedd pandemig Covid-19 yn golygu bod angen mabwysiadu trefniadau gweithio ystwyth yn gyflym, ac mae llawer o staff a swyddogion wedi gallu gweithio gartref ers dechrau cyfnod y cyfyngiadau symud. Roedd gwaith i ganiatáu gweithio ystwyth eisoes ar y gweill, ac roedd prosesau a llywodraethu eisoes wedi'u hystyried yn ystod y cyfnod cynllunio. Roedd y cyfnod cyfyngiadau symud cyntaf, felly, yn gofyn am gyflymu'r prosiect yn hytrach na newid sylfaenol i'n cynlluniau, gyda threfniadau llywodraethu'n gweithio'n dda i raddau helaeth yn ystod y cyfnod pontio. Mae hyn yn parhau o hyd gydag adolygiadau cyson o'r trefniadau a roddwyd ar waith fel rhan o'r ffrwd waith Adfer. Yn ystod 2021-22, cyhoeddwyd polisi gweithio Hyblyg yr Heddlu, gan osod effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd arferion gweithio newydd yn ei hanfod i fusnes fel arfer. Roedd gweithio hyblyg hefyd yn amodol ar archwiliad TIAA yn ystod y flwyddyn, gyda'r adolygiad yn rhoi sicrwydd Sylweddol.

3.5. Datblygu Arweinyddiaeth

Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a’r Prif Gwnstabl strwythurau a rolau penodol o fewn y sefydliadau i alluogi arweinyddiaeth effeithiol. Caiff yn ei gefnogi gan y Canllaw Llywodraethu sy’n amlinellu’r rolau a’r cyfrifoldebau ac sy’n hanfodol er mwyn galluogi'r strategaethau a'r cynlluniau sydd mewn lle i gael eu gweithredu. Fel y crybwyllwyd uchod, adolygwyd a chymeradwywyd y Llawlyfr Llywodraethu gan y CHTh a'r Prif Gwnstabl ym mis Awst 2021 a mis Ebrill 2022.

Mae’r trefniadau llywodraethu wedi cael eu datblygu’n unol â Deddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011, Gorchymyn Protocol Plismona 2012 statudol, Cod Ymarfer Rheolaeth Ariannol y Swyddfa Gartref (FMCP) a chanllawiau presennol yn ymwneud â materion ariannol a llywodraethu sy'n parhau i fod ar waith. Mae strwythurau Llywodraethu'r Heddlu hefyd wedi cael eu craffu yn 2019-2020 fel rhan o'r adolygiad Llywodraethu, gyda'r gwaith hwnnw'n cael ei ddatblygu ymhellach yn 2021-2022 a'i oruchwylio'n rheolaidd gan y Bwrdd Cyd Lywodraethu.

Mae cynllun caniatâd cytûn mewn lle sy’n ffurfioli dyletswyddau a dirprwyo rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae’r strwythur llywodraethu yn cefnogi gweithrediad gweithgareddau a deilliannau a gynllunnir, ac mae strwythur cyfarfodydd mewn lle er mwyn sicrhau bod y deilliannau a gynllunnir yn cael eu cyflawni’n brydlon.

Ein pobl yw ein buddsoddiad mwyaf ac rydym yn sicrhau bod rhaglenni hyfforddi a datblygu aelodau a swyddogion ar gael er mwyn cadw gwybodaeth yn gyfredol, gan gynnwys unrhyw ofynion datblygiad proffesiynol. Mae ein prosesau recriwtio a chynllunio olyniaeth yn sicrhau ein bod yn penodi’r bobl iawn gyda'r sgiliau iawn i rolau o fewn y sefydliad. Roedd canolbwyntio ar ein cynnig lles, dysgu a datblygu i'n pobl yn parhau i fod yn faes canolbwyntio

allweddol yn ystod 2021-22 ac addasodd y timau mewnol eu modelau cyflawni o fewn yr Heddlu er mwyn sicrhau nad oedd y dysgu a'r datblygiad a gynigir yn cael eu peryglu oherwydd Covid-19.

Mae telerau ac amodau a bennir yn genedlaethol yn bodoli ar gyfer swyddogion a staff sydd â graddfeydd cyflog y cytunwyd arnynt a system gwerthuso swyddi ac mae gennym fframwaith rheoli perfformiad y mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn ei ddefnyddio i asesu perfformiad a mynd i'r afael ag unrhyw welliannau sydd eu hangen. Yn ogystal, ceir asesiadau blynyddol o effeithlonrwydd ar gyfer y Cydbwyllgor Archwilio.

3.6. Rheoli Risgiau a Monitro Cyflawniad

Mae rheoli risg a rheolaeth fewnol yn rhan hanfodol o'r system rheoli perfformiad yn y ddau sefydliad. Mae’r broses rheoli risg yn gosod sylfaen i’r trefniadau rheolaeth ariannol a’r prosesau llywodraethu ac yn hanfodol ar gyfer cyflawni'r deilliannau a fwriedir ac yn cefnogi ein gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru fwy diogel.

Mae'r isod yn cynrychioli'r 7R a'r 4T o reoli risg fel y nodwyd yn y trefniadau risg ISO31000 HGC yn dilyn y model hwn.

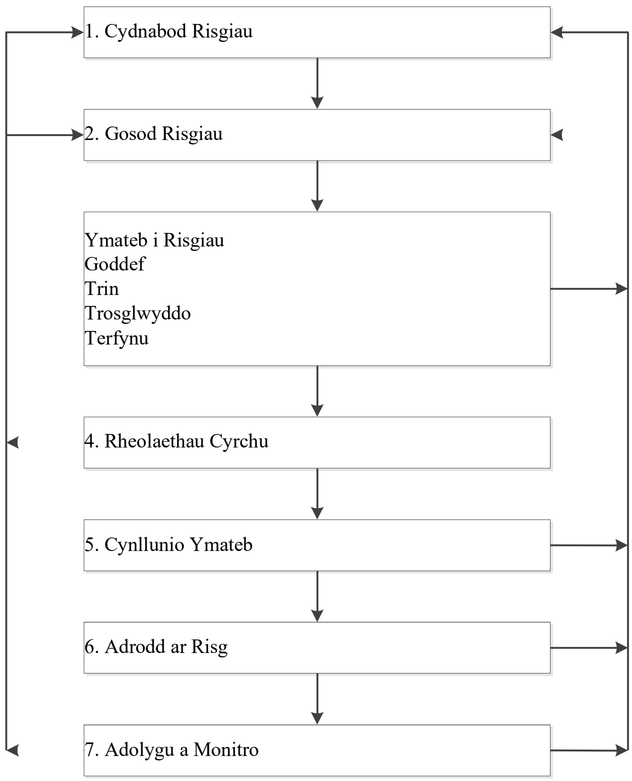

Mae diwylliant rheoli risg wedi’i wreiddio ar draws y sefydliad ar bob lefel sy'n parhau i gael ei ddatblygu. Mae cofrestrau risg corfforaethol ac ar gyfer meysydd unigol sy’n cydymffurfio â methodoleg genedlaethol gymeradwy ac sy’n cael eu hadolygu a’u diweddaru’n rheolaidd a’u riportio’n ôl yn eu cylch i bwyllgorau a byrddau ar draws y sefydliad. Mae rheoli risg yn eitem reolaidd ar yr agenda ar bob bwrdd allweddol ar draws yr Heddlu. Mae'r Cydbwyllgor Archwilio wedi parhau i roi her a chymorth i wella ein prosesau rheoli risg, gyda phrosesau'n cael eu datblygu yn ystod 2019-2020 – gan gynnwys dogfen Chwant Risg Ffurfiol – a datblygiad pellach yn mynd rhagddo ar gyfer 2020-2021 i gynnwys datblygu ein Fframwaith Sicrwydd Risg ymhellach. Roedd hyn yn cynnwys datblygu Mapio Sicrwydd fel cysyniad er mwyn gwella ein prosesau rheoli risg. Cafodd y ddogfen Chwant Risg ei adolygu a'i gryfhau hefyd fel rhan o'i adolygiad blynyddol yn 2020-21. Mae'r adolygiad diweddaraf o Chwant Risg bellach wedi digwydd yn 2022-23 gyda'r chwant yn cael ei adolygu, ei ddiwygio (yn ôl yr angen) a'i gytuno yng nghyfarfod Uwch Dîm Arweinyddiaeth y Prif Gwnstabl.

Mae ein cynlluniau, ein prosesau a'n polisïau yn cael eu llunio gan roi sylw dyledus i'r risgiau a nodwyd, gyda Datganiad Rheoli'r Heddlu yn cael ei ysbrydoli drwy asesiad MORILE ar gyfer pob maes o'r heddlu. Goruchwylir y maes yn bennaf gan y Bwrdd Sicrwydd. Mae fframwaith partneriaeth mewn lle i sicrhau bod unrhyw bartneriaethau'n cael eu rheoli'n briodol gan gynnwys rheoli risg. Mae'r rhaglen waith sy'n cynnwys y risgiau hyn yn cael ei datblygu ar y cyd gyda'r cydbwyllgor archwilio er mwyn sicrhau ei fod yn rhoi'r sicrwydd priodol angenrheidiol.

Mae risgiau strategol a'r broses rheoli risg yn cael eu goruchwylio a'u monitro gan y Cydbwyllgor Archwilio. Gall aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio adolygu pob risg er mwyn cael tryloywder. Yn ystod 2021-22, mae nifer o adroddiadau at wraidd y mater wedi'u gwneud er mwyn craffu ar benderfyniadau allweddol a chamau rheoli sy'n cael eu cymryd mewn perthynas â risgiau corfforaethol yr Heddlu. Mae adroddiadau at wraidd y mater wedi'u hymgymryd yn ystod y flwyddyn yn y meysydd canlynol: Rhaglen Gyfalaf, Iechyd a Diogelwch, Strategaeth Cyrchu TGCh, Trawsnewidiad Digidol, Rhaglen NEP a digonoldeb cyllid ariannol. Mae cynorthwyo datblygiad y fframwaith Risg yn parhau ar raglen waith 2022/23 y Cydbwyllgor Archwilio.

Mae'r Gwasanaeth Archwilio mewnol yn asesu addasrwydd ein rheoliadau mewnol ac yn adrodd yn llawn i'r Cydbwyllgor Archwilio annibynnol. Mae archwiliad mewnol ac allanol wedi archwilio ac adrodd ar gydymffurfiaeth â rheoliadau perthnasol a rheolaethau mewnol.

Mae'r Bwrdd Gweithredol Strategol a gadeirir gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Bwrdd Rheoli Strategol dan gadeiryddiaeth y Prif Gwnstabl yn craffu cyflawniad gweithredol ac ariannol, cyflawniad gwasanaeth a chyflawni amcanion yr heddlu a throsedd. Mae rhaglen ar gyfer cyflawni cynlluniau mewn lle trwy'r Bwrdd Cynllunio Strategol (SMB).

Mae holl bapurau a chofnodion y Cydbwyllgor Archwilio a Phanel y Comisiynydd Heddlu a Throsedd ar gael ar wefan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd.

Mae trefniadau effeithiol mewn lle i sicrhau bod data'n cael ei ddiogelu ac yn cael ei gasglu, ei ddefnyddio, ei storio a'i rannu mewn modd priodol. Mae'r holl ddata yn cydymffurfio â pholisïau cadw a gytunwyd ac mae'r cynllun dosbarthiad diogelwch ar waith trwy gydol yr heddlu. Mae Bwrdd Diogelwch Gwybodaeth sefydledig ar waith i fonitro trefniadau ac effeithiolrwydd gan gynnwys sicrhau bod Strategaeth, Polisi a Phroses i gyd wedi'u diffinio'n glir a bod unrhyw faterion cydymffurfio yn cael eu hysbysu amdanynt yn briodol. Mae unrhyw faterion cydymffurfio o bwys yn cael eu huwchgyfeirio, i ddechrau i'r bwrdd Cyllid ac Adnoddau Strategol sy'n derbyn adroddiad yn rheolaidd ar unrhyw bryderon neu faterion cydymffurfio.

Mae gan y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl bolisïau diogelu data a diogelwch gwybodaeth sy'n cael eu profi a'u cefnogi'n rheolaidd gyda rhaglen hyfforddi ar gyfer yr holl staff. Mae ein swyddogaeth Archwilio Mewnol a HMICFRS yn darparu craffu cyfnodol pellach yn y maes hwn.

Mae protocolau rhannu gwybodaeth rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl a chyda'n partneriaid.

3.7. Arddangos Atebolrwydd Effeithiol

Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn sicrhau bod y rhai sy'n gwneud penderfyniadau'n ymwneud â darparu gwasanaethau yn atebol iddyn nhw trwy'r prosesau sydd mewn lle yn y ddau sefydliad. Mae'r fframwaith Llywodraethu a'r fframwaith rheolaeth fewnol cysylltiedig yn darparu mecanwaith cadarn ar gyfer cadw golwg ar y penderfyniadau allweddol sy'n cael eu gwneud. Yn ystod 2020-21, cafodd dogfen ganllaw cyllideb yr Heddlu a dogfennau dirprwyaethau ariannol cysylltiedig eu diweddaru a'u datblygu gyda'r nod o sicrhau bod y dogfennau a gyhoeddwyd yn cyfateb i amgylchfyd a galwadau newidiol yr Heddlu. Adolygwyd a diweddarwyd y dogfennau newydd hyn yn ôl yr angen eto yn ystod 2021-22.

Defnyddir templedi adrodd safonol er mwyn sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei gofnodi mewn modd digonol a galluogi gwneud penderfyniadau effeithiol. Mae adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi a'i gyhoeddi sy'n asesu perfformiad yn erbyn y Cynllun Heddlu a Throsedd.

Mae gwefannau'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl yn cyhoeddi gwybodaeth sy'n berthnasol i'r cyhoedd a rhanddeiliaid, gan sicrhau bod y tryloywder sydd ei angen i sicrhau bod atebolrwydd allanol yn effeithiol mewn lle. Mae'r gwasanaeth archwilio mewnol yn adrodd i'r Cydbwyllgor Archwilio ac mae ganddo fynediad uniongyrchol at y Comisiynydd Heddlu a Throsedd, y Prif Gwnstabl a'r aelodau. Mae argymhellion ar gyfer gwelliannau i'r gwasanaeth yn cael eu gweithredu ac yn cael eu hadrodd i'r cydbwyllgor.

Cynhelir adolygiadau ac archwiliadau annibynnol ac allanol yn rheolaidd gan gyrff rheoleiddio ac mae'r adroddiadau'n cael eu cyhoeddi, ac unrhyw argymhellion a wneir yn cael eu gweithredu.

4. Adolygiad Effeithiolrwydd

4.1. Mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gyfrifoldeb am gynnal adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu yn flynyddol o leiaf, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol. Caiff yr adolygiad effeithiolrwydd ei ysbrydoli gan waith y rheolwyr gweithredol. Maent yn gyfrifol am ddatblygu a chynnal yr amgylchfyd llywodraethu. Caiff ei ysbrydoli hefyd gan adroddiad blynyddol y pennaeth archwilio mewnol a sylwadau a wneir gan archwilwyr allanol, y Panel Heddlu a Throsedd, y Cydbwyllgor Archwilio ac asiantaethau ac arolygiaethau adolygu eraill. Mae'r adolygiad Llywodraethu yn 2019-2020 wedi arwain at nifer o argymhellion. Hysbyswyd eu bod wedi'u gweithredu ym mis Awst 2021.

4.2. Mae Covid-19 yn ddi-os wedi effeithio ar drefniadau Llywodraethu'r Heddlu, ond nid mewn ffordd sydd wedi bod yn niweidiol i'w gadernid yn ystod 2020-21. Roedd hyn yn dangos yr angen i newid ac addasu'r strwythurau llywodraethu er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i gyd-fynd â gofynion y sefydliad. Mae technoleg wedi'i chroesawu i sicrhau bod llywodraethu mewnol wedi parhau i weithredu'n effeithiol ar draws y ddau sefydliad corfforaeth yn unig. At hynny, ac eithrio arolygiadau HMICFRS, mae fforymau craffu annibynnol sylfaenol y Cydbwyllgor Archwilio; y Panel Heddlu a Throsedd; y Pwyllgor Moeseg; y Rhaglen Archwilio Mewnol ac Archwilio Allanol i gyd wedi gallu craffu'n briodol, er, weithiau drwy fodel cyflawni gwahanol. Ailddechreuodd HMICFRS eu harolygon yn ystod 2021-22, gyda Heddlu Gogledd Cymru ar hyn o bryd yn mynd drwy ymweliadau cipolwg PEEL, gyda chyfnod o brofi realiti yn yr heddlu yn digwydd ym mis Mehefin a Gorffennaf 2022. Fel y crybwyllwyd yn gynharach yn y datganiad hwn, disgwylir i ganfyddiadau'r arolwg hwn gael eu hysbysu amdanynt ym mis Hydref 2022.

4.3. Yn unol â'r rheoliadau, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl wedi adolygu effeithiolrwydd ei wasanaeth archwilio mewnol. Y casgliad oedd bod y gwasanaeth wedi cydymffurfio'n llawn â holl safonau archwilio mewnol y sector cyhoeddus (PSIAS). Mae goruchwylio a sicrhau fod system archwilio Mewnol mewn lle yn rhan o gylch gorchwyl y Cydbwyllgor Archwilio.

4.4. Fel rhan o'n fframwaith llywodraethu ac i sicrhau ein bod yn adolygu ein trefniadau ar gyfer effeithiolrwydd, sefydlwyd Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd gennym, sy'n gyfrifol am fonitro'r trefniadau ar gyfer cydymffurfio a gwneud argymhellion ar gyfer datblygu'r trefniadau llywodraethu fel sy'n ofynnol. Mae cylch gorchwyl adolygu effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y fframwaith Llywodraethu yn parhau. Ond isod ceir amcanion llawn y Bwrdd Cyd Lywodraethu gyda'r cylch gorchwyl yn cael ei adolygu a'i gymeradwyo yng nghyfarfod mis Mawrth 22:

- Sicrhau adolygiad parhaus o ddigonolrwydd a phriodoldeb y trefniadau llywodraethu gan sicrhau eu bod yn gweithredu'n Effeithlon ac yn Effeithiol.
- Goruchwylio'r gwaith o gynhyrchu, rheoli ac adolygu (yn ôl yr angen) dogfennau llywodraethu corfforaethol lefel uchel Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu, yn benodol y Llawlyfr Llywodraethu a'i rannau cyfansoddol.
- Cydlynu, goruchwylio ac adolygu (yn ôl yr angen) strwythurau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'u prosesau a'u gweithdrefnau cysylltiedig.

- Adolygu'r holl argymhellion sy'n ymwneud â llywodraethu corfforaethol sy'n deillio o archwiliadau ac arolygiadau mewnol ac allanol ac ystyried eu goblygiadau i drefniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu.
- Adolygu unrhyw Nodiadau Briffio Cleientiaid a gyhoeddwyd gan yr Archwilydd Mewnol ac ystyried eu goblygiadau i drefniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu.
- Goruchwylio a chydlynu'r gwaith o baratoi Datganiadau Llywodraethu Blynyddol y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl.
- Gwneud unrhyw argymhellion i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl ar unrhyw fater sy'n ymwneud â threfniadau llywodraethu corfforaethol Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Heddlu, lle mae angen gweithredu neu wella.

4.5. Yn ystod 2020-21, mae'r sefydliadau wedi datblygu'r cynllun gweithredu a nodwyd fel rhan o'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol diwethaf. Mae dadansoddiad llawn o'r sefyllfa yn erbyn y camau hyn wedi'i gynnwys yn adran 5 isod, ond mae'r cynnydd a wnaed wedi cryfhau'r trefniadau Llywodraethu sydd ar waith ymhellach. Cynhaliodd Archwilio Mewnol eu hadolygiad gwasanaeth blynyddol o'n systemau ariannol allweddol yn 2021-2022 a darparodd adroddiadau cadarnhaol ar y cyfan yn ystod y flwyddyn fel y rhestrir isod.

4.6. Mae'n werth nodi y gall newidiadau i'r cynllun ddigwydd yn ystod y flwyddyn. Digwyddodd hyn yn 2021-22 gyda'r Cydbwyllgor Archwilio yn cael eu hysbysu ac yn cytuno iddynt yn y pen draw. Yn fwy penodol, gohiriwyd archwiliad Strategaeth Rheoli'r Fflyd wedi'i tan 2022-23 ar gais rheolwyr. Gohiriwyd adolygiadau Credydwyr a Chyflogres Cydweithredol i Chwarter 2 2022-23. Unrhyw archwiliadau Cyfyngedig yn cael eu craffu'n benodol drwy'r Cydbwyllgor Archwilio a lle bo'n briodol, yn cael eu cynnwys yn yr adroddiadau at wraidd y mater a adroddwyd i'r pwyllgor:

Teitl	Lefel Sicrwydd
Archwiliad ar y cyd – Dyledwyr	Sylweddol
Rheoli Risg – Lliniaru'r Rheolaethau	Sylweddol
Rheolaeth Gweithlu/AD – Strategaeth	Sylweddol
Asedau Sefydlog	Cyfyngedig
Archwiliad cydweithredol – Llyfr Cyfrifon Cyffredinol	Sylweddol
Archwiliad cydweithredol – Rheolaeth Gyllidebol	Sylweddol
Archwiliad cydweithredol – Rheoli'r Trysorlys	Sylweddol
Grantiau'r Comisiynydd	Sylweddol
Llywodraethu – Rheoli Cyflawniad Bl 2	Sylweddol
Archwiliad cydweithredol – Partneriaeth Camerâu Diogelwch	Sylweddol
Archwiliad cydweithredol – ANPR	Rhesymol
Rhaglen Gyfalaf	Sylweddol
TGCh – Diogelwch y Rhwydwaith	Rhesymol
Diogelwch Seiber Pensiynau	Rhesymol
Uned Reoli – Ardal y Gorllewin	Rhesymol
Llywodraethu – Rheolwyr Iechyd a Diogelwch Bl 2	Cyfyngedig
Archwiliad cydweithredol – Hwb Pensiynau Cymru Gyfan	Rhesymol
Uned Iechyd Galwedigaethol	Rhesymol
Llywodraethu – Cynllunio Adnoddau Strategol Bl 1	Sylweddol
Gweithio Hyblyg	Sylweddol
SCHTh – Adolygiad o Gwynion	Sylweddol
Rheoli Contractau – Cytundeb XPS	Sylweddol
Archwiliad cydweithredol – Atal Twyll	Rhesymol

TGCh – Diogelu Data	Sylweddol

Daeth eu hadroddiad blynyddol i'r casgliad:

BARN FLYNYDDOL Y PENNAETH ARCHWILIO MEWNOL

Rwyf yn fodlon bod gwaith archwilio mewnol digonol wedi'i ymgymryd i ganiatáu i mi ddod i gasgliad cadarnhaol ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheoli risgiau, rheolaeth a llywodraethu'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl. Yn fy marn i, mae gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl brosesau rheoli a llywodraethu digonol ac effeithiol mewn lle i reoli cyflawniad eu hamcanion.
Mae'r farn hon yn seiliedig yn unig ar y materion a ddaeth i sylw'r TIAA yn ystod adolygiadau archwiliad mewnol a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn. Nid yw'n farn ar yr hyfywedd ariannol parhaus nac eich gallu i fodloni goblygiadau ariannol sy'n rhaid eu cael gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a Phrif Gwnstabl Gogledd Cymru oddi wrth ei nifer o ffynonellau sicrwydd.

4.7 Rhoddodd llythyr archwiliad blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2020-2021 farn ddiamod ar gyfrifon y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl gan gofnodi nad oeddynt wedi gweld unrhyw wendidau arwyddocaol yn y fframwaith cyffredinol. Dywedodd hefyd fod gan y Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl drefniadau digonol yn eu lle i sicrhau economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn eu defnydd o adnoddau.

5. Cynllun Gweithredu Llywodraethu a Chynnydd

5.1. Wrth asesu'r trefniadau llywodraethu sydd mewn lle, bydd y Bwrdd Llywodraethu hefyd yn datblygu ac yn monitro unrhyw gynlluniau gweithredu er mwyn ymdrin ag unrhyw faterion llywodraethu a ddaw i'r amlwg neu pan fo angen gwella trefniadau presennol.

5.2. Roedd y cynllun gweithredu ar gyfer 2021-2022 yn cynnwys meysydd i'w gwella. Caiff y rhain eu manylu isod gyda'u cynnydd a'u statws.

Argymhelliad	Gweithrediad	Statws Cyfredol - wedi cwblhau Do/Naddo?
Fframwaith Sicrwydd	Bydd cynllun peilot o fframwaith sicrwydd uwch yn dechrau o fewn y Gyfarwyddiaeth Cyllid ac Adnoddau. Yn amodol ar ganlyniad y cynllun peilot, bydd fframwaith sicrwydd diwygiedig yn cael ei gyflwyno ledled Heddlu Gogledd Cymru. Bydd ein Derbynioldeb Risg yn cael ei gytuno a'i ddogfennu.	Do – Cwblhawyd y cynllun peilot. Yn seiliedig ar adolygiad ôl-weithredol a mewnbwn arfer gorau gan y Sefydliad Archwilwyr, ni chafwyd cyflwyniad ar raddfa lawn ledled yr Heddlu. Yn hytrach, cafwyd a chytunwyd ar ymdriniaeth fwy arbennig a rhwydd gan yr Heddlu. Do – Cytunwyd ar Dderbynioldeb Risg a'i gofnodi.

Datblygu Fframwaith Sicrwydd Risg	Yn dilyn y cynllun peilot Cyllid ac Adnoddau yn 2019-20 bydd y llinell amser ar gyfer cyflwyno'r fframwaith sicrwydd risg ar draws yr Heddlu yn cael ei sefydlu yn erbyn cyd-destun Covid-19. Caiff y Fframwaith Sicrwydd Risg ei gyflwyno wedyn ar draws yr Heddlu.	Do – Mae Mapio Sicrwydd bellach wedi'i osod i'n prosesau rheoli risg gyda phroses glir mewn lle sy'n amlinellu pryd a sut y crëir Map Sicrwydd gyda'r cyflwyniad yn parhau.
COVID-19 Mae'r pandemig coronafeirws yn cyflwyno sawl her i'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd a'r Prif Gwnstabl Mae angen cynnal llywodraethu drwy gydol y cyfnod hwn o ansicrwydd, mewn ffordd nad yw'n rhwystro ymateb yr Heddlu i'r sefyllfa ac nad yw'n rhoi swyddogion, staff na'r cyhoedd mewn perygl diangen. Mae'r Comisiynydd Heddlu a Throsedd wedi cyhoeddi ei Gynllun Ymateb Covid-19	Sicrhau bod effaith barhaus Covid-19 ar drefniadau Llywodraethu yn cael ei hadolygu a'i hasesu. Sicrhau bod y Bwrdd Adfer Strategol yn cael ei ymgorffori fel ffordd o ddarparu goruchwyliaeth gadarn o broses Adfer a Chynllunio'r sefydliad. Ymgorffori'r Bwrdd Adfer a Chynllunio Strategol.	Do – Tra mae'r Bwrdd Adfer a Chynllunio Strategol wedi'i ddigomisiynu, mae'r adferiad o COVID 19 wedi bod yn fusnes fel arfer. Er enghraifft, mae Ystwythder yn cael ei reoli gan y Bwrdd Newid a Chydweithrediad Strategol a goblygiadau Cynllunio Strategol yn cael eu rheoli gan y Bwrdd Cynllunio Strategaethau a Dysgu Sefydliadol.
Llywodraethu: Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd Mae'r Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd wedi nodi'r angen i adolygu Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd y strwythur llywodraethu newydd yn ffurfiol.	Cynnal adolygiad o Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd y strwythur llywodraethu newydd, gan adrodd ar ganfyddiadau i'r Bwrdd Llywodraethu ar y Cyd	Do – Cynhaliwyd adolygiad effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd ein trefniadau llywodraethu ym mis Gorffennaf 2021 a hysbyswyd y Bwrdd Cyd Lywodraethu ym mis Awst 2021. Roedd canlyniad yr adolygiad yn gadarnhaol gyda 8 argymhelliad yn cael eu gwneud. Maent i gyd wedi mynd rhagddynt a chael eu cwblhau yn ystod 2021/22 oni bai am un sy'n dibynnu ar gyflwyno O365. Mae adolygiad pellach o effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd y llywodraethu wedi'i ymgymryd ers hysbysu yn 2022/23.

6. Casgliad

6.1. Ni all unrhyw ddatganiad o reolaeth fewnol roi sicrwydd diamod na cheir colledion materol. Bwriad y datganiad hwn yw rhoi sicrwydd rhesymol.

6.2. Fodd bynnag, ar sail yr adolygiad o ffynonellau sicrwydd a amlinellwyd yn y datganiad hwn, rydym yn fodlon bod gan Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru drefniadau llywodraethu boddhaol mewn lle, gan gynnwys systemau priodol o ran rheolaeth fewnol a rheoli risg sy'n hwyluso ymarferiad effeithiol ei swyddogaethau.

Llofnod:

Richard Debicki

Prif Gwnstabl

Seb Phillips

Cyfarwyddwr Cyllid ac Adnoddau i'r Prif Gwnstabl

APPENDIX

ANNUAL GOVERNANCE STATEMENT - PLAN

The review of governance has recognised that our governance arrangements are satisfactory and meet our needs. The delivery of our vision will challenge our governance arrangements and attention to a number of issues will assist in strengthening those arrangements. The following areas are to be addressed in 2022-23:

Plan currently being developed and updated following the completion of the Prior year.

Issue	Actions
Governance: Efficiency & Effectiveness Consider the findings of the Efficiency and Effectiveness review reporting in Jun 2022 to ensure any further steps are taken.	Monitor the progress of the recommendations associated with the Jun 2022 Governance Efficiency & Effectiveness review. Ensure that an annual review of the Efficiency & Effectiveness of the Force Governance occurs for 2022-23 giving consideration to any learning points with regard to process.
Understandability of Statement of Accounts Different approaches are taken by different forces with regard to the format of the AGS	Consider the format of the AGS and whether this continues to represent good practice and provides the appropriate level of 'Understandability' in line with our Statement of Accounts.
HMICFRS Inspections Recent Force inspections will publish reports in due course. Once this has occurred any governance implications will need to be considered.	Consider the HMICFRS inspection report once issued and any Governance implications that are presented by the report.

The independent auditor's report of the Auditor General for Wales to the Chief Constable for North Wales

Opinion on financial statements

I have audited the financial statements of:

- Chief Constable of North Wales; and
- North Wales Police Pension Fund

for the year ended 31 March 2022 under the Public Audit (Wales) Act 2004.

The Chief Constable of North Wales' financial statements comprise the Expenditure and Funding Analysis, the Comprehensive Income and Expenditure Statement, the Balance Sheet, and the related notes, including a summary of significant accounting policies.

The North Wales Police Pension Fund financial statements comprise the Fund Account and the Net Assets Statement.

The financial reporting framework that has been applied in their preparation is applicable law and UK adopted international accounting standards as interpreted and adapted by the Code of Practice on Local Authority Accounting in the United Kingdom 2021-22.

In my opinion the financial statements:

- give a true and fair view of the financial position of the Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund as at 31 March 2022 and of their income and expenditure for the year then ended; and
- have been properly prepared in accordance with legislative requirements and UK adopted international accounting standards as interpreted and adapted by the Code of Practice on Local Authority Accounting in the United Kingdom 2021-22.

Basis of opinion

I conducted my audit in accordance with applicable law and International Standards on Auditing in the UK (ISAs (UK)) and Practice Note 10 'Audit of Financial Statements of Public Sector Entities in the United Kingdom'. My responsibilities under those standards are further described in the auditor's responsibilities for the audit of the financial statements section of my report. I am independent of the Chief Constable of North Wales in accordance with the ethical requirements that are relevant to my audit of the financial statements in the UK including the Financial Reporting Council's Ethical Standard, and I have fulfilled my other ethical responsibilities in accordance with these requirements. I believe that the audit evidence I have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for my opinion.

Conclusions relating to going concern

In auditing the financial statements, I have concluded that the use of the going concern basis of accounting in the preparation of the financial statements is appropriate.

Based on the work I have performed, I have not identified any material uncertainties relating to events or conditions that, individually or collectively, may cast significant doubt on the Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund's ability to continue to adopt the going concern basis of accounting for a period of at least 12 months from when the financial statements are authorised for issue.

My responsibilities and the responsibilities of the responsible financial officer with respect to going concern are described in the relevant sections of this report.

Other information

The other information comprises the information included in the annual report other than the financial statements and my auditor's report thereon. The Responsible Financial Officer is responsible for the other information contained within the annual report. My opinion on the financial statements does not cover the other information and, except to the extent otherwise explicitly stated in my report, I do not express any form of assurance conclusion thereon.

My responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or knowledge obtained in the course of the audit, or otherwise appears to be materially misstated. If I identify such material inconsistencies or apparent material misstatements, I am required to determine whether this gives rise to a material misstatement in the financial statements themselves. If, based on the work I have performed, I conclude that there is a material misstatement of this other information, I am required to report that fact.

I have nothing to report in this regard.

Report on other requirements

Opinion on other matters

In my opinion, based on the work undertaken in the course of my audit:

- the information contained in the Narrative Report for the financial year for which the financial statements are prepared is consistent with the financial statements and the Narrative Report has been prepared in accordance with the Code of Practice on Local Authority Accounting in the United Kingdom 2021-22; and
- the information given in the joint Annual Governance Statement of the Police and Crime Commissioner for North Wales and the Chief Constable for North Wales for the financial year for which the financial statements are prepared is consistent with the financial statements and the joint Annual Governance Statement has been prepared in accordance with guidance.

Matters on which I report by exception

In the light of the knowledge and understanding of Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund and its environment obtained in the course of the audit, I have not identified material misstatements in the Narrative Report or the joint Annual Governance Statement.

I have nothing to report in respect of the following matters, which I report to you, if, in my opinion:

- adequate accounting records have not been kept, or returns adequate for my audit have not been received from branches not visited by my team;
- the financial statements are not in agreement with the accounting records and returns; or
- I have not received all the information and explanations I require for my audit.

Responsibilities

Responsibilities of the responsible financial officer for the financial statements

As explained more fully in the Statement of Responsibilities for the Statement of Accounts, the responsible financial officer is responsible for the preparation of the statement of accounts, and the North Wales Police Pension Fund, which give a true and fair view, and for such internal control as the responsible financial officer determines is necessary to enable the preparation of statements of accounts that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the statement of accounts, the responsible financial officer is responsible for assessing the Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund's ability to continue as a going concern, disclosing as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless deemed inappropriate.

Auditor's responsibilities for the audit of the financial statements

My objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes my opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs (UK) will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

Irregularities, including fraud, are instances of non-compliance with laws and regulations. I design procedures in line with my responsibilities, outlined above, to detect material misstatements in respect of irregularities, including fraud.

My procedures included the following:

- Enquiring of management, the Chief Constable of North Wales and those charged with governance, including obtaining and reviewing supporting documentation relating to the Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund policies and procedures concerned with:
  - identifying, evaluating and complying with laws and regulations and whether they were aware of any instances of non-compliance;
  - detecting and responding to the risks of fraud and whether they have knowledge of any actual, suspected or alleged fraud; and
  - the internal controls established to mitigate risks related to fraud or non- compliance with laws and regulations.
- Considering as an audit team how and where fraud might occur in the financial statements and any potential indicators of fraud. As part of this discussion, I identified potential for fraud in the following areas: revenue recognition, posting of unusual journals and bias when calculating accounting estimates.
- Obtaining an understanding of the Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund's framework of authority as well as other legal and regulatory frameworks that the Chief Constable of North Wales operates in, focusing on those laws and regulations that had a direct effect on the financial statements or that had a fundamental effect on the operations of the Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund.

In addition to the above, my procedures to respond to identified risks included the following:

- reviewing the financial statement disclosures and testing to supporting documentation to assess compliance with relevant laws and regulations discussed above;
- enquiring of management, the Joint Audit Committee and legal advisors about actual and potential litigation and claims;
- reading minutes of meetings of those charged with governance; and
- in addressing the risk of fraud through management override of controls, testing the appropriateness of journal entries and other adjustments; assessing whether the judgements made in making accounting estimates are indicative of a potential bias; and evaluating the business rationale of any significant transactions that are unusual or outside the normal course of business.

I also communicated relevant identified laws and regulations and potential fraud risks to all audit team members and remained alert to any indications of fraud or non-compliance with laws and regulations throughout the audit.

The extent to which my procedures are capable of detecting irregularities, including fraud, is affected by the inherent difficulty in detecting irregularities, the effectiveness of the Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund's controls, and the nature, timing and extent of the audit procedures performed.

A further description of the auditor's responsibilities for the audit of the financial statements is located on the Financial Reporting Councils website www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. This description forms part of my auditor's report.

Certificate of completion of audit

I certify that I have completed the audit of the accounts of the Chief Constable of North Wales and the North Wales Police Pension Fund in accordance with the requirements of the Public Audit (Wales) Act 2004 and the Auditor General for Wales' Code of Audit Practice.

Adrian Crompton
Auditor General for Wales
Date: 17 October 2022

24 Cathedral Road
Cardiff
CF11 9LJ

The maintenance and integrity of the Police and Crime Commissioner for North Wales website is his responsibility; the work carried out by auditors does not involve consideration of these matters and accordingly auditors accept no responsibility for any changes that may have occurred to the financial statements since they were initially presented on the website.